КАЛЯДНАЕ ДЗЯЦІНСТВА: ЯКІМ ЯНО БЫЛО 5

ДОБРЫЯ СПРАВЫ СВАІМІ РУКАМІ МС

Выдаецца з 9 чэрвеня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

21 СНЕЖНЯ 2018 г.
ПЯТНІЦА
№ 246 (28862)

9-24 стар. МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ +TV ПРАГРАМА

ЦЫТАТА ДНЯ

Мікалай ШАРСНЁЎ, старшыня Віцебскага аблвыканкама:

«У вобласці забяспечана станоўчая дынаміка сацыяльна-эканамічнага развіцця. У параўнанні з пачаткам года колькасць неэфектыўна працуючых арганізацый скарацілася ўдвая, іх удзельная вага знізілася з 29 % да 16 %. Стабілізавалася сітуацыя з разлікамі. Забяспечана станоўчая дынаміка росту заработнай платы. Сітуацыя на рынку працы не выйшла за рамкі прагназуемай: узровень беспрацоўя на 1 лістапада склаў 0,5 % пры сацыяльна дапушчальным не больш за 1 %. Па выніках работы за год плануецца працаўладкаваць на новыя рабочыя месцы больш за 6,5 тысячы чалавек. У прамысловасці забяспечаны рост аб'ёмаў вытворчасці па індэксе фізічнага аб'ёму. Станоўчы ўклад у фарміраванне ВРП уносіць сельская гаспадарка. Тэмп росту яе валавой прадукцыі за студзень — лістапад 2018 года склаў 100,7 %».

АЛІСА І ЯЕ ЛІЗА

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Аліса — гэта падобны на лісу звычайны «двортэр'ер». А мінскі культуролаг Лізавета КОЗЫРАВА — яе гаспадыня і выратавальніца. Два гады назад ад сабакі адмовіліся гаспадары, і ён трапіў у прытулак для бадзяжных жывёл. Ліза, якая часта дапамагае валанцёрам, убачыўшы няшчасную ад чалавечай здрады Алісу, забрала яе дамоў. І не прагадала — такую безумоўную любоў і адданасць сярод людзей нячаста сустрэнеш.

КОРАТКА

- **Нацыянальны банк Рэспублікі Беларусь з 20 снежня 2018 года выпускае ў абарачэнне памятныя манеты «Свет вачыма дзяцей. 2018».**
- Мінскі аўтазавод сабраў першы спартыўны грузавік з капотнай кампаноўкай.

- **Мінск зрабіў заяўку на правядзенне чэмпіяната Еўропы па лёгкай атлетыцы ў 2024 годзе.**

«Фарміраванне заканадаўчай базы для ўстойлівага развіцця — галоўная задача парламента»

Выступленне старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь М. У. Мясніковіча на закрыцці пятай сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь шостага склікання

Паважаныя члены Савета Рэспублікі!

Паважаныя запрошаныя!

Сёння завяршаецца пятая сесія Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь шостага склікання. У ходзе пасяджэнняў сесіі Савет Рэспублікі адобрыў 42 законапраекты.

Законапраекты, якія былі падтрыманы на гэтай сесіі, ствараюць дадатковыя прававыя ўмовы для ўстойлівага развіцця краіны. Напрыклад, важныя папраўкі для інвестара замацаваны ў законапраекце «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб прыватызацыі дзяржаўнай маёмасці і пераўтварэнні дзяржаўных унітарных прадпрыемстваў у адкрытыя акцыянерныя таварыствы», які мы адобрылі ўчора.

Бюджэт на 2019 год і новая рэдакцыя Падатковага кодэкса, якія прыняты парламентам, з'яўляюцца вельмі адказнымі нарматыўнымі актамі, гэта, па сутнасці, эканамічныя інструменты развіцця краіны ў наступным годзе і на перспектыву.

СТАР. 3

Адпавядаць дынамізму часу

Выступленне старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь У. П. Андрэйчанкі на закрыцці пятай сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь шостага склікання

Паважаныя дэпутаты, члены ўрада і запрошаныя!

Пятая сесія Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь шостага склікання завяршае сваю работу.

Перыяд развіцця, які перажывае сёння краіна, вельмі дынамічны. Прынцыпова змяняюцца падыходы да кіравання эканомікай, ідзе актыўны пошук новых ідэй і рэсурсаў эканамічнага росту.

Буйныя інвестпраекты, малы і сярэдні бізнес, актыўнае ўкараненне лічбавых тэхналогій і развіццё сферы паслуг закліканы стаць тымі драйверамі, якія выведуць на якасна новы ўзровень эканоміку і, як следства, дабрабыт грамадзян Беларусі.

Зразумела, усе гэтыя пытанні патрабуюць свайго заканадаўчага праламлення. І дэпутаты імкнуліся, каб рашэнні, прынятыя на сесіі, адказвалі дынамізму часу і тым задачам, якія ставіць кіраўнік дзяржавы па фарміраванні новых эканамічных адносін.

З гэтых пазіцый мы падыходзілі да разгляду пакета бюджэтна-падатковых дакументаў. Бюджэт рэспублікі на 2019 год звярстаны менавіта з улікам задач па росце даходаў насельніцтва, павышэнні аддачы ад дзяржпадтрымкі і рацыянальным кіраванні дзяржаўным доўгам. Усё гэта накіравана на ўмацаванне макраэканамічнай стабільнасці, забеспячэнне збалансаванага росту заробкаў і павышэнне сацыяльнай абароны насельніцтва.

СТАР. 3

ISSN 1990 - 763X

ЗВЯЗДА Да чытача з любоўю!

ПАДПІШЫСЯ — І ВЫЙГРАЙ!

Працягваецца падпіска на «Звязду» на І квартал і І паўгоддзе 2019 года!

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

«ТРЭБА ВЯРТАЦЬ ЛЮДЗЯМ ГОРАД»

Прэзідэнт правёў нараду па развіцці Мінска

Разглядзелі пытанні эканомікі, камфортнага гарадскога асяроддзя, транспарту, лічбавай трансфармацыі і іншыя.

Кіраўнік дзяржавы нагадаў, што было зроблена ў сталіцы за апошнія гады, і перайшоў да надзённых пытанняў. «Гораду і Мінскай вобласці пры каардынацыі ўрада неабходна распрацаваць і заканадаўча замацаваць планы па развіцці прыгарадных зямель. Вызначыць у іх функцыянальнае назначэнне тэрыторый з прадуманым заніраваннем і ўлікам інтэнсіўнасці іх выкарыстання. Увязка планаў развіцця двух адміністрацыйных адзінак — гэта аснова. Пакуль у гэтым пытанні шмат бессістэмнасці, і нават я б сказаў, хаатычнасці», — сказаў Прэзідэнт.

ЭКАНОМІКА НАЙПЕРШ

Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што некалькі гадоў таму была дамоўленасць развіваць гарады-спадарожнікі: Дзяржынск, Заслаўе, Лагойск, Смалявічы, Фаніпаль і Рудзенск. Аднак з 2012 года справа не прасунулася далей аднаго здадзенага дома ў Смалявічах. «Яна і не зрушыцца, калі Дзяржаўная праграма па вынасе вытворчых аб'ектаў правалена. А перанос запланаваных 12 прадпрыемстваў (напрыклад, «Беларускія шпалеры», абутковая фабрыка «Прамень», Мінскі завод ацяпляльнага абсталявання, іншыя) прыцягнуў бы ў рэгіёны рабочую сілу», — падкрэсліў Прэзідэнт. Ён звярнуў увагу таксама на недастатковае развіццё транспартную сувязь з гарадамі-спадарожнікамі.

«Можа, у новага мэра ёсць альтэрнатыўныя думкі? Хацелася б пачуць, якім ён бачыць рашэнне гэтых пытанняў з улікам усталяванага парога ў два мільёны чалавек. Пераступіць яго нельга. Гэта не капрыз, а ўмова камфортнага жыцця людзей», — звярнуўся Аляксандр Лукашэнка да старшыні Мінгарвыканкама Анатоля Сівака.

На думку Прэзідэнта, праблему перанаселення магчыма вырашыць толькі ва ўвязцы з пытаннямі эканамічнага развіцця горада.

Кажучы пра даходы, кіраўнік дзяржавы паставіў задачу перад урадам: «Структура бюджэтных даходаў павінна быць менш залежнай ад імпарту з улікам прыбытковасці бізнесу ў горадзе, кошту зямельных участкаў, узроўню даходаў». Нягледзячы на тое што жыхары сталіцы традыцыйна больш забяспечаныя, 20 % мінчан дагэтуль атрымліваюць менш за 400 рублёў на месяц. «Таму задача па павышэнні заробкаў нізкааплатных катэгорый работнікаў актуальная і для Мінска. Тым больш што цэны на тавары і паслугі тут самыя высокія ў краіне», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. За дзве з паловай пяцігодкі гандлёвыя плошчы павялічыліся амаль у тры разы. Аднак такая маштабная канкурэнцыя, па словах кіраўніка дзяржавы, слаба ўплывае на сітуацыю з цэнамі. Па-ранейшаму рэальных зніжак няма або яны сімвалічныя, а заходнееўрапейскі шопінг у мінчан лічыцца больш прыцягальным. «Задача для гарадскай улады — стварыць такія ўмовы, каб людзям хацелася траціць грошы ў сваім горадзе», — рэзюмаваў Прэзідэнт. Пры гэтым ён падкрэсліў, што нельга страціць крамы крокавай даступнасці, і ніякай манаполіі быць не можа.

АСЯРОДДЗЕ КАМФОРТНАЕ І РАЗУМНАЕ

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што далейшае развіццё Мінска павінна праходзіць перш за ўсё за кошт рэканструкцыі існуючых тэрыторый, а не новага будаўніцтва. «Пачынае з'яўляцца хвароба нераўнамернай транспартнай нагрузкі. Асобныя вуліцы, развязкі проста задыхаюцца. Неабходныя недарагія, але прадуманыя рашэнні. Пры гэтым замахвацца на зялёныя насаджэнні нават і не думайце», — у вырашэнні праблемы кіраўнік дзяржавы разлічвае на Анатоля Сівака як на былога міністра транспарту і камунікацый.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што ў мэра Мінска павінна быць выбудавана эфектыўная сістэма своечасовага рэагавання на праблемы. Гаворачы пра водазабеспячэнне горада, ён падкрэсліў, што ў сталіцы сёння трэць крыніц — паверхневыя. Па планах да сярэдзіны наступнай пяцігодкі (крайні тэрмін — 2025 год) поўнасцю перавесці ўсё водазабеспячэнне на падземныя крыніцы.

Таксама кіраўнік дзяржавы адзначыў, што і раку Свіслач, яе прытокі і тэрыторыі, якія да яе прылягаюць, неабходна прывесці ў належны санітарна-гігіенічны стан. Патрабуе асаблівай увагі экалагічная абстаноўка ў цэлым. Падрабязней Аляксандр Лукашэнка спыніўся на зборы, перапрацоўцы і захаванні цвёрдых бытавых адходаў. На яго думку, неабходна арганізаваць асобны збор і сыходзіць ад пластыку да шкла. Гэта сусветная тэндэнцыя.

Поўнай праблемай для сталіцы з'яўляецца і канцэнтрацыя транспарту ў цэнтры, загрузка ў гадзіны пік. «Трэба вяртаць людзям горад. Ён павінен быць зручным для перамяшчэння перш за ўсё на грамадскім транспарце, электрасамакатах, роварах», — растлумачыў Прэзідэнт, пры гэтым падкрэсліўшы, што актыўнасць мясцовых улад у развіцці інфраструктуры адстала ад надзённых патрабаванняў як мінімум на некалькі гадоў.

«Мы ўзялі курс на IT-краіну. І гарады, у першую чаргу сталіца, павінны адпавядаць гэтаму статусу. У Мінска ёсць усе рэсурсы, каб хутчэй за іншыя справіцца з задачамі лічбавай трансфармацыі і пераўтварэння ў «разумны горад», — лічыць Аляксандр Лукашэнка. Для гэтага неабходна распрацаваць канцэпцыю прынамсі на пяцігадовую перспектыву.

Падрабязней Прэзідэнт спыніўся на архітэктуры сталіцы. Аляксандр Лукашэнка прапанаваў сабраць групу архітэктараў, якія змогуць распрацаваць канцэпцыю горада. Неабходна заняцца яго знешнім воблікам. На думку кіраўніка дзяржавы, не варта планаваць вышынныя забудовы, лепш вярнуцца да традыцыйных памераў, якія пасуюць Мінску.

Наконт зялёных зон Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што трэба ўсюды, дзе магчыма, саджаць дрэвы, заняцца азеляненнем ландшафтных зон. Гэта таксама ўплывае на імідж сталіцы, як і элементы ўпрыгожвання будынкаў, аўтобусных прыпынкаў, падсветкі... — важна ўсё.

Наступны год асаблівы — сталіца правядзе Другія Еўрапейскія гульні. Як сказаў кіраўнік дзяржавы, укладваць у гэту падзею будуць не толькі сродкі, але і душу. «Гэта беларуская «Алімпіяда», менавіта так яна будзе ўсімі ўспрымацца. Чатыры тысячы спартсменаў, дзве тысячы трэнераў, сотні тысяч балельшчыкаў. Кожны метр гарадскога асяроддзя павінен працаваць на гасцей і ўдзельнікаў гэтай спартыўнай падзеі», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

ДАСТУПНЫ ДЛЯ ЎСІХ

Сёння ў Мінску жыве каля 125 тысяч людзей з інваліднасцю — амаль чвэрць ад агульнай колькасці па краіне. Аляксандр Лукашэнка цвёрда сказаў: «Горад Мінск павінен стаць эталонам па ўладкаванні безбар'ернага асяроддзя на ўсіх аб'ектах». Зараз доступ ёсць толькі крыху больш чым да траціны будынкаў. Работу па стварэнні безбар'ернага асяроддзя неабходна вывесці на новы якасны ўзровень, у першую чаргу гэта датычыцца транспарту і аб'ектаў масавага знаходжання людзей.

Да таго ж кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу на сталае насельніцтва: у сталіцы пражывае амаль 160 тысяч чалавек старэйшых за 70 гадоў, з іх прыкладна кожны сёмы — адзінокі. «Людзі, якія не маюць блізкіх сваякоў, павінны быць акружаны клопатам дзяржавы», — сказаў Прэзідэнт. Асаблівая ўвага павінна быць аддадзена і ветэранам.

У сталіцы таксама яшчэ не знятая праблема перапоўненасці дашкольных устаноў і школ. На сотню месцаў прыходзіцца 117 дзетак. Некаторыя школы перагружаны ўдвая. Мінску неабходна яшчэ каля 20 дзіцячых садкоў і сямі школ. Туды ж патрэбны і кадры: на сёння вакантнымі застаюцца месцы амаль 300 выхавальнікаў і 160 педагагічных супрацоўнікаў.

«Вы павінны аб'явіць бескампрамісную барацьбу бюрократыі і карупцыі, паколькі адно параджае другое», — сказаў Прэзідэнт, звяртаючыся да актыву горада. На думку кіраўніка дзяржавы, неабходна сфарміраваць эфектыўны апарат Мінгарвыканкама, асаблівую ўвагу аддаць падбору і расстаноўцы кадраў па прыярытэтных кірунках. Пакуль што Прэзідэнт не задаволены работай гарадскіх улад.

Таксама Аляксандр Лукашэнка казаў пра тое, што трэба актыўна прыцягваць неабыякавых грамадзян да рашэння праблем горада.

Надзея АНІСОВІЧ.

Парламенцкі дзённік

НАДЗЕІ І АБАВЯЗКІ

ДЭПУТАТЫ І СЕНАТАРЫ ЗАВЯРШЫЛІ ГОД

Учора адбылося закрыццё сесій у ніжняй і верхняй палатах беларускага парламента. Акрамя таго, на сумесным пасяджэнні перад дэпутатамі і членамі Савета Рэспублікі выступіў віцэ-прэм'ер Ігар Ляшэнка. Ён расказаў пра вынікі работы і кірункі развіцця прамысловага і паліўна-энергетычнага комплексу краіны.

Захаваць устойлівасць

Намеснік прэм'ер-міністра паведаміў, што ў краіне забяспечана эканамічная раўнавага ў цэлым: курс рубля ўстойлівы, крэдыты сталі больш даступныя, узровень заробкаў дазваляе падтрымліваць попыт на айчынныя прадукты.

Прамысловы сектар Беларусі развіваецца хутчэй, чым у іншых краін ЕАЭС. Мы не толькі вырабілі сёлета больш, але і лепш прадавалі сваю прадукцыю. Запасы гатовай прадукцыі складаюць менш за 60 % да сярэднямесячнага аб'ёму вытворчасці, і гэта найменшы паказчык за шэсць апошніх гадоў.

Асобна віцэ-прэм'ер спыніўся на рызыках у нафтагазавай сферы, якія звязаны з пачаткам у Расійскай Федэрацыі падатковага манеўру. У выніку два нафтаперапрацоўчыя заводы Беларусі ў наступным годзе не далічацца 240 мільёнаў долараў, бюджэт не атрымае падаткаў на суму 143 мільёны долараў. Акрамя таго, нафтапрадукты ў Беларусі могуць падаражэць на 5—7 % і аказацца даражэйшымі за расійскія. Таму перамовы з Расійскай Федэрацыяй працягваюцца.

Ігар Ляшэнка паведаміў, што ў наступным годзе плануецца запусціць першы энергаблок Беларускай атамнай электрастанцыі магутнасцю 1170 мегават. Ён нагадаў, што ўвод БелАЭС дазволіць замясціць да 5 мільярдаў кубічных метраў імпартуемага прыроднага газу і знізіць яго долю ў паліве на вытворчасць энергіі з 95 да 60 %. Акрамя таго, на 10 мільёнаў тон зменшыцца выкід парніковых газаў штогод і знізяцца выдаткі на вытворчасць электраэнергіі.

«Сёння створаны дастатковыя перадумовы для ўстойлівага развіцця прамысловага і энергетычнага комплексу краіны, што павінна адыграць вызначальную ролю ў дасягненні пастаўленых прагнозных паказчыкаў як на 2019 год, так і на ўсю бягучую пяцігодку», — запэўніў народных абраннікаў Ігар Ляшэнка.

Савет Рэспублікі ўхваліў «бюджэтны пакет»

Асноўным «ньюсмэйкерам» падчас работы над прыняццем бюджэту стаў міністр ведамства, якое падрыхтавала дакумент, **Максім ЕРМАЛОВІЧ.** Ён расказаў, куды пойдзе сёлетні прафіцыт:

— На сённяшні дзень Міністэрствам фінансаў падрыхтаваны праект указа кіраўніка дзяржавы па ўдакладненні паказчыкаў бюджэту 2018 года. Мы чакаем, што частка прафіцыту будзе накіравана на рашэнне тых задач, якія ўзнікалі на працягу года. І частка прафіцыту таксама будзе накіравана на пагашэнне даўгавых абавязацельстваў з апярэджаннем графіка.

Прафіцыт павінен скласці менш за 2 % ад ВУП. Па словах Максіма Ермаловіча, чакаецца ў наступным годзе і павышэнне тарыфнай стаўкі першага разраду на 5,5 %. Пры гэтым дадатковыя меры будуць рэалізаваны ў адносінах да нізкааплатных катэгорый насельніцтва для павышэння іх заробкаў.

Марыя ДАДАЛКА,
Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

ЗША прыступаюць да поўнага вываду войскаў з Сірыі

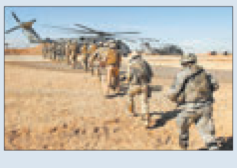

Адпаведны загад аддаў прэзідэнт краіны, паведамляе Bloomberg са спасылкай на афіцыйнага прадстаўніка ў Вашынгтоне. Паводле слоў Дональда Трампа, рашэнне аб вывадзе войскаў было прынята яшчэ ў аўторак. У адпаведнасці з ім гэтую блізкаўсходнюю краіну «хутка» і «цалкам» пакінуць больш за дзве тысячы амерыканскіх вайскоўцаў, якія займаюцца трэніроўкай мясцовых фарміраванняў для барацьбы з тэрарыстычнай групоўкай «Ісламская дзяржава» (ІД), перадае «Інтэрфакс». Раней Дональд Трамп заявіў, што ЗША разграмілі сілы ІД у Сірыі і што амерыканскія ваенныя знаходзяцца там толькі дзеля гэтай мэты. Bloomberg мяркуе, што рашэнне прэзідэнта аб вывадзе войскаў заспела знянацку нават кіраўніцтва Пентагона. Міністр абароны ЗША Джэймс Мэціс сказаў 6 снежня, што ў Сірыі перад амерыканскімі ваеннымі стаяць вялікія задачы. Ён таксама адзначыў, што ядро ІД па-ранейшаму функцыянуе, імкнучыся вярнуць сабе ўплыў як у Сірыі, так і ў астатнім свеце. Прадстаўнік Белага дома Сара Сандэрс растлумачыла вывад войскаў «пераходам да наступнай фазы кампаніі». Яна таксама запэўніла, што Вашынгтон і яго саюзнікі будуць гатовыя, у выпадку неабходнасці, зноў абараняць амерыканскія інтарэсы ў Сірыі. Вывад войскаў можа негатыўна адбіцца на становішчы курдаў, узброеныя фарміраванні якіх падтрымліваюць амерыканцы. Баявыя дзеянні з курдамі вядуць турэцкія войскі, паколькі Анкара лічыць іх тэрарыстамі. Трамп раней абяцаў завяршыць кампанію супраць «Ісламскай дзяржавы», выказваючы сумненне ў неабходнасці выдаткаў на яе. «Мы сыдзем з Сірыі, вельмі хутка, — казаў ён вясной. — Я хачу сысці. Я хачу вярнуць нашы войскі дадому».

Кошт нафты абваліўся

Цэны на «чорнае золата» апусціліся ніжэй псіхалагічнай адзнакі ў 55 долараў за баррэль упершыню з верасня 2017 года, сведчаць даныя лонданскай біржы ICE. Так, у ходзе таргоў 20 снежня кошт ф'ючарса на нафту маркі Brent з пастаўкай у лютым 2019 года апускаўся на 3,93 працэнта, а на нафту маркі WTI — больш чым на 4,07 працэнта. Пры гэтым у сераду расцэнкі на сыравіну абедзвюх марак кароткачасова падскоквалі больш чым на 3,3 працэнта, карэктуючыся пасля падзення аўторка на пяць працэнтных пунктаў. На рынку захоўваюцца асцярогі празмернасці аб'ёму нафты на фоне павелічэння здабычы ў ЗША і прыкмет запавольвання росту сусветнай эканомікі. Па звестках Мінэнерга Злучаных Штатаў, здабыча «чорнага золата» ў краіне на мінулым тыдні засталася на ўзроўні 11,6 мільёна барэляў у дзень. Пры гэтым камерцыйныя запасы нафты ў краіне скараціліся ўсяго на 500 тысяч барэляў, хоць аналітыкі чакалі зніжэння на 2,4 мільёна барэляў. Члены Арганізацыі краін — экспарцёраў нафты (АПЕК) раней дамовіліся аб скарачэнні ўзроўню здабычы нафты ў 2019 годзе на 1,2 мільёна барэляў у суткі. Аднак рынак не верыць у здольнасць новай дамовы АПЕК збалансаваць сітуацыю на фоне таго, што найбуйнейшы вытворца нафты ў свеце — ЗША — не мае намеру спыняцца.

«Фарміраванне заканадаўчай базы для ўстойлівага развіцця — галоўная задача парламента»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У праекце бюджэту на 2019 год пашырана аўтаномія рэгіёнаў і прадугледжана яшчэ большая самастойнасць мясцовых бюджэтаў. Прапановы Савета Рэспублікі як палаты рэгіянальнага прадстаўніцтва па гэтых пытаннях у асноўным падтрыманы.

На гэтай сесіі Савет Рэспублікі адобрыў законапраект, які прадугледжвае ўнясенне змяненняў і дапаўненняў у Крымінальны, Крымінальна-працэсуальны і Крымінальна-выканаўчы кодэксы, Кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях, Працэсуальна-выканаўчы кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях. Такі падыход адпавядае Дэкрэту № 7 і ўстаноўкам кіраўніка дзяржавы, накіраваным на больш ліберальныя рынкавыя ўмовы для бізнес-супольнасці. Лічу, што супрацоўнікі Сакратарыята Савета Рэспублікі сумесна з прадстаўнікамі навукі і бізнесу добра папрацавалі над папраўкамі ў Грамадзянскі кодэкс у мэтах павышэння інвестыцыйнай прывабнасці краіны. Мяркуем, што гэты праект у наступным годзе ўрад унясе ў Палату прадстаўнікоў.

Паважаныя калегі!

Працягвалася актыўная міжнародная дзейнасць Савета Рэспублікі.

29 лістапада парламенцкая дэлегацыя Рэспублікі Беларусь пад маім кіраўніцтвам прымала ўдзел у планавых восеньскіх мерапрыемствах МПА СНД.

Паступальна развіваецца дыялог Савета Рэспублікі са структурамі Савета Еўропы. У Мінску ў верасні прайшоў шэраг мерапрыемстваў па пытаннях развіцця мясцовага кіравання і самакіравання. Пастаянная камісія па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні пад кіраўніцтвам А. А. Папкова зрабіла ўсё магчымае, каб мясцовыя ўлады папоўнілі свае веды.

Станоўчы рэзананс меў візіт старшыні Сената парламента Рэспублікі Казахстан К.-Ж. К. Такаева. Падпісана пагадненне, створана падкамісія па супрацоўніцтве ў інавацыйнай сферы.

11 лістапада ўпершыню за ўсю гісторыю беларуска-французскіх стасункаў адбыўся візіт старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у Сенат Французскай Рэспублікі. Да гэтага мерапрыемства бакі рыхтаваліся — створаны сенацкія камісіі па супрацоўніцтве, зацверджаны іх персанальныя склады.

У мэтах развіцця пастаянных сувязяў паміж парламентамі ў рамках візітаў дэлегацый Ірана, Турцыі, Егіпта падпісаны пагадненні аб супрацоўніцтве.

Паважаныя члены Савета Рэспублікі!

Традыцыйна снежань — час для пастаноўкі мэтавых задач на наступны год і на перспектыву.

У 2019 годзе Савету Рэспублікі трэба вельмі адказна папрацаваць над праектам асноўных палажэнняў Праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь да 2025 года і над заканадаўчай базай па іх выкананні. Таму вам, сенатары, хто працуе на пастаяннай аснове, а таксама Сакратарыяту Савета Рэспублікі трэба неадкладна і сур'ёзна весці напрацоўку ў гэтым кірунку. Вельмі шмат даручэнняў і іншых вострых праблем, вырашэнне якіх нельга адкладаць, як кажуць, на заўтра.

Улічваючы неабходнасць безумоўнага выканання мэтавых задач і ўстановак Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А. Р. Лукашэнкі, трэба завяршыць разгляд парламентам законапраектаў, неабходных для рэалізацыі Дэкрэта Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 23 лістапада 2017 г. № 7 «Аб развіцці прадпрымальніцтва». Вы ведаеце, што гэта даручэнне знаходзіцца на асаблівым кантролі кіраўніка дзяржавы.

Лічу, што для гэтага неабходна больш актыўна задзейнічаць патэнцыял навукоўцаў і экспертаў. У нас створаны і працуе навукова-кансультатыўны савет пры Прэзідыуме Савета Рэспублікі. Пажаданне — патрэбна зрабіць яго дзейнасць больш эфектыўнай. Буду ўдзячны, калі вырашэнне гэтай няпростай задачы ўзначаліць шаноўная Мар'яна Акіндзінаўна Шчоткіна.

У 2019 годзе мы павінны з мясцовымі Саветамі і Палатай прадстаўнікоў завяршыць арганізацыйную работу па стварэнні беларускага маладзёжнага парламента. Спадар Сірэнка мае пэўныя думкі на гэты конт.

Звяртаюся ў першую чаргу да Брэсцкага, Гомельскага і Магілёўскага абласных Саветаў дэпутатаў. Неабходна ў найбліжэйшы час сфарміраваць абласныя маладзёжныя парламенты, каб на роўных умовах вылучаць сваіх прадстаўнікоў у рэспубліканскую структуру.

Шаноўнае спадарства!

Парламенцкаму Сходу Саюза Беларусі і Расіі мэтазгодна працягваць наступальную дзейнасць па рэалізацыі ініцыятыў Савета Рэспублікі па маніторынгу Дагавора аб Саюзнай дзяржаве, распрацоўцы Канцэпцыі збліжэння заканадаўства Беларусі і Расіі, уніфікацыі нацыянальнага заканадаўства і ўзмацненні ролі Пастаяннага Камітэта Саюзнай дзяржавы. Ала Мікалаеўна Бодак выпрацавала шмат ініцыятыў у гэтым кірунку і, лічу, зможа спрыяць прыняццю прынцыповых рашэнняў.

Паважаныя члены Савета Рэспублікі!

Дазвольце падзякаваць вам за сумесную плённую работу ў перыяд сесіі, павіншаваць з надыходзячымі Калядамі і Новым годам, пажадаць вам і вашым блізкім дабрабыту, міру і здароўя.

У адпаведнасці з артыкулам 95 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь пятую сесію Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь шостага склікання аб'яўляю закрытай.

Адпавядаць дынамізму часу

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

З улікам прапаноў бізнес-супольнасці быў сур'ёзна перапрацаваны Падатковы кодэкс. Спрошчаны многія адміністрацыйныя працэдуры, парадак узаемадзеяння плацельшчыкаў з падатковымі органамі. Забяспечана і некаторае зніжэнне падатковай нагрузкі на суб'екты гаспадарання.

Разам з тым работу па стварэнні новага дзелавога клімату неабходна працягваць. Падатковае заканадаўства павінна пасляглоўна станавіцца ўсё больш ёмістым, празрыстым і зразумелым для ўдзельнікаў эканамічнага жыцця, ствараць прывабныя ўмовы для легальнай дзейнасці і не правакаваць прадпрымальнікаў адводзіць свой бізнес у цень.

Адно з ключавых месцаў у нашым парадку занялі пытанні прыцягнення ў нацыянальную эканоміку замежнага капіталу і развіцця дзяржаўна-прыватнага партнёрства. Дадатковыя магчымасці для іх вырашэння створаны з прыняццем законапраектаў, якія датычацца інвестыцый і прыватызацыі, дарожнай дзейнасці.

Аднак ужо сёння мы бачым новыя пункты прыкладання сваіх сіл у гэтых абласцях. Вызначыць іх дапамагло правядзенне парламенцкіх слуханняў па інвестыцыйнай праблематыцы. Але, каб рэкамендацыі, прынятыя па іх выніках, не засталіся на паперы, нам трэба ўзмацніць узаемадзеянне з урадам, мясцовымі органамі ўлады, бізнес-супольнасцю і крок за крокам дамагацца пастаўленых мэт.

У ходзе сесіі народны са спрашчэннем некаторых умоў ажыццяўлення эканамічнай дзейнасці зроблены і шэраг сур'ёзных захадаў па яе дэкрыміналізацыі. З Крымінальнага кодэкса, напрыклад, знікнуць такія паняцці, як ілжэпрадпрымальніцтва, незаконная прадпрымальніцкая дзейнасць і пакаранне ў выглядзе канфіскацыі. Істотна павышаны парогі шкоды, з якіх наступае крымінальная адказнасць. Акрамя таго, за злачынствы ў сферы эканомікі, што не ўяўляюць вялікай грамадскай небяспекі, учыненыя ўпершыню, не будзе ўжывацца такая мера, як пазбаўленне волі. Гэта зроблена перш за ўсё для таго, каб неістотныя памылкі суб'ектаў малога і сярэдняга бізнесу не сталі фатальнымі для прадпрымальнікаў і службовых асоб прадпрыемстваў.

Словам, прасторы для манеўру ў прадпрымальнікаў становіцца больш, што дазволіць, дарэчы, больш эфектыўна выкарыстоўваць магчымасці развіцця прамых сувязяў з прадстаўнікамі замежнага бізнесу, якія адкрываюцца ў сувязі з правядзеннем беларуска-расійскіх і беларуска-ўкраінскіх форумаў рэгіёнаў. Але гэта далёка не канец. У нас створаны нядрэнны зачын па паляпшэнні прававога поля ў гэтай сферы. І я прашу профільныя камісіі трымаць рэалізацыю ўсіх гэтых напрацовак на асаблівым кантролі.

На сесіі прыняты і шэраг значных рашэнняў у галіне сацыяльнай палітыкі дзяржавы. Рэалізавана некалькі важных дэпутацкіх ініцыятыў у сферы экалогіі і прыродакарыстання. На чарзе — работа яшчэ над цэлым пакетам дакументаў, непасрэдна накіраваных на павышэнне якасці жыцця.

Зразумела, у першую чаргу якасць жыцця вызначаецца ўзроўнем эканамічнага дабрабыту. Стварэнне стабільнага асяроддзя для доўгатэрміновых інвестыцый — гэта неабходная ўмова даверу замежных дзелавых колаў да Беларусі і жадання рабіць тут бізнес. А гэта, у сваю чаргу, прадугледжвае надзейнае забеспячэнне законнасці, правапарадку, грамадзянскага міру і грамадскай згоды ўнутры краіны.

У святле нарастання сусветнай напружанасці здольнасць дзяржавы вырашаць гэтыя задачы значна вырастае ў цане. Менавіта таму Беларусь у апошнія гады ўсё часцей выбіраецца ў якасці пляцоўкі для абмеркавання сур'ёзных пытанняў рэгіянальнага і глабальнага парадку дня.

Дзякуючы ўмацаванню іміджу Беларусі і яе парламента на міжнароднай арэне прыкметна змяніліся дынаміка і якасць нашых двухбаковых кантактаў. Важна, што ў рабоце парламенцкіх груп дружбы пачынае пераважаць канкрэтыка. Па-дзеламу абмяркоўваюцца пытанні пашырэння бізнес-сувязяў, нарошчвання гандлёвага і інвестыцыйнага супрацоўніцтва. Асабліва паказальныя тут вынікі кантактаў з нашымі калегамі з Германіі, Чэхіі і Швейцарыі.

Чым больш еўрапейскія палітыкі адкрываюць для сябе Беларусь, тым больш яны бачаць перспектыў для ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва. Гэта, дарэчы, пацвярджае і развіццё нашага дыялогу з прадстаўнікамі Еўрапарламента.

Не менш пазітыўныя тэндэнцыі адзначаюцца і на іншых вектарах міжпарламенцкага супрацоўніцтва. У гэтым плане трэба адзначыць некалькі знакавых падзей, і перш за ўсё афіцыйныя візіты ў Рэспубліку Беларусь егіпецкай і турэцкай парламенцкіх дэлегацый.

Візіт старшыні парламента Егіпта ў Мінск стаў першым за ўсю гісторыю беларуска-егіпецкіх адносін. Важным яго вынікам стала падпісанне Пагаднення аб міжпарламенцкім супрацоўніцтве. Сумесную заяву, якая спрыяе паглыбленню сувязяў і кантактаў паміж органамі заканадаўчай улады, мы падпісалі і з Турцыяй. Такім чынам, наша дагаворная база папоўнілася адразу двума дакументамі. А ўсяго іх колькасць набліжаецца ўжо да 50.

Такога роду дамовы з'яўляюцца вельмі эфектыўным інструментам развіцця супрацоўніцтва не толькі ў палітычнай, але і ў эканамічнай сферах. Мы ўсе выдатна разумеем, наколькі важныя для Беларусі дыверсіфікацыя рынкаў збыту айчыннай прадукцыі і пошук новых гандлёвых партнёраў. Дзякуючы Мемарандуму аб супрацоўніцтве з парламентам Судана нам удалося аб'яднаць свае намаганні па рэалізацыі волі лідараў дзвюх нашых дзяржаў па рашэнні гэтых задач.

Нядаўняя сустрэча прэзідэнтаў Беларусі і Судана вывела адносіны паміж дзвюма краінамі на стратэгічны ўзровень, пра што кажуць заключэнне кантрактаў на чвэрць мільярда долараў і падпісанне вялікага пакета міжурадавых пагадненняў.

Безумоўна, дэпутатам трэба далучыцца да выканання гэтых дамоўленасцей. Пра гэта, у прыватнасці, мы гаварылі на сустрэчы з прэзідэнтам Судана. Мы таксама пагадзіліся, што развіццё нашых адносін будзе спрыяць наладжванне дыялогу з Панафрыканскім парламентам.

Актыўна мы працуем і ў рамках еўразійскага міжпарламенцкага дыялогу. У гэтым плане хацеў бы адзначыць вынікі трэцяй Нарады спікераў парламентаў краін Еўразіі, якая прайшла сёлета ў кастрычніку ў Турцыі. Гэтая пляцоўка дазваляе нам абмяркоўваць прынцыповыя пытанні забеспячэння міру, бяспекі, стабільнага развіцця рэгіёна і з'яўляецца досыць эфектыўнай платформай нарошчвання эканамічнага супрацоўніцтва.

Наступная нарада пройдзе ў Астане. І на сустрэчы са старшынёй Сената парламента Казахстана, які знаходзіўся ў Мінску ў сувязі з удзелам у сустрэчы Асноўнай групы Мюнхенскай канферэнцыі па бяспецы, мы абмеркавалі пытанні ўзаемадзеяння ў міжнародных структурах з улікам фактараў, якія могуць аказаць сур'ёзны ўплыў на перспектывы еўразійскай інтэграцыі.

Адзін з такіх фактараў — кітайская ініцыятыва «Адзін пояс, адзін шлях». Беларусь — актыўны прыхільнік гэтага праекта. Увесну наступнага года ў Мінску пройдзе Міжнародная канферэнцыя Групы падтрымкі Шаўковага шляху ў ПА АБСЕ. І задача дэпутатаў — годна прэзентаваць магчымасці нашай краіны як найважнейшага сувязнага звяна на эканамічнай прасторы Еўразіі.

У гэтых мэтах трэба выкарыстоўваць і патэнцыял работы, якую трэба правесці ў міжпарламенцкіх арганізацыях, тым больш што ў найбліжэйшыя месяцы менавіта ў гэтую сферу перамесціцца цэнтр нашай актыўнасці. Мы прымем удзел у зімовым пасяджэнні ПА АБСЕ ў Вене, сесіях ПАСЕ ў Страсбуры. Акрамя таго, у красавіку ў Санкт-Пецярбургу пройдзе сорак дзявятае пленарнае пасяджэнне МПА СНД.

А ўжо заўтра ў Маскве пачне сваю работу пяцьдзясят пятая сесія Парламенцкага Сходу Саюза Беларусі і Расіі. Галоўным адрозненнем гэтага форуму стане тое, што разам з традыцыйным разглядам Саюзнага бюджэту мы, як і дамаўляліся раней, упершыню правядзём так званую ўрадавую гадзіну. Гэтым разам дыскусія будзе прысвечана пытанням фарміравання адзінай навукова-тэхналагічнай прасторы, адмены роўмінгу. Мяркую, што менавіта такія інтэрактыўныя формы павінны часцей выкарыстоўвацца саюзнымі парламентарыямі для абмеркавання найбольш вострых пытанняў беларуска-расійскай інтэграцыі.

На заканчэнне, паважаныя калегі, хацеў бы сказаць некалькі слоў пра работу ў выбарчых акругах. Наступны год будзе дастаткова няпросты ў тым сэнсе, што мы паступова ўступаем у перыяд важных выбарчых кампаній. Ужо сёння ў краіне назіраецца паступовае павышэнне палітычнай актыўнасці. Таму нам трэба сур'ёзна ўзмацніць інфармацыйны складнік сваёй работы з насельніцтвам, працоўнымі калектывамі, грамадскімі аб'яднаннямі.

Наша галоўная задача — кансалідацыя грамадства. Людзі павінны з першых рук атрымліваць дакладную і аб'ектыўную інфармацыю аб усіх дзеяннях улады, аб мерах, якія прымае дзяржава па правядзенні палітычнага курсу, накіраванага на захаванне суверэнітэту, мірнага і спакойнага развіцця краіны ў складаных знешнепалітычных і знешнеэканамічных умовах.

Ну а напярэдадні Новага года нам, зразумела, трэба прыняць самы актыўны ўдзел у рэспубліканскай акцыі «Нашы дзеці». Гэты дабрачынны марафон — выдатны прыклад таго, як добрыя справы здольныя аб'ядноўваць людзей самых розных узростаў, прафесій і перакананняў. Бо за апошнія гады колькасць неабыякавых грамадзян, якія набываюць для дзяцей цацкі, прадметы першай неабходнасці, пераводзяць грошы на рахункі дзіцячых устаноў, значна вырасла.

Дэпутаты заўсёды актыўна ўдзельнічаюць у гэтай акцыі, падключаюць да яе прадпрыемствы, грамадскасць. І нам трэба працягнуць гэтую добрую традыцыю — абавязкова наведаць інтэрнаты, дамы сямейнага тыпу, бальніцы, апякунскія і прыёмныя сем'і, аказаць дапамогу ў вырашэнні існуючых праблем і, вядома, падарыць дзецям свята.

Актуальныя пытанні і іх рашэнні

У гэтую суботу, 22 снежня, у аблвыканкамах і Мінгарвыканкаме традыцыйна адбудуцца прамыя тэлефонныя лініі.

З 9.00 да 12.00 на сувязі з насельніцтвам будуць:

першы намеснік старшыні БРЭСЦКАГА аблвыканкама **Валерый Васілевіч Рабкавец** (80162213121);

старшыня ВІЦЕБСКАГА аблвыканкама **Мікалай Мікалаевіч Шарснёў** (80212222222);

намеснік старшыні ГОМЕЛЬСКАГА аблвыканкама **Уладзімір Аляксандравіч Прывалаў** (80232331237);

старшыня ГРОДЗЕНСКАГА аблвыканкама **Уладзімір Васілевіч Краўцоў** (80152735644);

намеснік старшыні МАГІЛЁЎСКАГА аблвыканкама **Віктар Уладзіміравіч Некрашэвіч** (80222501869);

намеснік старшыні МІНСКАГА аблвыканкама **Сяргей Пятровіч Неўмяржыцкі** (80175004160);

старшыня МІНСКАГА гарвыканкама **Анатоль Аляксандравіч Сівак** (80172224444).

20 ХВІЛІН ЗАМЕСТ 15

З новага года прыём ва ўрача агульнай практыкі падоўжыцца

З 1 студзеня 2019 года павялічваецца час прыёму ва ўрачоў агульнай практыкі.

Згодна з новымі нормамі, спецыялістам, якія абслугоўваюць дзіцячае і дарослае насельніцтва, на пярвічны прыём будзе адведзена 20 хвілін (раней было 15), на прафілактычны агляд у вылучаныя гадзіны ці дні (у паліклініцы ці на выездзе) — 15 хвілін (замест 10). Урачам агульнай практыкі, якія абслугоўваюць дарослае насельніцтва, на пярвічны прыём будзе адведзена 18 хвілін (раней 15), на прафілактычны прыём у вылучаныя дні ці гадзіны — 13 хвілін (раней — 10).

Як растлумачылі ў Міністэрстве аховы здароўя, змяненне нормаў часу для ўрачоў агульнай практыкі абумоўлена больш шырокім колам абавязкаў, а таксама больш глыбокім узроўнем ведаў і навыкаў у параўнанні з участковым тэрапеўтам.

Нагадаем, што ўрачы агульнай практыкі аказваюць дапамогу ў галіне тэрапіі, неўралогіі, отарыналарынгалогіі, афтальмалогіі, акушэрства і гінекалогіі, хірургіі, эндакрыналогіі і іншых галінах ва ўмовах гарадскога населенага пункта пры абслугоўванні дарослага насельніцтва. У сельскай мясцовасці — яшчэ і ў галіне педыятрыі пры абслугоўванні дарослых і дзяцей. Адначасова з увядзеннем у штатны расклад устаноў аховы здароўя пасад урачоў агульнай практыкі ўводзяцца і пасады членаў каманды урача агульнай практыкі — памочнік урача па амбулаторна-паліклінічнай дапамозе і медыцынскіх сясцёр агульнай практыкі.

Алена КРАВЕЦ.

Фінансы

Інфляцыя налета чакаецца не больш за 5 %

Пра гэта паведаміў учора старшыня праўлення Нацыянальнага банка краіны Павел КАЛАУР.

«Нізкаінфляцыйнае асяроддзе і стабільнасць фінансавага сектара з'яўляюцца ключавымі ўмовамі для ўстойлівага эканамічнага росту, асновай для павышэння даверу да эканамічнай палітыкі, якая праводзіцца. Таму дзеянні Нацыянальнага банка будуць сфакусіраваныя на дасягненні двух мэт — падтрыманні цэнавай і фінансавай стабільнасці», — адзначыў кіраўнік Нацбанка.

Пры адсутнасці значных шокаў стаўка рэфінансавання на канец 2019 года ацэньваецца на ўзроўні 9—10 % гадавых, стаўкі па новых крэдытах банкаў у нацыянальнай валюце — 10,5—11,25 % гадавых. Да канца гэтага года працэнтныя стаўкі па новых рынкавых крэдытах у нацыянальнай валюце, паводле ацэнак Нацбанка, будуць каля 11 % гадавых. Гэта гістарычны мінімум, заўважыў кіраўнік галоўнага банка краіны.

Сяргей КУРКАЧ.

ДЗЕ СТРАЧВАЕ БЮДЖЭТ?

КДК Гродзенскай вобласці выявіў зацягнутыя тэрміны праектных работ

Гэта звязана з недасканалай распрацоўкай перадпраектнай дакументацыі. Дагаворы заказчыкаў з праектнымі арганізацыямі ў такіх выпадках заключаюцца без поўнага комплексу зыходных даных, што прыводзіць да карэктавання праекта і яго падаражання.

Большасць аб'ектаў выяўлена ў горадзе Астравец, дзе зараз вядзецца актыўнае будаўніцтва ў сувязі з размяшчэннем тут будучай АЭС. Не заўсёды праекты паступаюць у канчатковым выглядзе, часам яны патрабуюць дапрацоўкі. Так, унясенне змяненняў у аб'ект забудовы мікрараёна № 2 у Астраўцы са школай на 765 вучняў зацягнула праектныя работы на паўгода, што прывяло да павелічэння першапачатковага кошту больш чым у пяць разоў, ці на 315 тысяч рублёў. Таксама на паўгода зацягнуліся праектныя работы па будаўніцтве ў тым жа Астраўцы раённага цэнтра гігіены і эпідэміялогіі. Адпаведна і кошт праекта вырас на 20 тысяч рублёў. На 72 тысячы рублёў павялічыўся кошт праектных і пошукавых работ на адным з аб'ектаў сацыяльна-культурнага прызначэння.

Не ўкладваюцца ў тэрміны праектных работ на аб'екце будаўніцтва сярэдняй школы з басейнам у мікрараёне Паўднёвы горада Гродна. У выніку — патрэбны дадатковыя датацыі з бюджэту больш чым на 7 тысяч рублёў.

З мэтай аптымізацыі расходаў спецыялістамі КДК накіраваны прапановы заказчыкам, падрадчыкам і праекціроўшчыкам па прымяненні сучасных тэхналогій і інжынерных рашэнняў. У выніку такіх рэкамендацый за 2018 год удалося сэканоміць больш за 12 млн рублёў, якія накіраваны на іншыя праблемныя пытанні.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

Надвор'е

НА КАЛЯДЫ ГЛЯДЗІМ — УСЮ ЗІМУ БАЧЫМ

25 снежня, згодна з народным прагнозам надвор'я, — самы халодны дзень зімы. Калі сонейка на Спірыдона — дні на праваслаўныя Каляды (7—19 студзеня) будуць ясныя, а Новы год — марозны, а калі хмурна і на дрэвах іней — быць ночы на Новы год цёплай і пахмурнай. Калі ноч ясная, зіма будзе халодная, а лета гарачае; калі ноч цёмная — зіме быць цёплай, а лету — пахмурным.

ПРАДБАЧЫЦЬ БУДУЧЫНЮ

Якой жа будзе зіма ў 2019 годзе? Звернемся да народных прыкмет.

Напрыклад, дубы ўмеюць прадказваць надвор'е з дапамогай сваіх пладоў — жалудоў. Чым таўсцейшая шкарлупіна ў жалудоў, тым суровейшая будзе зіма. Падобным чынам перад халоднай зімой ліставая абгортка кукурузы і шалупіна ў цыбулі таксама становяцца больш тоўстымі і цвёрдымі.

Нашымі продкамі заўважана, што, калі пчолы, восы і чмялі пачынаюць будаваць гнёзды вельмі высока на дрэвах, варта чакаць халоднай зімы з высокімі гурбамі. Гэтыя насякомыя ўпадаюць у спячку, таму ім важна ведаць, што падчас зімоўкі іх нішто не патрывожыць.

Хвоі даюць больш буйныя шышкі, чым звычайна, калі зіма абяцае быць асабліва суровай. Гэта звязана з тым, што чым больш дрэва дасць насення, тым больш шанцаў, што некаторыя з іх прарастуць увясні.

І яшчэ. Фальклор кажа, што чым ярчэйшая лістота ўвосень, тым больш халодней і снежнай абяцае быць зіма. Сёлета мы любаваліся раскошай восеньскіх фарбаў. Значыць, трэба ўцяпляцца!

ДАКЛАДНЫ ПРАГНОЗ НА ПЯЦЬ ДЗЁН

Працяглыя ападкі і галалёдзіца чакаюцца ў нашай краіне ў наступныя выхадныя, паведамілі спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды. Надвор'е ў цяперашнім снежні не адрозніваецца стабільнасцю, і маразы чаргуюцца з адлігай.

У суботу надвор'е будзе вызначаць цыклон, які пачне перамяшчацца праз тэрыторыю Беларусі. Чакаюцца працяглыя ападкі (снег, мокры снег, па паўднёвым захадзе краіны — з дажджом). Месцамі прагназуецца туман, галалёд, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 5 градусаў да 1 цяпла, удзень — ад 3 марозу да плюс 3 градусаў, па захадзе Брэсцкай вобласці яна можа павысіцца да 5 цяпла. На наступны дзень, у нядзелю, мы застанёмся пад уплывам цыклону, цэнтр якога перамесціцца на тэрыторыю Расіі. На большай частцы тэрыторыі краіны чакаецца снег, мокры снег, уначы па паўднёвым усходзе — з дажджом. Месцамі будзе слабы галалёд, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра на працягу сутак складзе ад мінус 4 да плюс 2 градусаў.

У панядзелак у тылавой частцы цыклону на нашу краіну пачне паступаць больш халоднае паветра. Уначы і раніцай на большай частцы тэрыторыі днём пройдзе кароткачасовы снег. На асобных участках дарог галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы панізіцца да мінус 2—9 градусаў, удзень будзе 1—7 марозу.

25 снежня надвор'е будзе вызначаць вобласць паніжанага атмасфернага ціску. Месцамі па краіне пройдзе кароткачасовы снег. На асобных участках дарог прагназуецца галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе 3—10 марозу, пры праясненнях месцамі паветра астудзіцца да мінус 12 градусаў, тэмпература ўдзень будзе ад нуля да мінус 7 градусаў, па паўночным усходзе краіны — не вышэй за 9 марозу.

А МІЖ ТЫМ...

Самая высокая дзённая тэмпература ў снежні мінулага года склала плюс 4 градусы. У той час як мінімальная тэмпература ноччу апускалася да мінус 7 градусаў.

Большую частку снежня ў Мінску назіраюцца пахмурныя дні, аднак сонечныя і хмарныя дні таксама не рэдкасць. Колькасць ападкаў, якія выпадаюць у горадзе на працягу снежня, складае 38,8 мм. Такім чынам снежань з'яўляецца адным з самых сухіх месяцаў у годзе.

Сяргей КУРКАЧ.

Гучная справа

За службовую халатнасць

Вынесены прысуд былому галоўнаму архітэктару Магілёва

Былы чыноўнік абвінавачваўся ў халатных адносінах да сваёй справы. Нагадаем, што 1 лістапада мінулага года на дзяцей 10 і 9 гадоў, якія гулялі ў закінутым доме па вуліцы Загарадная шаша ў Магілёве, абрынулася пліта перакрыцця. Адзін з хлопчыкаў загінуў на месцы, другі памёр у рэанімацыі праз некалькі дзён пасля трагедыі. Першапачатковае абвінавачанне было прад'яўлена 43-гадоваму мужчыну, які будаваў гэты дом самавольна. Але злачынства ў яго дзеяннях знойдзена не было. І тады пад следства трапіў былы галоўны архітэктар Магілёва. Лічыцца, што ён ведаў пра небяспечны недабуд, але не пракантраляваў яго знос.

Падсудны прызнаны вінаватым у неналежным і нядобрасумленным выкананні сваіх службовых абавязкаў, што пацягнула за сабой смерць людзей. Суд Ленінскага раёна Магілёва прызначыў яму пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі на тэрмін 2,5 года з адбываннем у папраўчай калоніі ва ўмовах пасялення і пазбавіў права займаць дзяржпасады, звязаныя з арганізацыйна-распарадчымі абавязкамі і выкананнем юрыдычна значных дзеянняў на тэрмін 5 гадоў. Сем'ям, якія пазбавіліся дзяцей, Магілёўскі гарвыканкам павінен выплаціць па 40 тысяч рублёў кожнай за маральную страту.

Начальнік аддзела пракуратуры Магілёўскай вобласці Сяргей МІНАЎ адзначыў, што суд цалкам пагадзіўся з дзяржаўным абвінавачаннем:

— Былы чыноўнік Магілёўскага гарвыканкама абвінавачваўся па артыкуле 428 Крымінальнага кодэкса. І нашы доказы яго віны суд прызнаў справядлівымі. Адбываць пакаранне абвінавачаны будзе ва ўмовах пасялення, паколькі злачынства зроблена па неасцярожнасці.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

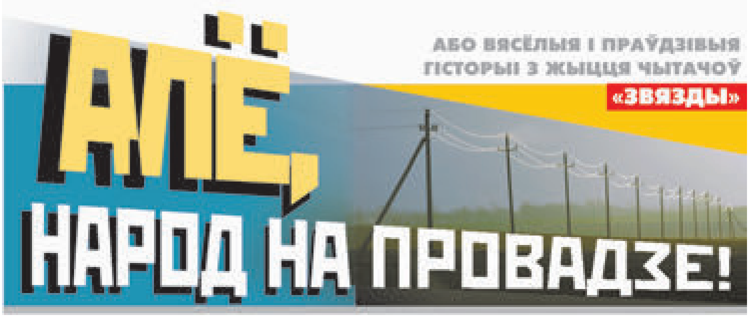

НУ, САПРАЎДНЫ МАЧА!..

Статыстыка ведае ўсё. А мы, людзі, дык хіба здагадваемся, як шмат цяпер так званых неперспектыўных вёсак. У нейкіх, на жаль, па некалькі хат, па некалькі жыхароў. Але ж яны па-ранейшаму жывуць, трымаюць жыўнасць, дапамагаюць адно аднаму...

У тую вясну суседзі Рыгор з Сямёнам сабраліся памежны плот перабраць і ўсё падрыхтавалі: засталося хіба ў горад з'ездзіць — дакупіць цвікоў.

Гэта ў іх была пакупка пад нумарам адзін. Пад нумарам два — неспадзеўкі з'явілася. На Рыгоравым двары каршун пеўня забіў. У іншы год куры і без яго абышліся б, а ў той — Рыгорыха ўдумала квактуху пасадзіць, завесці шэрых курачак. Дык не ехаць жа з дому ім абодвум, не аддаваць лішніх грошай за дарогу, не марнаваць час. Тым больш што Рыгор — гаспадар, а не пустадомак нейкі...

Карацей, сабрала яго жонка ў дарогу і выдала на пакупкі дзясятку.

— Малавата будзе, — прызнаў Рыгор.

— Ага... Табе на выпіўку не хопіць, — «прачытала» яго думкі кабета.

Муж пакрыўдзіўся, ляпнуў дзвярыма і пайшоў да Сямёна.

У горад яны паехалі ўдвух. Як і варта было чакаць, спачатку скінуліся і купілі тое, што хацелі самі: гэта значыць, цвікі. Засталося наведаць рынак.

Людзей там, можна сказаць, не было. Але ж адзін і вельмі сур'ёзны дзяцюк з машыны прадаваў курэй. Там жа былі і пеўні — вялікія, прыгожыя.

— Легорн... Пародзістыя, — пахваліўся гаспадар. — Дванаццаць рублёў прашу.

У планы сяброў гэткі кошт не ўваходзіў. Яны ўжо сэканомілі трохі на цвіках, — нешта выйградь хацелі і на пеўні, бо як жа гэта — пабыць у райцэнтры і нават віна не выпіць? Грэх...

А таму Рыгор з Сямёнам пакіравалі далей — да цёткі, што трымала ў кашы двух пеўнікаў. Праўда, нейкіх шэрых, змарнелых...

— Не на гэта вам трэба глядзець, — стала павучаць іх цётка. — На худой касці мяса нарасце!

— Дык мы не дзеля мяса купляем, — прызнаўся Рыгор. — Нам трэба, каб толк быў.

— І не сумнявайцеся! Будзе! Ды яшчэ і які! Вы ж па сабе, мусіць, ведаеце, — падміргнула пакупнікам гандлярка, — што ў мужыка малога ды худога жарсці больш, чым у іншага мацака. Смела бярыце: і куры не нацешацца, і куранятак будзе — лічыць не злічыць! Бо гэта ж не пеўнік, а сапраўдны мача!

— Хто-хто? — перапытаў Сцяпан.

— Ды секс-сімвал! Мужчына — во! — цётка сціснула кулак і сагнула руку ў локці. — Тонкі, звонкі і да дзевак гонкі. Восем рублёў прашу.

— У мяне толькі сем, — схітрыў Рыгор.

— Сем дык сем... Дзе наша не прападала! — сказала жанчына і, забраўшы грошы, аддала Рыгору пеўня.

...Такім чынам на бутэльку віна ў мужчын засталося.

Дамоў яны прыехалі нападпітку, пакупкі не пагублялі. Але ж Рыгорыха, згледзеўшы пад пахай у мужа ледзь жывога пеўня, хапілася за сэрца:

— Божухна, ты дзе ж яго ўзяў, такога сухарэбрага? Ці не вочы заліўшы?

Рыгор — пасмялелы ад віна — стаў казаць ёй пра «тонкіх, звонкіх і гонкіх», развязваць і сапраўды ледзь жывую ад пераезду птушку.

— Во, паглядзі, — тармасіў яе перад жонкай, — выліты мача!

А певень той і сапраўды адчуў пад нагамі зямлю, страпянуўся і... падаўся ў бок курэй.

Адзінае, бег ён неяк дзіўнавата: падкідаючы правую лапу.

— Ён што — яшчэ і кульгавы?! — не паверыла вачам Рыгорыха. — Во гаспадары, во разумнікі! Во прывезлі... Кажаце, мача?

...Адвозіць яго назад сэнсу, вядома ж, не мела: пеўнік застаўся на падворку, Рыгор — у хаце. А зрэшты, па імені жонка яго цяпер мала заве, усё болей «мача».

Малазнаёмае слова, але ж гучыць.

Ніна Кандрашонак,
г. Петрыкаў.

ДАКЛАДНЫ ДЫЯГНАЗ

Жыве кот, жыве сабака — адзін у хаце, другі — у будцы.

Акурат таксама і людзі: нехта гаруе, нехта — раскашуе... Але ж, здараецца, што не ўвесь свой век.

Жанчына, пра якую хачу расказаць, нарадзілася ў сталіцы. Яе дзяды з абодвух бакоў хадзілі ў вялікіх начальніках. Высокую пасаду займаў і бацька. А значыць, у адзінай дачушкі ды ўнучкі было ўсё: найлепшыя цацкі, нянькі, прысмакі, адзенне. А потым — і школа з паглыбленым вывучэннем англійскай, і прамая дарога ў інстытут, і, як здавалася, удалае замужжа, прэстыжная работа...

Не дзіва, што ўсіх бяднейшых (не кажучы ўжо пра бедных...) гэта жанчына абыходзіла бокам і нават за вярсту. А вяскоўцаў дык яна зусім за людзей не лічыла.

Але ж вось грымнула перабудова, і ўсё змянілася: у Ангеліны неяк адразу не стала дзядоў-бабуль і бацькі (знялі, беднага, з пасады — не перажыў...), а следам — маці. Ды што там — нават муж, што называецца, «аб'еўся груш»: сказаў, што не было ў яго ніякага каханя — проста выгадны шлюб... Пакуль выгады...

Карацей, жыццё ў жанчыны развалілася, як картачны домік, бо да ўсяго не стала ранейшай работы. І новую не знайсці было: з дыпломам перакладчыцы ў сталічныя школы не бралі, «чаўночыць» ці гандляваць, як многія тады, — гонар не пускаў.

А дзяцей жа карміць нечым трэба, запасы канчаліся...

Пашчасціла: сустрэла неяк сваю прыяцельку і пачула, што тая замужам за прабіўным вяскоўцам, што ў іх цяпер — свая фірма, што часу на сям'ю катастрафічна не хапае, што яны падумваюць наняць памочніцу... І Ангеліна (што было рабіць?), сцяўшы зубы, згадзілася пайсці — мыць-прыбіраць у доме, а паралельна — глядзець дзяцей, вучыць іх англійскай мове.

...Работніца з яе спачатку была ніякая, аднак гаспадары цярпелі: бачылі, што жанчына стараецца.

Адзінае, што яе здароўе стала падводзіць: аднойчы ледзь да паліклінікі дапаўзла, дачакалася сваёй чаргі, зайшла ў кабінет... Доктарка не сляпою была: зразумела, хто перад ёй, пачала агляд, узялася памераць ціск.

— Недзе працуеце? — далікатна спытала.

— Так, з дзецьмі, — няпэўна адказала пацыентка.

— О-о, яны каго хочаш могуць давесці... 90 на 60... Школа — гэта...

— А я не ў школе, — перапыніла яе Ангеліна. — Я ў багацеяў дома дзяцей вучу.

— Ну, тады зразумела, — усміхнулася доктарка. — Гэта вас жаба душыць.

І тут вось што цікава: на пачатку іх дыялогу ціск у пацыенткі і сапраўды быў 90 на 60, а праз пару мінут (доктар на левай руцэ памерала) — ужо 150 на 90! Як уджаленая, Ангеліна выскачыла з кабінета.

...Дома потым доўга думала пра сваё мінулае і сапраўднае, пра ўласных дзяцей. І — нідзе ж не дзенешся — змяніла стаўленне да ўсяго, а найперш — да людзей, да жыцця і працы.

...Цяпер у яе ўсё добра: хлопчыкі выраслі (старэйшы, дарэчы, ажаніўся з вяскоўкай). Сама яна — злётала на заробкі ў Амерыку і вельмі шмат чаму навучылася. Ва ўсякім разе пра сваю ранейшую пыху (без фігі не да носа) расказвае ўжо з іроніяй.

А той візіт да ўрача і ўвогуле яе любімая тэма.

Л. М. Чыгрынава,
г. Мінск.

ПЫТАННЕ НА ЗАСЫПКУ

У сталіцы Украіны горадзе Кіеве доўга жыў і працаваў мой блізкі сваяк генерал-маёр танкавых войскаў Мацвей Лук'янавіч Ермачок. Летам 1943-га на Курскай дузе ён быў цяжка паранены, аднак падлячыўся і з баямі дайшоў да возера Балатон...

Пасля вайны Мацвей Лук'янавіч шмат гадоў быў начальнікам вышэйшага танкавага вучылішча, час ад часу прыязджаў у родныя мясціны, у Беларусь. І мы, здаралася, таксама гасцілі ў яго ва Украіне. Помню, што ў нейкі год я спецыяльна ўзяў адпачынак зімой (летам генерал са сваёю жонкай звычайна з'язджаў у санаторый у Сочы), каб пакалясіць па прыгожых вуліцах, пабываць у Сафійскім саборы і Кіева-Пячэрскай лаўры, наведаць музеі, схадзіць у цырк... А ўжо перад развітаннем з гэтым цудоўным горадам яшчэ раз аб'ехаць яго — з экскурсіяй.

І ўсё тады атрымалася, як належыць. Наш гід не змаўкала, здаецца, ні на мінуту, расказвала пра тое ці іншае гістарычнае месца, «сыпала» датамі, фактамі, раз-пораз прыпыняла аўтобус, каб мы нешта лепей разгледзелі, адказвала на пытанні. Праўда, не на ўсе...

На адным з кароткіх прыпынкаў яна, помню, з гонарам сказала: «А вось у гэтым прыгожым доме жыў Леў Мікалаевіч Талстой».

— А дзе ён цяпер жыве? — тут жа спытала нейкая цётка з групы.

І наш экскурсавод, мякка кажучы, разгубілася. Мы — таксама: з мінуту, можа, маўчалі. А потым грымнуў рогат...

Смяяліся ўсе! Дзякаваць Богу — апроч кіроўцы, бо ў гэтым выпадку аўтобус мог бы трапіць у аварыю, а мы адпаведна — увачавідкі ўбачыць, дзе цяпер «жыве» Леў Талстой, вялікі рускі пісьменнік.

Міхаіл Шавель,
г. Мінск.

Рубрыку вядзе Валянціна ДОЎНАР.

Ад яе ж. **Завяршаецца год, а з ім, на жаль, і конкурс на найлепшую «вясёлую і праўдзівую гісторыю з жыцця чытачоў «Звязды». У рэдакцыйнай пошце — першыя лісты ад сябраў вялікага чытацкага журы, першыя прозвішчы кандыдатаў у пераможцы. Сярод іх...**

Зрэшты, аб гэтым — пакуль што рана, бо ўсё яшчэ можа змяніцца, у тым ліку — і з вашай «падачы».

А таму, калі ёсць жаданне ды час, перачытайце пятнічныя падборкі гісторый, яшчэ раз усміхніцеся ці пасмейцеся, падумайце, а заадно — вызначце сваю дзясятку найлепшых і спіс (з назвай гісторыі, прозвішчам аўтара, датай апублікавання), дашліце ў рэдакцыю. Можна, дарэчы, разам з уласнымі творамі, бо ў новым 2019-м конкурс, калі вы не супраць, пачнецца зноў.

Пакуль жа — шчыры дзякуй усім, хто чытаў, усім, хто пісаў і, вядома ж, выпісваў газету.

Неасабісты суб'ектыў

Святло ў снежаньскай цемры

Перадкалядная філасофія дзіцячых успамінаў

ЧАМУСЬЦІ заўсёды менавіта вечарам перад каталіцкімі Калядамі ў нашай вёсцы знікала святло. Ці то прычына ў мяцеліцы, якая ў гэты час любіла разгуляцца і закручвала-рвала правады дзесьці ў чыстым полі, ці то нейкі жартаўнік спецыяльна абястточваў вёску з нейкіх сваіх меркаванняў, ці то так проста задумана было — каб вячэралі ўсёй сям'ёй пры святле газавай лямпы, каб таямніча паблісквала ў кутку дожджыкам ёлка, каб не зніклі пад яркай электрычнасцю чароўнасць і незвычайнасць гэтага вечара. Ад якога сапраўды чакаў нейкіх цудаў, які быў поўны дзівосных прыгодамі, што і праз гады згадваюцца нейкім суцэльным адчуваннем бясклапотнага шчасця.

Праўда, варта сказаць, што нашы тагачасныя калядныя прыгоды з пункту гледжання дарослага чалавека назваць зусім бяскрыўднымі можна з вялікай нацяжкай. Дый да свята Божага Нараджэння і да ўласна калядавання яны мелі адносіны абсалютна ўмоўныя — проста была нагода сабрацца разам і, як кажа сучасная моладзь, «патусіць». Але «тусілі» арганізавана і нават са спробай выканання нейкіх спрадвечных традыцый.

ПАКУЛЬ старэйшыя яшчэ засядалі за перадкалядны вячэрай (у нашай каталіцкай мясцовасці да святкавання з ахвотай далучаліся і праваслаўныя, і пераканаўныя атэісты), мы ішлі варажыць. Звычайна рабілі гэта ў Міраповічавай хаце: двое іхніх дзяўчат-пагодак былі ў нашым хаўрусе. Гаспадыня цётка Ядзя напякала для гэтай мэты міску посных аладак, кожны браў сабе па адной. У хату з сенцаў упускалі Пузыра — сабаку, які, папярэдне добра накормлены (так патрабавала варажба), вельмі нават сваёй мянушкі адпавядаў. Аладкі кладзіся перад Пузыром на падлогу: чыю з'есць першую — тая замуж выйдзе раней. Чыю нават не панюхае — так у дзеўках і застанецца. Сыты сабака ляніва пазіраў на не вельмі апетытны пачастунак і імкнуўся выскачыць у сенцы. Яго лавілі на выхадзе, за шкірку зноў падводзілі да аладак. З пакутлівым выглядам ён браў адну ў рот, пакаштаваўшы, выплёўваў. «Значыць, нейкі пажуе цябе ды выплюне», — чуўся вердыкт кагосьці з дарослых. Ахвяра сабачай абкормленасці ледзь не плакала, астатнія хуценька падымалі з падлогі свае аладкі, радуючыся, што іх мінавала такая незайздросная доля...

Праз нейкае імгненне ўсе і пра сабаку, і пра тое, што ён напрарочыў, забываліся і несліся натоўпам на вуліцу — абдымаць штыкеты ў плоце, цягнуць палені з дрывотні (калі парная колькасць штыкет — будзеш у пары, якое палена выцягнеш — такога і кавалера займееш: тоўстага ці худога, роўнага ці крывога). Асабліва цікавым было кіданне ботаў з нагі над страхой хаты (у якім кірунку нос бота ляжа, у той бок і замуж пойдзеш). Каторыя недалятаў, каторыя пераляталі, і даводзілася шукаць іх упоцемку на заснежаным агародзе, і ўжо зусім не да таго было, у які бок той нос глядзіць. Адзін ці два боцікі абавязкова прызямляліся проста на страху, і тады надыходзіла чарга хлопцаў праяўляць свой спрыт, а то і сімпатыю да гаспадыні абутку...

ХЛОПЦЫ, якіх у нашай кампаніі было нямала, да варажбы не прычыняліся, у іх быў іншы клопат — прыдумаць штосьці такое, што ў вёсцы надоўга запомніцца, пра што будуць пасля казаць. Дзяўчаты да такога дробнага шкодніцтва далучаліся з радасцю. Зняць і знесці брамку — гэта банальна. А вось падперці ёй дзверы ў галоўнай вясковай пляткаркі — сама тое. Ці брыкетам, выцягнутым з найбліжэйшай павеці, выкласці на ўсю вуліцу вялізнае: «З Калядамі!». У апошнія свае школьныя прыгоды, у 11-м класе, хлопцы звялі з-пад носа ў саўгаснага вартаўніка, які спаў у сене, насвяткаваўшыся, запрэжанага ў сані каня, і мы ўсёй кампаніяй паехалі катацца па суседніх вёсках, рагочучы, гарлаючы песні, і нават звезлі з сабой нашу маладую настаўніцу фізікі (кантрольную, запланаваную на заўтра, яна адмяніла)... Дарослыя ставіліся да нашых прыгод паблажліва, толькі раніцай чулася праз сон: «Васілеўна, спытайце ў Алёны, дзе мая брамка...» Але хто ж выдае яўкі і паролі? Даводзілася накрываць коўдрай з галавой, а потым, улучыўшы момант, імгненна выскокваць з хаты з крыкам: «Мне раней у школу трэба!»...

...ПІШУ гэта, успамінаю, а па сэрцы бы нечая пяшчотная рука гладзіць. І весь пра што думаецца. Малая радзіма — гэта не каліна ў двары, не крыніца за агародамі, не хата, якая стаіць зімой настылая і гадае, ці ажыве вясной. Не буслянка над домам, не дзверы роднай хаты, у якіх «клямка пальцы пячэ балюча», нават не самыя родныя людзі, якія, калі надыходзіць іх час, нас пакідаюць. Малая радзіма — гэта мы самі. Нашы пачуцці, нашы ўспаміны, наша сэрца, дзе ў кожным куточку — людзі, рэчы, словы, дотыкі, пахі з ёй звязаныя. Кожны носіць яе з сабой. Нават калі здаецца, што гасне астатняе святло, яна кволым агеньчыкам ратуе нас ад забыцця, дае нам знак, што мы жывыя...

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

Извещение о повторном открытом аукционе по продаже имущества ОАО «Мебельстройконструкция» г. Скидель 8 января 2019 года

Вид аукциона открытый	
Предмет аукциона	Открытая крановая эстакада с инвентарным номером 401/С-23810 общей площадью 1793,0 кв. м, год постройки – 1966. Фундамент – бетонные блоки. Наружные стены – железобетонные колонны. Полы – бетонные
Начальная цена продажи	**40 369,22 рубля** (с учетом НДС 20 %)
Кадастровый номер земельного участка	422050400002002757
Месторасположение земельного участка	г. Скидель, ул. Промышленная, д. 6
Размер земельного участка	0,2751 га
Продавец	Открытое акционерное общество «Мебельстройконструкция», 231761, г. Скидель, ул. Промышленная, д. 6, тел.: (0152) 977808, 977807
Организатор аукциона	Коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», тел.: 720537, 720546
Дата проведения аукциона	8 января 2019 года
Время проведения аукциона	12.00
Место проведения аукциона	г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, актовый зал
Место приема заявлений и прилагаемых к нему документов	г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет 403
Дата и время начала приема документов	26 декабря 2018 года, 8.00
Дата и время окончания приема документов	3 января 2019 года, 17.00
Сумма задатка	4 036,92 рубля
Шаг аукциона	5 %

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашения с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

– копии платежных поручений о внесении **задатка** за подачу заявления на расчетный счет BY24 AKBB 3012 0000 4181 0400 0000 в филиале № 400 ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Гродно, БИК AKBBBY21400, УНП 590727594, получатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости»», **юридическое лицо:** доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), одну копию учредительных документов; **физическое лицо:** паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность.

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатор аукциона извещается участники аукциона.

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене продажи, увеличенной на 5 процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победитель обязан возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, в течение 3 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

Адрес сайта: **www.grodno.gov.by**

РУП «Торговый дом «Восточный» извещает о проведении 23.01.2019 открытого повторного аукциона по продаже недвижимого имущества

Лот № 1. Капитальное строение с инвентарным номером 630/С-30735, общей площадью 98,0 кв. м, расположенное по адресу: Минская обл., Молодечненский р-н, Радошковичский с/с, СТ-Текстильщик-2002, д. 34. Назначение: садовый домик, наименование: садовый домик. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 623883700011000061 площадью 0,0411 га. **Начальная цена продажи – 19 926, 00 рубля, задаток – 1 992,60 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 2. Капитальное строение с инвентарным номером 242/С-2363, общей площадью 17,0 кв. м, расположенное по адресу: Витебская область, Сенненский район, г. Сенно, ул. Красноармейская, д. 73. Назначение: здание специализированное иного назначения, наименование: здание котельной. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 224450100001000175 площадью 1,4526 га. **Начальная цена продажи – 729,00 рубля, задаток – 72,90 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 3. Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-78250, общей площадью 64,4 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Брестский р-н, Мотыкальский с/с, СТ «Удачное», д. Скоки, 25. Назначение: садовый, дачный домик (дача), наименование: садовый домик. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 121283000015000053 площадью 0,0600 га. **Начальная цена продажи – 23 490,00 рубля, задаток – 2 349,00 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 4. Капитальное строение с инвентарным номером 242/С-2361, общей площадью 316,0 кв. м, расположенное по адресу: Витебская область, Сенненский район, г. Сенно, ул. Красноармейская, д. 73. Назначение: здание специализированное иного назначения, наименование: мастерские. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 224450100001000175. **Начальная цена продажи – 10 044,00 рубля, задаток – 1 004,40 рубля. Шаг аукциона – 5 %.**

Лот № 5. Капитальное строение с инвентарным номером 110/С-82934, общей площадью 22,9 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., г. Барановичи, ул. Фроленкова, 190/29, блок 4. Назначение: здание специализированное автомобильного транспорта, наименование: гараж. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 141000000003000850 площадью 4,8088 га. **Начальная цена продажи – 2430,00 рубля, задаток – 243,00 рубля. Шаг аукциона – 5 %**

УСЛОВИЯ

1. Победитель аукциона либо в случае если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 % (пять процентов), – Претендент на покупку не позднее 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона на основании счета-фактуры возмещает затраты на организацию и проведение аукциона и оплачивает стоимость приобретенного объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

2. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством РБ для победителя аукциона. Организация и проведение аукциона осуществляется в соответствии с действующим законодательством РБ

Аукцион состоится 23.01.2019 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 27, актовый зал

Заявление на участие с приложением необходимых документов, в том числе документа, подтверждающего внесение суммы задатка (задатков) с отметкой банка, принимается по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 14А, управление реализации недвижимости и арендных отношений в рабочие дни: пн. – чт. – с 08.30 до 13.00, с 14.00 до 17.30, пт. – с 8.30 до 13.00, с 14.00 до 16.15. Окончание приема заявлений – 18.01.2019 в 14.00.

Задаток перечисляется на р/с BY81POIS30120021178401933001, БИК POISBY2X, ОПЕРУ ОАО «Паритетбанк», 220002 г. Минск, пр-т Независимости, 77, ОКПО 37411910, получатель – РУП «Торговый дом «Восточный», УНП 101127633. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже капитального строения (изолированного помещения), Лот №___, проводимом 23 января 2019 года.

Лот может быть снят с аукциона Организатором по письменному указанию Департамента в любое время до объявления его проданным

Контакты организатора аукциона: +375 17 351 00 01; +375 17 380 27 37; +375 44 763 62 63

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

ЛОТ 3: полуприцеп-цистерна ППЦ-30, модели 9635, 2008 г. в., гос. № А3001А-4. Начальная цена продажи – 13 939,20 руб. (тринадцать тысяч девятьсот тридцать девять рублей двадцать копеек) с учетом НДС. Сумма задатка – 1 394 руб. (одна тысяча триста девяносто четыре рубля)

ЛОТ 4: полуприцеп-цистерна 9635 ППЦ-30-BPW-4Y-01 с ABS, гос. № А1625А-4 Начальная цена продажи – 12 295,20 руб. (двенадцать тысяч двести девяносто пять рублей двадцать копеек) с учетом НДС. Сумма задатка – 1 229 руб. (одна тысяча двести двадцать девять рублей)

Условия аукциона – аукцион без условий. Условия оплаты – 100 % предоплата за приобретаемый объект.

Срок заключения договора купли-продажи – 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона

Продавец – ОАО «Лиданефтепродукт», 231300, г. Лида, пр-т Победы, 127, 8-0154-550-808

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34

Номер р/с для перечисления задатка Р/с BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка – BLBBBY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 10 января 2019 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка; *физическим лицом* – паспорт (документ, его заменяющий) и его копия; *юридическим лицом и ИП – резидентами Республики Беларусь* – заверенные копии учредительных документов; *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе представителем организатору аукциона предъявляется документ, подтверждающий полномочия представителя, и документ, удостоверяющий его личность. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленное организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. Продавец имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным.

В процессе торгов начальная цена повышается в соответствии с шагом аукциона аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов.

Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Срок возмещения затрат на организацию и проведение аукциона – 3 рабочих дня.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 15.01.2018 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Последний день приема заявлений – 4 января 2019 г. до 15.00

Телефоны для справок: 45-05-38, 41-98-32 Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» http://grodnoino.by

РУП «Институт недвижимости и оценки» (организатор аукциона) извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже здания основного корпуса, принадлежащего ОАО «Несвижский завод медицинских препаратов» (продавец)

Лот № 1. Здание основного корпуса с инв. № 621/С-14517, 1901 г. п. Адрес: Минская обл., Несвижский р-н, Несвижский с/с, п. Альба, ул. Заводская, 1/1. Назначение: здание специализированное иного назначения. Этажность – 2. Площадь – 1 322,70 кв. м. Составные части и принадлежности: целое двухэтажное кирпичное здание основного корпуса биомицина П2/к с холодной пристройкой. Начальная цена с НДС – **48 864,78** бел. руб. Задаток – **4 886,48** бел. руб. Шаг аукциона – **5 %.**

Земельный участок площадь **0.1541** га, кадастровый номер 624283500601000179. Целевое назначение: земельный участок для обслуживания основного корпуса биомицина. Право постоянного пользования. Переход права на земельный участок – в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Обременения: 1. Статус: историко-культурная ценность (паспорт от 15.08.2013); 2. Аренда: 102,31 кв. м по 31.12.2020; 14,70 кв. м по 31.12.2020.

Аукцион состоится 14.01.2019 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4.

Условия участия в аукционе, срок заключения договора купли-продажи, условия оплаты, полный перечень обременений, а также полный текст извещения содержатся на сайте Организатора аукциона ino.by. Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, 220004, ул. Кальварийская, д. 4а, BIC банка BPSBBY2X. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества (Лот №1), принадлежащего ОАО «Несвижский завод медицинских препаратов», проводимом 14.01.2019 г. Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 7. Окончание приема заявлений 10.01.2019 в 11.00. Контактное лицо для осмотра Объекта – Шинкевич Роман Геннадьевич +375 (17-70) 6-20-12 (10). Первое, полное извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 25.08.2018

Организатор аукциона: 8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА (ПОНИЖЕНИЕ ЦЕНЫ НА 20 %) ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОАО «МОСТОВДРЕВ»

	Лот № 1	Лот № 2	Лот № 3	Лот № 4
Предмет торгов, краткая характеристика	**Капитальные строения: инв. № 450/С-22310*** (здание магазина с холодной пристройкой, брусья, обшитые вагонкой, 1960 г. п., 72,2 кв. м); **инв. № 450/С-24226** (продовольственный склад, блочный, 1995 г. п., 29,7 кв. м)	**Капитальное строение инв. № 450/С-28632** (здание конторы служебное с подвалом, кирпичное, 1946 г. п., 346,1 кв. м)	**Капитальные строения: инв. № 450/С-28244** (здание ремонтно-механической мастерской, кирпичное, 1981 г. п., 755,6 кв. м); **инв. № 450/С-24228** (котельная, кирпичная, 1995 г. п., 163,0 кв. м)	**Капитальные строения: инв. № 450/С-24229** (склад, кирпичный, 1982 г. п., 135,0 кв. м); **инв. № 450/С-24241** (склад, кирпичный, 1946 г. п., 301,6 кв. м)
Сведения о земельном участке	кадастровый номер 425450100001009054, площадь 0,0500 га, назначение – для обслуживания зданий и сооружений, право аренды по 06.08.2068 г.	кадастровый номер 425450100001009055, площадь 0,0883 га, назначение – для обслуживания административно-хозяйственного здания, право аренды по 06.08.2068 г.	кадастровый номер 425450100001009056, площадь 0,3561 га, назначение – для обслуживания зданий и сооружений, право аренды по 06.08.2068 г.	кадастровый номер 425450100001009057, площадь 0,1400 га, назначение – для обслуживания зданий и сооружений, право аренды по 06.08.2068 г.
Обременения	Водоохранная зона рек и водоемов (0,0500 га), охранная зона электрических сетей напряжением до 1000 вольт (0,0015 га) *аренда по 31.12.2018 года	Водоохранная зона рек и водоемов (0,0883 га), охранная зона электрических сетей напряжением до 1000 вольт (0,0001 га)	Водоохранная зона рек и водоемов (0,3561 га)	Водоохранная зона рек и водоемов (0,1400 га)
Местонахождение имущества: Гродненская обл., Слонимский р-н, г. Слоним, ул. М. Горького, д. 7				
Начальная цена	**41 952 руб. 00 коп. с учетом НДС**	**127 680 руб. 00 коп. с учетом НДС**	**161 280 руб. 00 коп. с учетом НДС**	**93 349 руб. 18 коп. с учетом НДС**
Задаток	2 098 руб. 00 коп.	6 384 руб. 00 коп.	8 064 руб. 00 коп.	4 667 руб. 00 коп.
Сведения о продавце	ОАО «Мостовдрев», Гродненская обл., г. Мосты, ул. Советская, 38, тел. 8 (01515) 3 36 63			
Сведения об организаторе торгов и номер счета для перечисления задатка	Гродненское областное учреждение финансовой поддержки предпринимателей, г. Гродно, ул. Мицкевича, 8, тел. 8 (0152) 74 49 11, номер счета BY65BLBB30150500481001002 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской обл., г. Гродно, ул. Мицкевича, 3, код BLBBBY2X, УНП 500481906			
Срок заключения договора купли-продажи	В течение 10 дней с момента проведения аукциона		Условия оплаты	По соглашению сторон
Торги состоятся 17 января 2019 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8				
Срок подачи документов	**По 11 января 2019 года включительно до 16.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8**			
Условия участия и порядок проведения аукциона размещены на сайте организатора торгов www.fincentr.by				
Дополнительная информация по тел.: 8 (0152) 74 49 11, 77 23 79. Предыдущая публикация: газета «Звязда» от 17.11.2018 года				

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении открытого аукциона по продаже автомобиля GAZ-33023, принадлежащего УП «МАФ»

Лот № 1. Автомобиль GAZ-33023, дубль кабина, грузовой бортовой тентовый, кузов (рама) № 33023070067497 / X9633023072191530, 2006 г. в. Пробег – 262 040 км на 18.12.2018.

Местонахождение: г. Минск, пр-т Независимости, 84. **Начальная цена, с НДС** – 1 876,62 бел. руб. **Задаток** – 187,66 бел. руб. **Шаг аукциона** – 5 %

Условия: 1. Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 % (пять процентов), – Претендент на покупку должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта в течение 5 (пяти) рабочих дней с назначенной даты проведения аукциона. 2. Условия оплаты: оплата по договору купли-продажи осуществляется в безналичном порядке путем перечисления 100 % стоимости приобретенного на аукционе Объекта за вычетом, внесенной Победителем аукциона (Претендентом на покупку) суммы задатка в течение 5 (пяти) банковских дней с момента подписания договора купли-продажи. 3. Передача Продавцом Объекта Победителю аукциона (Претенденту на покупку) осуществляется в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня исполнения последним обязательств по оплате. 4. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость услуги Организатора аукциона и стоимость затрат Организатора аукциона на основании счета-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. 5. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством для Победителя аукциона

Размер штрафа в соответствии с постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 609 составляет 1 000,00 бел. руб.

Аукцион состоится 23.01.2019 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.

Продавец: УП «МАФ», г. Минск, пр-т Независимости, д. 84. Организатор аукциона: РУП «Институт недвижимости и оценки», 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, помещение 9.

Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, 220004, ул. Кальварийская, д. 4а, BIC банка BPSBBY2X. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества, принадлежащего УП «МАФ», проводимом **23.01.2019**. Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 7. Окончание приема заявлений **21.01.2019** в 11.00. Контактное лицо для осмотра Объекта – Гурин Виктор Михайлович, тел. 8 (029) 663-21-72

Организатор аукциона: 8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-59 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

Утерянную круглую печать и свидетельство о государственной регистрации ЧТУП «АлатырьПромТорг» (УНП 192379325) от 18.11.2014 года **считать недействительными.**

Свидетельство о государственной регистрации частного предприятия «Янковма» (УНП 190983618) в связи с утерей **считать недействительным.**

Центр Промышленной Оценки

- **Организация аукционов**
- **Оценка всех видов имущества**

Извещение о проведении аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «СПЕЦРЕМОНТ», 220036, г. Минск, Бетонный проезд, 13

Недвижимое имущество, оборудование, реализуемое одним лотом, по адресу: Могилевская обл., г. Климовичи, ул. Северная, д. 1

№ лот	Наименование (Назначение)	Общ. пл.	Инв. номер
1	**Гараж** (здание специализированное автомобильного транспорта)	227 кв. м	731/С-7899
	Мастерские (здание специализированное иного назначения)	1 167 кв. м	731/С-7898
	Материальный склад (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ)	133 кв. м	731/С-7892

В состав лота входит следующее имущество: электронкран-балка (инв. № 813) кран-балка 3 т (инв. № 1877), ПЭВМ «ТАО» Intel Geleron 420 (инв. № 5989)

Сведения о земельном участке: земельный участок неустановленного назначения предоставлен Продавцу на праве постоянного пользования общей площадью 0,5374 га

Начальная цена с НДС 20 %: 112 864,81 бел. руб. BYN
Шаг аукциона: 5 643,24 бел. руб. BYN

Оборудование, транспорт, спецтехника, расположенная по адресу: Могилевская обл., г. Климовичи, ул. Северная, д. 1

№ лота	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год введения в эксплуатацию	Начальная цена, бел. руб. с учетом НДС 20 %	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС 20 %
2	22778	Станция насосная	81,60	4,08
3	21639	Аппарат сварочный Форсаж-315	408,00	20,40
4	21754	Бензопила Хусварна 340	120,00	6,00
5	1933	Вертикально-фрезерный станок, мод. 6М12к	1 800,00	90,00
6	21734	Выпрямитель сварочный ВДМ-1200С	756,00	37,80
7	21733	Выпрямитель сварочный ВД-506	756,00	37,80
8	21660	Выпрямитель универсальный ВДУ-506СЭ	756,00	37,80
9	21765	Вышка «Атлант»	40,80	2,04
10	1986	Компрессор ТИП-1.0 0,40МЗ	228,00	11,40
11	1867	Консольно-фрезерный станок	1 200,00	60,00
12	989	Лебедка ЛМ-3,25	7,20	0,36
13	1914	Листогибочная машина, мод. Р-2222	288,00	14,40
14	1817	Ножницы гильотинные, мод. Р-475	408,00	20,40
15	6795	Перфоратор GBH 4-32 DFR BOSCH	156,00	7,80
16	1923	Пила маятниковая ПМ-400	288,00	14,40
17	156	Полуавтомат сварочный MOST FAMMING	288,00	14,40
18		Пресс гидравлический	564,00	28,20
19	1946	Пресс-ножницы Н 5222	1 140,00	57,00
20	110	Сварочный аппарат OLIVER MINI 270	696,00	34,80
21	1925	Вертикальный настольно-сверлильный станок	372,00	18,60
22	5027	Станок комбинированный 1М95	2 040,00	102,00
23	1931	Станок наждачный, тип 3Б (100)	708,00	35,40
24	1926	Станок наждачный, тип 3Б (150)	708,00	35,40
25	1929	Станок радиально сверлильный 2А55	1 680,00	84,00
26	1921	Станок расточной, мод. 2Л614	1 320,00	66,00
27	4691	Станок строгальный, тип 639	252,00	12,60
28	5029	Станок токарно-винтовой, РМЗ ММС	660,00	33,00
29	1878	Токарно-винтовой станок, тип 1Д63А	2 880,00	144,00
30	21333	Токарно-винторезный станок, мод. 1К62	2 400,00	120,00
31	2257	Трубогиб «Спрут»	9,60	0,48
32	1885	Электроталь ТЭЗ-631-220	13,20	0,66
33	1873	Гидравлический пресс	1 680,00	84,00
34	5045	Автомобиль RAF 2203, рег. знак 9988 АМ-7	1 339,48	66,97
35	6032	Автомобиль ГАЗ 32213, рег. знак АА 3643-7	1 642,76	82,14
36	3266	Трактор МТЗ-80	3 285,52	164,28
37	2253	Трактор Т-16	1 617,48	80,87
38	1948	Трактор Т-40	720,00	36,00
39		Автокран MAZ 5337-KS 3577, рег. знак КН 0962	7 834,69	391,73

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00. Ответственное лицо: Чурсин Сергей Геннадьевич, тел. 8 029 375-41-72

Оборудование, транспорт, спецтехника, расположенная по адресу: Брестская обл., г. Горынь

№ лота	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год введения в эксплуатацию	Начальная цена, бел. руб. с учетом НДС 20 %	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС 20 %
40	5026	Грузовой бортовой UAZ 3303, рег. номер 0297 МИН	2040,00	102,00
41	1541	Трактор МТЗ-80, рег. номер 9643 АА1	5280,00	264,00
42	21739	Выпрямитель сварочный ВД-306УЗ	372,00	18,60
43	3268	Пила маятниковая ПМ-400	348,00	17,40
44	1517	Прицеп тракторный 1ПТС-2	408,00	20,40

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00. Ответственное лицо: Остапчук Юрий Михайлович, тел. 8 029 527-94-86

Оборудование, транспорт, спецтехника, расположенная по адресу: г. Брест, ул. Гоздецкого, 26

№ лота	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год введения в эксплуатацию	Начальная цена, бел. руб. с учетом НДС 20 %	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС 20 %
45	21764	Вышка «Атлант»	564,00	28,20
46	3230	Пила маятниковая ПМ-400	348,00	17,40
47	3257	Сварочный выпрямитель ВДМ-1001	804,00	40,20
48	3271	Станок ЗК-634	828,00	41,40
49	21791	Станок листогибочные вальцы И-2220А	8160,00	408,00
50	3258	Станок МН-18	2280,00	114,00

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00. Ответственное лицо: Драка Евгений Николаевич, тел. 8 029 574-00-68

С подробной информацией по предмету аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона www.cpo.by

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Срок оплаты: По лоту № 1 не более 30 (тридцати) дней со дня заключения договора купли-продажи (если иное не предусмотрено договором купли-продажи).
По лотам №№ 2–50 не более 10 (десяти) дней со дня заключения договора купли-продажи

Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совмина РБ от 8 января 2013 г. № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица». К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке. С подробной информацией о перечне представляемых документов, образцами заявления на участие в аукционе и договора о задатке, а также правилами проведения аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона **www.cpo.by**

В случае признания торгов несостоявшимися в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику, по начальной цене, увеличенной на 5 %

Затраты на организацию и проведение торгов возмещаются организатору аукциона участником торгов, с которым заключается договор купли-продажи в течение 5 дней со дня проведения торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата, место и время проведения аукциона	**23.01.2019** в 11.00 по адресу**: г. Минск, Бетонный проезд, 11, ОАО «СПЕЦРЕМОНТ»**
Дата, место и время окончания приема документов	**21.01.2019** до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	**+375 17-280-36-37; +375 29 317-95-42. E-mail: auction@cpo.by**

Извещение
о проведении 30 января 2019 г. повторного аукциона по продаже в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома в Радваничском сельском Совете Брестского района Брестской области

№ лота	Местоположение и кадастровый номер земельного участка	Площадь, га	Начальная (стартовая) стоимость земельного участка, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Целевое назначение земельного участка	Затраты на организацию и проведение аукциона
1	Брестская обл., Брестский район, д. Михалин, ул. Светлая, 12, 121283701601000052	0,1564	3000,00	300,00	Строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома	1. Земельно-кадастровая документация с установлением границ земельного участка – 873,91 руб. 2. Государственная регистрация земельного участка – 93,10 руб. 3. Градостроительный паспорт земельного участка – 686,61 руб. 4. Объявления – согласно акта выполненных работ
2	Брестская обл., Брестский район, д. Франополь, ул. Новая, 9, 121283702101000212	0,1291	3000,00	300,00	Строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома	1. Земельно-кадастровая документация с установлением границ земельного участка – 1023,46 руб. 2. Государственная регистрация земельного участка – 78,40 руб. 3. Градостроительный паспорт земельного участка – 733,41 руб. 4. Объявления – согласно акта выполненных работ
3	Брестская обл., Брестский район, д. Малые Радваничи, ул. Вишневая, 4, 121283701101000577	0,2175	9000,00	900,00	Строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома	1. Земельно-кадастровая документация с установлением границ земельного участка – 839,80 руб. 2. Государственная регистрация земельного участка – 93,10 руб. 3. Градостроительный паспорт земельного участка – 819,09 руб. 4. Объявления – согласно акта выполненных работ

Земельный участок в д. Михалин, ул. Светлая, 12 имеет ограничения в использовании на площади 0,1564 га в связи с его расположением в водоохранной зоне канала Паднево и на площади 0,0023 га – в охранной зоне электрических сетей напряжением до 1000 вольт. Подъезд к участку осуществляется по уличной сети с асфальтобетонным покрытием.

Подъезд к земельному участку в д. Франополь, ул. Новая, 9 осуществляется по уличной сети с песчано-гравийным, проходит линия электропередачи напряжением до 1000 вольт и газопровод.

Земельный участок в д. Малые, ул. Радваничи Вишневая, 4 имеет ограничения в использовании земельного участка на площади 0,0003 га в связи с его расположением в охранной зоне линии связи и радиофикации и на площади 0,0002 га в охранной зоне электрических сетей напряжением до 1000 вольт. Подъезд к участку осуществляется по уличной сети с песчано-гравийным покрытием, проходит линия электропередачи напряжением до 1000 вольт и газопровод.

Аукцион будет проводиться **30 января 2019 г. в 11.00** по адресу: Брестский р-н, аг. Большие Радваничи, ул. Центральная, 94 (в здании сельисполкома). Для проведения аукциона необходимо наличие не менее 2-х участников.

Для участия в аукционе необходимо подать заявление и представить документ (паспорт), подтверждающий личность покупателя и копию документа, подтверждающего внесение на расчетный счет Радваничского сельисполкома суммы задатка (р/с BY61AKBB36410000002621000000, БИК AKBBB421100, ф-л № 100 ОАО «АСБ Беларусбанк», УНП 200036035, код платежа – 4901).

Если аукцион признан несостоявшимся из-за того, что заявление на участие в нем подано только одним гражданином, земельный участок предоставляется этому гражданину при его согласии с внесением платы за предмет аукциона в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и представлением документации, необходимой для его проведения, осуществляется победителем аукциона либо единственным участником аукциона.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: Брестский р-н, аг. Большие Радваничи, ул. Центральная, 94 (здание сельисполкома) с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по рабочим дням. Последний срок подачи заявления **24 января 2019 г.** до 17.00. Дополнительную информацию о земельном участке можно получить по телефонам: 93 11 35, 93 11 36, 93 11 30, 93 16 11

ОАО «ЛеоПромЗапад» (г. Минск, ул. Монтажников) проводит внеочередное общее собрание акционеров ОАО «ЛеоПромЗапад» в очной форме 28 декабря 2018 года в 12.00. Место проведения собрания: ОАО «ЛеоПромЗапад», г. Минск, ул. Монтажников, 39 к. 208.

Повестка дня собрания:

1. Отчет по результатам производственно-хозяйственной деятельности ОАО «ЛеоПромЗапад».
2. О дальнейшей деятельности ОАО«ЛеоПромЗапад»
2.1. О продолжении деятельности ОАО и определении основных направлений.
2.2. О ликвидации ОАО «ЛеоПромЗапад».
2.2.1. О назначении ликвидационной комиссии (ликвидатора).
2.2.2. Определение порядка и сроков ликвидации.

Регистрация лиц, имеющих право на участие в собрании, будет проводиться в день проведения собрания с 11.00 до 11.45 по адресу: ОАО «ЛеоПромЗапад», г. Минск, ул. Монтажников, 39, к. 208.

Участники собрания должны иметь при себе документ, удостоверяющий личность (представители акционера – документ, удостоверяющий личность и доверенность).

Дата составления списка владельцев ценных бумаг для регистрации участников собрания по состоянию реестра акционеров на 22.12.2018 г.

Время и место ознакомления лиц, имеющих право на участие в собрании, с материалами по вопросам повестки дня общего собрания: с 9.00 до 9.30, в рабочие дни с 22.12.2018 г. по 28.12.2018 г. по адресу: ОАО «ЛеоПромЗапад», г. Минск, ул. Монтажников, 39, к. 208. УНП 100008291

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПОВТОРНОМ АУКЦИОНЕ

ЛОТ 1: капитальное строение, инв. № 422/С-3647 (назначение – здание специализированное для органов государственного управления, обороны, государственной безопасности, внутренних дел, наименование – казарма), общей площадью 2033,9 кв. м, расположенное по адресу: г. Щучин, ул. Островского, 35; капитальное строение, инв. № 422/С-27534 (назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства, наименование – сооружение благоустройства к зданию № 35), общей площадью 0,0 кв. м, расположенное по адресу: г. Щучин, ул. Островского, сооружение благоустройства к зданию № 35; зеленые насаждения (береза, каштан)

Лот № 1 расположен на земельном участке, кадастровый номер 425850100004000123, площадью 0,3077 га (назначение – для содержания и обслуживания здания казармы) по адресу: г. Щучин, ул. Островского, 35

Начальная цена продажи – 80 754 руб. (восемьдесят тысяч семьсот пятьдесят четыре рубля) с учетом НДС. Сумма задатка – 8 075 руб. (восемь тысяч семьдесят пять рублей)

ЛОТ 2: капитальное строение, инв. № 422/С-51434 (назначение – здание специализированное иного назначения, наименование – здание сепараторной), общей площадью 223,0 кв. м, расположенное по адресу: Щучинский р-н, а. г. Василишки, ул. Советская, 69А

Лот № 2 расположен на земельном участке, кадастровый номер 425881301602000556, площадью 0,3085 га (назначение – для обслуживания здания сепараторного отделения) по адресу: Щучинский р-н, а. г. Василишки, ул. Советская, 69А. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельные участки, расположенные в водоохранных зонах рек и водоемов, площадью 0,3085 га; земельные участки, расположенные в охранных зонах электрических сетей, площадью 0,0047 га; земельные участки, расположенные в охранных зонах электрических сетей, площадью 0,0444 га

Начальная цена продажи – 10 054,02 руб. (десять тысяч пятьдесят четыре рубля две копейки) с учетом НДС. Сумма задатка – 1 005 руб. (одна тысяча пять рублей)

Продавец – открытое акционерное общество «Щучинский маслосырзавод», 231513, г. Щучин, ул. 17 Сентября, 45, тел. 8-01514-280-03

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 45-05-38, 41-98-32

Условия проведения аукциона – аукцион без условий. Условия оплаты – по договоренности сторон. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона

Номер р/с для перечисления задатка – Р/с BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка – BLBBBY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 11 января 2019 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.
Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка; *физическим лицом* – паспорт (документ, его заменяющий) и его копия; *юридическим лицом и ИП – резидентами Республики Беларусь* – заверенные копии учредительных документов; *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.
При подаче документов на участие в аукционе представителем организатору аукциона предъявляется документ, подтверждающий полномочия представителя, и документ, удостоверяющий его личность. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. Продавец имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным.
В процессе торгов начальная цена повышается в соответствии с шагом аукциона аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
Срок возмещения затрат на организацию и проведение аукциона – 3 рабочих дня.
Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 04.08.2018 г.

Заявления на участие принимаются по адресу:
г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30. до 16.30 (пятница).
Последний день приема заявлений – 8 января 2019 г. до 15.00

Телефоны для справок: 45-05-38 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» http://grodnoino.by

ООО «БелИнвестОценка»
извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже объекта открытым акционерным обществом «Белорусский цементный завод»

Лот №1: здание цеха деревообработки с инвентарным № 732/С-5301, площадью 498,7 кв. м, ограждение дощатое с инвентарным № 732/С-11107, бетонное, асфальтовое покрытие, бетонная дорожка с инвентарным № 732/С-11109, площадью 388 кв. м, находящихся по адресу: Могилевская обл., г. Костюковичи, ул. Набережная, 32. Начальная цена продажи **61 666,50 рубля** с НДС. Задаток для участия в аукционе составляет 10 % или 6 166,65 рубля.

Извещение о предыдущем несостоявшемся аукционе по данному лоту было опубликовано в газете «Звязда» от 16.11.2018 г. № 221.

Аукцион состоится **08.01.2019 г.** в **14.00** по адресу: Могилевская обл., г. Костюковичи, ул. Юношеская, 117.

Задаток перечисляется Организатору аукциона на р/с № BY29BPSB30121505440129330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBB2. Получатель – ООО «БелИнвестОценка», УНП 191692351.

Заявление на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 9.00 до 17.00 по 04.01.2019 г. включительно по адресу: г. Минск, ул. Казинца, 62, оф. 910. Заключительная регистрация участников – 08.01.2019 г. с 12.00 до 13.45 по месту проведения аукциона. Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона; возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 банковских дней после проведения аукциона; заключить договор купли-продажи с ОАО «Белорусский цементный завод» не позднее 10 рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

Дополнительную информацию можно узнать у Организатора аукциона: 8 (017) 398-29-44, 8 (029) 615-40-08, e-mail: belinvo@tut.by и на сайте belinvo.by

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. На гэтым тыдні не спрабуйце вырашаць усё з дапамогай сілы і не перабольшвайце значэнне волі, бо гэтым вы толькі нажываце сабе ворагаў. Затое разуменне і гнуткасць дадуць магчымасць набыць у асобе сённяшніх партнёраў сапраўдных аднадумцаў надоўга. У сярэдзіне тыдня можаце апынуцца перад неабходнасцю зрабіць выбар, дзейнічайце спакойна, абдумана і без паспеху. Паспрабуйце на выхадныя добра павесяліцца, але не варта вельмі эмацыянальна рэагаваць на падзеі, што адбываюцца.

ЦЯЛЕЦ. Спатрэбіцца дакладны план, каб паспець усё зрабіць да свят. Не адкладайце на апошнія дні. У чацвер пажадана наогул паменш кантактаваць з людзьмі. Пятніца спрыяльная для пераднавагодніх вечарынак або набыцця падарункаў. На гэтым тыдні вы дакладна вызначыцеся, дзе менавіта і з кім сустрэнеце Новы год. У выхадныя паспрабуйце не перагружаць сябе хатнімі клопатамі.

БЛІЗНЯТЫ. У пачатку тыдня давядзецца добра папрацаваць, каб дамагчыся жаданага выніку. Аднак вы адчуеце азарт і цікавасць ад сваёй дзейнасці. Менавіта цяпер могуць зарадзіцца выдатныя, проста геніяльныя ідэі, у ажыццяўленні якіх дапамогуць блізкія людзі і сябры. Наогул настае час загадваць запаветныя жаданні, якія абкладна здзейсняцца.

РАК. На гэтым тыдні цалкам верагодная досыць рэзкая змена дзейнасці. Пры гэтым зусім не абавязковая змена работы — проста з'явіцца іншая тэма ці нават цэлы кірунак, у якім вы дасягнеце поспеху. Прыміце дапамогу калег, яна будзе вельмі дарэчы. У канцы тыдня адчуеце раптоўную змену рытму — замест напружання прыйдзе лёгкасць, адкрыецца другое дыханне. У выхадныя дні могуць раскрыцца таямніцы вашага даўняга мінулага.

ЛЕЎ. На вас можа абрынуцца маса клопатаў і назапашаныя справы. У сераду з'явіцца шанц дамагчыся больш важкага становішча і ўмацаваць свае дасягненні. Выняходлівасць і асабістая актыўнасць дапамогуць добра падрыхтавацца да надыходзячых свят. Паспрабуйце не захапляцца самакрытыкай і не бачыць нічога вакол, вы можаце засмуціць папрокамі каханага чалавека. У суботу не давядзецца скардзіцца на настрой і самаадчуванне. У нядзелю паспрабуйце не раздражняцца з-за навакольных, яны таго не вартыя.

ДЗЕВА. Упэўненасць у сваіх сілах адкрые вам многія дзверы і забяспечыць поспех. Палепшацца адносіны з калегамі і начальствам, што станоўча адаб'ецца на прадукцыйнасці працы, хоць і можа некалькі надтачыць працягласць рабочага дня. Паспрабуйце не вельмі кусаць апанентаў у спрэчцы, даказваючы сваю праўду, калі не хочаце нажыць ворагаў. Сябры і блізкія людзі падтрымаюць вас у любых пачынаннях. Каб уладкаваць хатнія справы на святы, варта задзейнічаць ...

ДЗЕВА. Упэўненасць у сваіх сілах адкрые вам многія дзверы і забяспечыць поспех. Палепшацца адносіны з калегамі і начальствам, што станоўча адаб'ецца на прадукцыйнасці працы, хоць і можа некалькі надтачыць працягласць рабочага дня. Паспрабуйце не вельмі кусаць апанентаў у спрэчцы, даказваючы сваю праўду, калі не хочаце нажыць ворагаў. Сябры і блізкія людзі падтрымаюць вас у любых пачынаннях. Адкладзіце ўсе непатрэбныя дробязі, засяродзьцеся на самым галоўным, і ўсё абавязкова атрымаецца.

ШАЛІ. Тыдзень будзе напоўнены разнастайнымі падзеямі, толькі не імкніцеся прымаць паспешлівыя рашэнні. Можа здацца, што вы заблыталіся ў сітуацыі, якая склалася, аднак ваша нерашучасць толькі ўскладніць справу. Памятайце, свой свет шмат у чым вы ствараеце самі, пастаўцеся да яго больш беражліва і больш уважліва. У канцы тыдня можна расслабіцца і добра павесяліцца.

СКАРПІЁН. Тыдзень насычаны прыемнымі падзеямі, якія звязаны з прафесійнай дзейнасцю. Пажадана са сваімі праблемамі спраўляцца ўласнымі сіламі, сябры і блізкія наўрад ці змогуць вам чым-небудзь дапамагчы. Адчуеце, што неабходныя начальству і калегам, ваша меркаванне для іх каштоўнае. Можна чакаць салідную прэмію па выніках года. І гэта дазволіць добра адпачыць на святы.

СТРАЛЕЦ. Асцярожней з перагрузкамі, хоць ваша імкненне ў імя работы вельмі пахвальнае. Прафесійныя справы працякаюць вельмі паспяхова, вы ўпэўнена стаіце на нагах. Плануючы новае, не забывайцеся пра старыя абавязацельствы. У панядзелак уключайцеся ў работу, аб'ектыўна ацэньваючы свае сілы, і вы паспяхова справіцеся з праблемамі. У сераду актыўнасць і інтуіцыя могуць дапамагчы дасягнуць высокіх вынікаў. Нядзеля — дзень асаблівы для вас, калі ва ўсім будзе шанцаваць.

КАЗЯРОГ. Галоўная задача і мэта на гэтым тыдні — знайсці паразуменне з навакольнымі людзьмі. Апынуўшыся ў стане канфлікту, вы наўрад ці зможаце зрабіць хоць штосьці карыснае для сябе. Тыдзень будзе багаты падзеямі, дазволіць назапасіцца яркім уражаннем і паспрыяе ажыццяўленню самых смелых планаў. Новыя справы лепш пачынаць у сераду, тады вам будзе спадарожнічаць поспех. Паспрабуйце не даваць абяцанняў: выканаць іх будзе дастаткова складана. Найлепшым адпачынкам у выхадныя будзе непрацяглае падарожжа з сям'ёй.

ВАДАЛІЎ. На гэтым тыдні варта арыентавацца на ўласныя сілы і магчымасці. «Хочаш, каб было зроблена добра, зрабі сам». Менавіта гэта для вас як ніколі актуальнае. У сераду блізкія людзі могуць адмовіцца вам беспярэчна падпарадкоўвацца, таму варта запасіцця важкімі аргументамі і ўгаворваць, а не загадваць. У пятніцу нейкая прыемная навіна зменіць вашы планы — зразумела, да лепшага. У выхадныя дні самы час заняцца падрыхтоўкай да свята.

РЫБЫ. У пачатку тыдня ваш даўні сябар можа даць каштоўную параду або аказаць важную паслугу. Калегі па рабоце будуць падтрымліваць вашы прапановы, а начальства можа ўзнагародзіць прэміяй. Чацвер — вельмі прыдатны дзень для прыняцця адказных рашэнняў, ацаніце бягучыя справы і адкарэктуйце ўсё так, як лічыце патрэбным. У другой палове тыдня спатрэбіцца паўнавартасны адпачынак ад клопатаў.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	9.26	16.48	7.22
Віцебск —	9.24	16.31	7.07
Магілёў —	9.17	16.39	7.22
Гомель —	9.04	16.44	7.40
Гродна —	9.40	17.06	7.26
Брэст —	9.32	17.15	7.43

Месяц

Першая квадра 15 снежня.
Месяц у сузор'і Блізнят.

Імяніны

Пр. Анфісы, Кірылы, Патапа.
К. Пятра, Тамаша, Яна.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

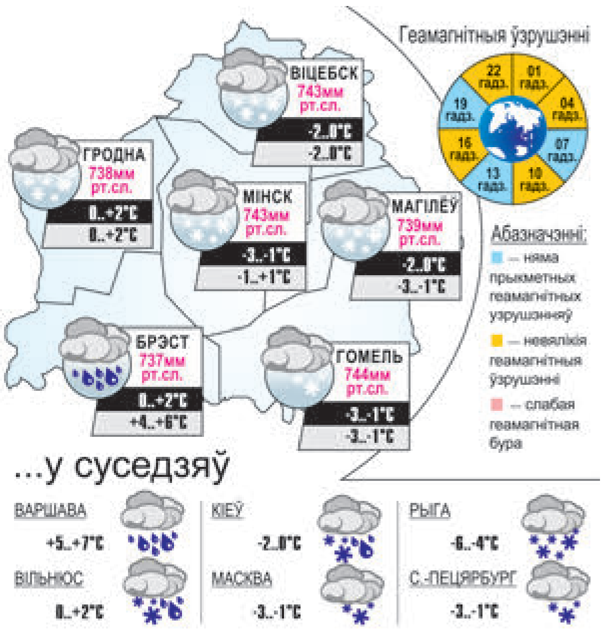

Даты | Падзеі | Людзі

21 СНЕЖНЯ

У краіне

1796 год — нарадзіўся (в. Мясата, цяпер у Маладзечанскім раёне) Тамаш Зан, паэт-рамантык, удзельнік нацыянальна-вызваленчага руху. Адзін з арганізатараў і кіраўнікоў віленскага тайных таварыстваў і студэнцкай моладзі. У 1823 годзе арыштаваны і высланы ў Арэнбург, дзе вёў дзённік, даследаваў прыроду Урала, стварыў мінералагічны музей. З 1841 года жыў у Беларусі. Вывучаў беларускі фальклор. Аўтар паэм «Кошачка», «Мёд», балад «Твардоўскі», «Свіцязь-возера» і інш. Сябраваў з А. Міцкевічам, аказваў уплыў на яго творчасць. Памёр у 1855 годзе.

1886 год — на вадакачцы Лібава-Роменскай чыгункі ў Ніжняй Ляхаўцы тэхнік Кабякоў ажыццявіў першую ў Мінску спробу электраасвятлення, якая сабрала мноства цікаўных гараджан і спецыялістаў. Электрамашыну для выпрацоўкі току Кабякоў падключыў да паравога рухавіка вадакачкі.

1890 год — нарадзіўся (Расія) Мікалай Ільіч Аладаў, кампазітар, педагог, народны артыст Беларусі. Адзін з арганізатараў і першых выкладчыкаў Беларускай кансерваторыі і Беларускага музычнага тэхнікума. У 1944—1948 гадах дырэктар Белдзяржкансерваторыі. У 1932 годзе ўдзельнічаў у стварэнні Беларускага саюза кампазітараў. Уваходзіў у Беларускую песенную камісію. Заклаў асновы жанраў беларускай прафесійнай музыкі (кантаты, вакальна-сімфанічныя паэмы, камерна-інструментальныя ансамблі), стварыў першыя ў беларускай музыцы прыклады драматычных і лірыка-псіхалагічных сімфоній. Аўтар больш як 260 музычных твораў розных жанраў. Памёр у 1972 годзе.

У свеце

1773 год — нарадзіўся Роберт Броўн, брытанскі батанік, марфолаг і сістэматык раслін, першаадкрывальнік так званага броўнаўскага руху. Памёр у 1858 годзе.

1913 год — у нядзельным дадатку амерыканскай газеты New York World была апублікавана першая крыжаванка. Яе склаў Артур Він, які працаваў у аддзеле забаў і ўвесь час шукаў для газеты свежыя і арыгінальныя матэрыялы.

1925 год — нарадзілася Вольга Аляксандраўна Аросева, савецкая і расійская актрыса тэатра і кіно, артыстка Маскоўскага тэатра сатыры, народная артыстка Расіі. Пераважна камедыйная, характарная актрыса, якая дабівалася вастрыні сцэнічнага малюнка, каларытнасці бытавых дэталяў. Сярод роляў: Кукушкіна («Прыбытковае месца» А. Астроўскага), Шарлота («Вішнёвы сад» А. Чэхава) і інш. Здымалася ў фільмах «Сцеражыся аўтамабіля», «Інтэрвенцыя», «Трэмбіта», «Старыя-разбойнікі» і інш. У 1970-х гадах пастаянная ўдзельніца тэлеперадачы «Шынок 13 крэслаў». Памерла ў 2013 годзе.

УСМІХНЕМСЯ

Кожны мужчына пасля душу мае права зачэсваць валасы назад, нібыта ён італьянскі мафіёзі.

— А ад чаго гэтыя лекі за 500 рублёў?..
— Ад лішніх грошай.

Муж хацеў схаваць сляды драпін на спіне, але спіна ў лістах трыпутніка выклікала яшчэ больш пытанняў.

Дзеці — кветкі жыцця :)
Дзіма *(4 гады)* разгортвае цукерку, тата яму:
— Дзіма, падзелішся са мной?
— Не. Я не магу!
— Чаму?
— Таму што я — скнара!
(З задаволеным выглядам.)
— А хіба гэта добра — быць скнарам?
— Н-у-у *(даядае цукерку)*, нядрэнна!

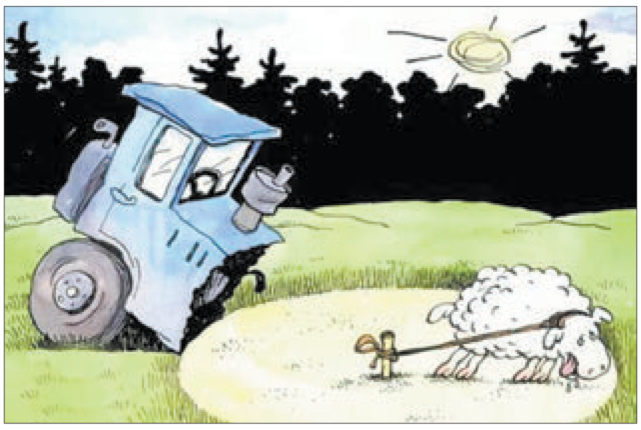

caricatura.ru

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЫЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 4533.

Нумар падпісаны ў 19.30 20 снежня 2018 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

Штотыднёвы дадатак газеты ЗВЯЗДА

21 снежня 2018 г. № 51 (484)

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

ПРАПАНУЕМ ПАДПІСАЦЦА

УВАГА!

на пятнічны нумар газеты «Звязда» з дадаткам «Мясцовае самакіраванне» (выходзіць штотыднёва).

Для юрыдычных асоб – 63307

Для фізічных асоб – 633072

Аформіць падпіску можна на тэрмін ад аднаго месяца да паўгода.

ЗАНЯТАСЦЬ

У БЕСПРАЦОЎЯ — МУЖЧЫНСКІ ТВАР

Фота носіць ілюстрацыйны характар.

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

На канец лістапада доля жанчын сярод беспрацоўных склала 37,5 %. Сёння па дапамогу ў цэнтры занятасці больш звяртаюцца мужчыны

— З 2016 года дзейнічае дзяржаўная праграма па сацыяльнай абароне і занятасці насельніцтва, прынятая на пяць гадоў, — адзначыў **начальнік упраўлення палітыкі занятасці Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Алег ТОКУН.** — У ёй прадугледжаны праграмы, скіраваныя на забеспячэнне занятасці жанчын. Сярод іх — прафарыентацыйныя мерапрыемствы і прафесійнае навучанне.

Службы занятасці навучаюць жанчын больш як па ста прафесіях, з іх 20 % — інтэграваныя (засвойванне дзвюх-трох спецыяльнасцяў адначасова). Жанчыны, якія даглядаюць дзіця ва ўзросце да трох гадоў, маюць такое ж правы на адукацыю, як і беспрацоўныя. З іх ужо больш за 80 атрымалі новую спецыяльнасць.

Самазанятасць стымулююць шляхам выдзялення субсідый. За дзевяць месяцаў іх атрымала 561 жанчына: 461 арганізавала ІП, 97 займаюцца рамесніцкай дзейнасцю, тры — занятыя ў сферы агратурызму. 366 жанчын прайшлі папярэдняе навучанне асновам прадпрымальніцкай дзейнасці.

Акрамя міністэрства, занятасцю жанчын займаецца і ПРААН. Аднак не мэтанакіравана, а ў межах агульных праектаў: галоўная задача арганізацыі — забеспячэнне гендарнай роўнасці.

— Пры падтрымцы пасольства Вялікабрытаніі мы пачалі даследчую ініцыятыву, якая скіравана на вывучэнне новых падыходаў у павышэнні жаночай занятасці і развіцці жаночага прадпрымальніцтва, — расказаў **каардынатар праекта ПРААН у Беларусі Кірыл СЦЕЖКІН.** — На аснове даследаванняў брытанскай кампаніі, якая займаецца аналізам паводзін, вынаходзім дробныя праблемы, стэрэатыпы, якія перашкаджаюць у прафесіі. Так, па іх даных, жанчыны радзей займаюцца бізнесам, таму што менш схільныя рызыкаваць. Ім складаней уладкавацца на работу, бо пры праглядзе вакансій хочуць дакладна адпавядаць усім патрабаванням наймальніка.

Існуе і праблема, калі пры роўных умовах у мужчын больш шанцаў атрымаць крэдыт, чым у жанчын. А таксама ўсё яшчэ захоўваецца разрыў у заработнай плаце паміж імі. Гэтымі пытаннямі праз аналіз паводзін і збіраецца заняцца арганізацыя ў найбліжэйшыя гады.

У сферы занятасці і самазанятасці ў малых гарадах пачаў ажыццяўляцца сумесны праект ПРААН з Міністэрствам эканомікі пры падтрымцы Расіі. У яго рамках вядзецца работа з прадпрымальніцкімі ініцыятывамі ў Магілёўскай і Віцебскай абласцях. Адметна, што нядаўна ПРААН і Міністэрства эканомікі падпісалі праектны дакумент «Падтрымка эканамічнага развіцця на мясцовым узроўні ў Рэспубліцы Беларусь». Ён фінансуецца Еўрапейскім саюзам і Праграмай развіцця ААН, бюджэт складае каля 10 мільёнаў долараў. Адной з задач дадзенага праекта з'яўляецца стымуляванне жанчын займацца прадпрымальніцкай дзейнасцю.

Юлія АДАМОВІЧ.

ПАРТНЁР ТЭМЫ ТЫДНЯ:

СЁННЯ Ў НУМАРЫ

Беларусь запрашае!

Замежнікам могуць дазволіць прыляцець па бязвізе праз аэрапорты Брэста і Гродна. стар. 3

Свята ў кожную хату!

Стартавала рэспубліканская акцыя «Нашы дзеці». стар. 3

Маленькія зоркі ў «Космасе»

У вёсцы Копішча Бараўлянскага сельсавета адкрыўся новы дзіцячы сад. стар. 3

Ноўтбук за макулатуру

1000 тон паперы, якую можна перапрацаваць, сабралі беларускія школьнікі за два месяцы. стар. 16

КРАСНОАРМЕЙСКАЯ, 9

ТРАДИЦИИ И ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ

Председатель Совета Республики Михаил Мясникович в минувшую субботу, 15 декабря, принял участие в торжественной церемонии приведения к военной присяге военнослужащих нового пополнения в 120-й гвардейской Рогачевской Краснознаменной, орденов Суворова и Кутузова отдельной механизированной бригаде имени Верховного Совета БССР. Об этом сообщает сайт верхней палаты белорусского парламента.

Принятие присяги — событие, которое оставляет серьезный след в душе каждого молодого человека, отметил Михаил Мясникович. Он поздравил не только новобранцев и их родителей, но и всех тех, кто достойно служит в Вооруженных Силах.

«Армия — это не только непосредственно функция защиты Отечества, это становление личности молодого человека. Во время службы он не только приобретет военные навыки, но и повысит общеобразовательный уровень, физическую подготовку. Вооруженные Силы являются важнейшим элементом нашей государственности, стоят на страже независимости и территориальной целостности страны. Национальное собрание как преемник Верховного Совета БССР продолжит активное сотрудничество со 120-й гвардейской отдельной механизированной бригадой», — подчеркнул он.

ДВУСТОРОННЕЕ СОТРУДНИЧЕСТВО

Вице-спикер верхней палаты белорусского парламента приняла участие в инаугурации Президента Грузии и встретилась с коллегами.

В минувшее воскресенье, 16 декабря, в Телави проходила церемония инаугурации избранного Президента Грузии Саломе Зурабишвили. Белорусскую делегацию на мероприятии возглавила заместитель председателя Совета Республики Марианна Щеткина.

В церемонии инаугурации Президента Грузии участвовали более 50 иностранных представителей. Кстати, 16 декабря вступили в силу поправки в Конституцию Грузии, согласно которым страна перешла на парламентскую форму правления. В нынешнем году Президент Грузии в последний раз избирался путем прямого всенародного голосования.

Вице-спикер белорусского парламента в рамках своего визита встретилась с премьер-министром, спикером парламента и министром иностранных дел этой страны, а также с руководителями законодательных органов Азербайджана, Литвы, Польши. Обсуждались вопросы торгово-экономического, инвестиционного и гуманитарного сотрудничества.

Кроме того, Марианна Щеткина провела встречи с вице-спикером парламента Грузии Георгием Вольским и председателем Комитета по бюджету и финансам, руководителем парламентской группы дружбы с Республикой Беларусь Ираклием Ковзанадзе, на которых обсуждался широкий круг вопросов двустороннего сотрудничества.

НА ПУТИ К ЦЕЛЯМ

Расширенное заседание рабочей группы Национального собрания по достижению ЦУР прошло в Совете Республики.

Как сообщается на официальном ресурсе верхней палаты белорусского парламента, мероприятие прошло под руководством председателя Постоянной комиссии Совета Республики по законодательству и государственному строительству Аллы Бодак.

В нем приняли участие депутаты, члены Совета Республики, представители Минжилкомхоза, Минобразования, Минприроды, Мининформа, представители структур ООН и другие заинтересованные.

Участники заседания рассмотрели результаты выполнения рекомендаций первых парламентских слушаний на тему «Партнерство ветвей власти как необходимое условие успешного достижения Целей устойчивого развития», проходивших в Совете Республики в декабре минувшего года.

В частности, речь шла о законодательном обеспечении достижения Беларусью ЦУР, проводимой работе по достижению Целей в области сбора и переработки твердых коммунальных отходов, обеспеченности населения питьевой водой. Обсуждались также вопросы качественного образования как цели устойчивого развития и приоритетного направления трансформации национальной системы образования. Особое внимание уделено взаимодействию по этим направлениям с национальными и международными структурами.

С РАСЧЕТОМ НА ВНЕШНИЕ РЫНКИ

Очередное заседание пятой сессии Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь шестого созыва прошло в среду, 19 декабря, под председательством спикера верхней палаты парламента Михаила Мясниковича.

Как сообщает официальный ресурс Совета Республики, на заседании были рассмотрены 17 вопросов. В частности, сенаторы одобрили проект закона «О ратификации Соглашения о торгово-экономическом сотрудничестве между Евразийским экономическим союзом и его государствами-членами с одной стороны и Китайской Народной Республикой с другой». Как пояснил **председатель Постоянной комиссии Совета Республики по международным делам и национальной безопасности Сергей РАХМАНОВ,** соглашение будет содействовать расширению торгово-экономических связей между странами ЕАЭС и Китаем.

— Китай — наш стратегический партнер, поэтому для нас соглашение важно не только в формате ЕАЭС, но и в формате двусторонних отношений. Мы уделяем этому серьезное внимание, — подчеркнул он. Председатель Постоянной комиссии отметил положительную динамику роста белорусско-китайского товарооборота, увеличивается экспорт белорусских товаров на рынок Поднебесной.

— Появились новые экспортные продукты, в том числе продовольствие. Сейчас речь идет о том, чтобы добавить в ассортимент экспортируемой продукции новые позиции. Задача белорусской стороны заключается в усилении производственной составляющей, осуществлении определенной диверсификации производства и экспорта, что сейчас и предпринимается, — добавил Сергей Рахманов.

Сенаторы также поддержали проект закона «О ратификации Временного соглашения, ведущего к образованию зоны свободной торговли между Евразийским экономическим союзом и его государствами-членами с одной стороны и Исламской Республикой Иран с другой».

— В это соглашение включены элементы, связанные со снижением тарифов. Причем в ряде случаев речь идет о кратном снижении. Белорусская продукция благодаря этому становится конкурентоспособной на иранском рынке, — прокомментировал председатель Постоянной комиссии.

В рамках заседания рассмотрены вопросы об избрании Леонида Рябцева и Сергея Чигринова судьями Конституционного Суда Республики Беларусь. Одобрены проекты законов, касающиеся внесения изменений и дополнений в некоторые законы Республики Беларусь, в частности по вопросам питьевого водоснабжения, «Об автомобильных дорогах и дорожной деятельности», «Об инвестициях», а также в некоторые законы Республики Беларусь по вопросам обеспечения пограничной безопасности и другие.

Новое законодательство о воде

Совет Республики одобрил проект закона «О внесении изменений и дополнений в некоторые законы Республики Беларусь по вопросам питьевого водоснабжения»

Этому предшествовала большая работа по изучению ситуации во всех регионах Беларуси, проведенная Постоянной комиссией по региональной политике и местному самоуправлению верхней палаты парламента. Теперь гарантии качества, безопасности и сохранности водных ресурсов закреплены законодательно.

Представляя на заседании Совета Республики окончательный вариант нового законопроекта, **председатель Постоянной комиссии по региональной политике и местному самоуправлению Александр ПОПКОВ** отметил остроту и актуальность не только вопросов питьевого водоснабжения, но и проблем эксплуатации водопроводно-канализационного хозяйства:

— Более десяти раз проект закона поступал на рассмотрение нашей комиссии и подробно обсуждался с экспертами на заседаниях рабочих групп. Мы постарались учесть все предложения, поступившие как от профильных министерств, так и от населения. Детально изучили все замечания, высказанные на местах жителями небольших поселков и деревень.

В основе принятого законопроекта заложен принцип первоочередного обеспечения питьевой водой населения и организаций социального назначения. Кроме того, ни для кого не секрет, что сейчас большинство промышленных предприятий используют питьевую воду для технических нужд и не заинтересованы внедрять водосберегающие технологии в производство. С июня 2019 года ситуация изменится. Государство берет под контроль все источники подземных вод. Промышленность станет потреблять техническую воду. А бесконтрольное бурение скважин собственниками и арендаторами земельных участков будет прекращено. Министерства жилищно-коммунального хозяйства и природных ресурсов проведут инвентаризацию существующих систем питьевого водоснабжения и будут осуществлять контроль за использованием подземных и поверхностных вод.

Усиливается роль Министерства здравоохранения в части санитарно-эпидемиологического благополучия через переход от нормативов качества к нормативам безопасности питьевой воды.

Принятым законопроектом закрепляется право граждан на получение полной и достоверной информации о качестве и безопасности воды. А предприятия водно-канализационного хозяйства будут обязаны обеспечить бесперебойную подачу питьевой воды населению.

Учитывая острую необходимость в стране строительства водопроводных сетей, а также то обстоятельство, что сегодня потребность в станциях обезжелезивания составляет почти 60 процентов, в проекте закона предусмотрена норма, обязывающая правительство принимать дополнительные меры по строительству систем питьевого водоснабжения и водоотведения, обеспечению их эффективной работы.

Ужесточаются требования и к предприятиям, сбрасывающим сточные воды в окружающую среду.

Планируется, что для проведения единой и слаженной политики дальнейшего развития системы водного хозяйства республики будет предложено создать специальный фонд модернизации и развития систем питьевого водоснабжения и водоотведения, а также Национальное агентство по водоснабжению и водоотведению. Планируется, что новые организации будут осуществлять координацию деятельности всех предприятий водоснабжения, в том числе решать все проблемы по обеспечению населения качественной питьевой водой.

Принятый закон вступит в силу через 6 месяцев после его опубликования.

Наталья БИТЕЛЬ.

ЗВЯЗДА

ПАРЛАМЕНЦКІ ДЗЁННІК

БЕЛАРУСЬ ЗАПРАШАЕ!

Замежнікам могуць дазволіць прылятаць у нашу краіну па бязвізе праз аэрапорты Брэста і Гродна

Таксама магчыма аб'яднанне бязвізавых зон Брэсцкага і Гродзенскага рэгіёнаў. Пра гэта ішла размова ў Палаце прадстаўнікоў на круглым стале: «Беларускі турызм: тэндэнцыі і перспектывы».

Абмеркаванне арганізавала Пастаянная камісія па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы. За круглым сталом сабраліся парламентарыі, прадстаўнікі міністэрства спорту і турызму, выканаўчых органаў улады, дзелавых колаў, навуковай суполкі і грамадскіх арганізацый.

Старшыня Пастаяннай камісіі Людміла МАКАРЫНА-КІБАК адной з мэт сустрэчы назвала вызначэнне праблемных пытанняў у турыстычнай сферы, якія патрабуюць дадатковага прававога рэгулявання. «Гэта асабліва актуальна зараз у сувязі з мяркуемай карэкціроўкай закона Рэспублікі Беларусь «Аб турызме», — сказала яна.

Штуршком для больш актыўнага абмеркавання праблем у турыстычнай сферы стала і сітуацыя, якая здарылася ў сёлетні сезон з расійскай кампаніяй «Наталі Турс». У Беларусі прадалі каля 400 тураў, якія былі ануляваныя ў сувязі з неплацежаздольнасцю кампаніі. Профільныя міністэрствы Расіі і Беларусі працуюць над тым, каб вярнуць сродкі людзям, паведаміў на круглым стале **намеснік міністра спорту і турызму Міхаіл ПАРТНОЙ,** аднак гэта складаны працэс.

Банкруцтва «Наталі Турс» стала нагодай для досыць гарачага абмеркавання пытанняў страхоўкі ад падобных абставін. Ці абавязваць страхавы рынак узаемаадносін турагента і тураператара з пастаўшчыкамі турыстычных паслуг (перавозка, размяшчэнне, харчаванне, экскурсіі і інш.)? Хто будзе несці расходы па страхаванні: турыст ці турыстычнае агенцтва? У гэтай сувязі ўзнікае неабходнасць размежавання адказнасці турагентаў і тураператараў. Турагенты прадаюць туры, якія ствараюць тураператары.

— Тураператар павінен мець магчымасць адказаць па сваіх абавязацельствах, турагент павінен быць кампетэнтны, турыст — абаронены, а нацыянальныя інтарэсы — размежаваны з замежнымі. Гэта асноўныя прынцыпы, якія павінны быць замацаваны ў заканадаўстве, — лічыць **старшыня праўлення Рэспубліканскага саюза турыстычнай індустрыі Філіп ГУЛЫ.**

Аднак не менш важная тэма для Беларусі — уязны турызм, асабліва напярэдадні II Еўрапейскіх гульняў. Ды і самы час падрыхтавацца да новага турыстычнага сезона.

Пакуль уязны турызм у нас развіты недастаткова, паведаміў Міхаіл Партной. «У сусветным рэйтынгу краіна займае 96-е месца па развіцці турыстычнага бізнесу сярод 186, — сказаў ён. — У асноўным да нас прыязджаюць з краін Балтыі, Расіі і Польшчы».

Па звестках Дзяржпагранкамітэта, за 9 месяцаў 2018 года ў Беларусі пабывала больш за 3,6 мільёна замежнікаў, гэта амаль на паўмільёна больш, чым за ўвесь мінулы год. Сярэдняя працягласць знаходжання арганізаваных турыстаў у краіне — каля чатырох дзён. Экспарт турыстычных паслуг за студзень — верасень сёлета склаў каля 171 мільёна долараў.

— Амаль 179 тысяч чалавек наведалі нашу краіну па бязвізавым рэжыме праз Нацыянальны аэрапорт Мінск, — дадаў Міхаіл Партной. — Бязвізавы рэжым робіць нашу краіну больш прывабнай для замежнікаў.

У Міністэрстве замежных спраў згодныя з такой высновай і спадзяюцца, што на працягу 2018—2019 гадоў будуць унесены змяненні ва Указ № 8 «Аб устанаўленні бязвізавага парадку ўезду і выезду замежных грамадзян», якія дазволяць іншаземцам прылятаць у Беларусь па бязвізе праз аэрапорты Брэста і Гродна, а таксама праз Расію. Аб гэтым паведаміў **намеснік начальніка галоўнага консульскага ўпраўлення, начальнік упраўлення аналізу, планавання візавай і тарыфнай палітыкі Міністэрства замежных спраў Аляксандр ГАНЕВІЧ.**

Што датычыцца дазволу на ўезд па 30-дзённым бязвізе праз усе пункты пропуску, то да гэтага пытання магчыма вярнуцца толькі пасля таго, як запрацуе пагадненне па ўзаемным прызнанні віз з Расіяй. На сённяшні дзень парадак бязвізавага руху праз аэрапорт не распаўсюджваецца на іншаземцаў, якія прылятаюць у Беларусь авіярэйсамі з Расіі, а таксама на замежнікаў, якія плануюць вылецець з Беларусі ў расійскія аэрапорты. Бо гэтыя рэйсы лічацца ўнутранымі і пагранічны кантроль на іх не распаўсюджваецца.

— Праблема ў магчымасцях нашага Нацыянальнага аэрапорта, — растлумачыў Аляксандр Ганевіч. — Неабходна арганізаваць пункты пагранкантролю ў сектары, які працуе менавіта з рэйсамі з Расіі. Тады іншаземцы, якія знаходзяцца ў Расіі, змогуць да нас прылятаць і адлятаць па бязвізе абсалютна ў прававым полі.

На круглым стале таксама прапанавалі аб'яднаць бязвізавыя зоны Брэсцкага і Гродзенскага рэгіёнаў. Тады турысты, якія прыехалі ў Гродна без візы, працягнуць свае падарожжа без перашкод і ў Брэст, і наадварот. А пакуль такой магчымасці няма.

Апроч іншага, у Палаце прадстаўнікоў узнімаліся праблемы даступнасці беларускіх гасцініц (кошт якіх часта нятанны пры даволі сціплых умовах пражывання), неветлівасці работнікаў турыстычнай сферы і недастатковай развітой турыстычнай інфраструктуры.

У сферы турызму і сапраўды ёсць над чым працаваць па ўсіх кірунках, але па-ранейшаму для дзяржавы прыярытэтным застаецца развіццё ўязнога і ўнутранага турызму, бо гэта тыя кірункі, якія прыносяць краіне грошы, рэзюмавалі ўдзельнікі круглага стала.

Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.

❍ У тэму

Для паляўнічых і развіцця турызму

Міністэрства лясной гаспадаркі ініцыявала разгляд у Палаце прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пытанне аб спрашчэнні працэдуры атрымання медыцынскіх даведак для паляўнічых.

Гаворка, у прыватнасці, ідзе аб праходжанні медыцынскага агляду для выдачы медыцынскай даведкі аб стане здароўя, якая пацвярджае адсутнасць захворванняў і фізічных недахопаў, уключаных у пералік захворванняў і фізічных недахопаў грамадзян, пры наяўнасці якіх процілказана валоданне зброяй, паведамілі ў прэс-службе міністэрства.

Удзел у рабочым пасяджэнні прынялі прадстаўнікі розных зацікаўленых ведамстваў. Пазіцыю Міністэрства лясной гаспадаркі прадставіў **начальнік аддзела паляўнічай гаспадаркі Сяргей ШАСТАКОЎ.** Ён адзначыў, што з-за складанай працэдуры атрымання медыцынскіх даведак у рэгіёнах пачало назірацца зніжэнне колькасці паляўнічых. Разам з тым наша краіна па-ранейшаму застаецца зацікаўленай у развіцці паляўнічага турызму.

Вынікам абмеркаванняў стала ўнясенне прапаноў аб падаўжэнні тэрміну дзеяння медыцынскай даведкі аб праходжанні камісіі на валоданне зброяй да трох-пяці гадоў (цяпер дакумент дзейнічае толькі на працягу года), а таксама аб змене формы медыцынскай даведкі для атрымання пасведчання кіроўцы з прадугледжаннем магчымасці выкарыстання яе для зарэгістраваных паляўнічых.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ДОБРАЯ СПРАВА

СВЯТА Ў КОЖНУЮ ХАТУ!

На Гродзеншчыне стартавала акцыя «Нашы дзеці», у якой па традыцыі самы актыўны ўдзел прымаюць і народныя абраннікі.

Як паведамілі «МС» у абласным Савеце дэпутатаў, сёння, 21 снежня, старшыні абласнога і гарадскога Саветаў дэпутатаў Ігар Жук і Барыс Фёдараў павіншуюць з навагоднімі святамі выхаванцаў школы-інтэрната з парушэннямі слыху ў Гродне і падораць салодкія падарункі, а малыя, у сваю чаргу, аддзячаць сваім талентам — парадуюць дарослых творчымі нумарамі.

Па традыцыі ў цэнтры ўвагі ўдзельнікаў акцыі — дзеці-інваліды, малыя з шматдзетных, прыёмных сем'яў, дзіцячых дамоў сямейнага тыпу, адораныя школьнікі ды іншыя.

Дарэчы, адными з першых, хто накіраваўся з віншаваннямі і пачастункамі, сталі дэпутаты гарадскога Савета 28-га склікання. Алена Берараснева, Сяргей Мазайла, Дзяніс Сырамаха і Ігар Чывель 13 снежня завіталі ў госці ў дзіцячы дом сямейнага тыпу, што знаходзіцца на вуліцы Ваўковіча ў абласным цэнтры. Менавіта тут атрымалі прапіску не адзін, а адразу тры такія дзіцячыя дамы, пасля чаго вуліца ў народзе набыла своеасаблівы статус «бацькоўскай». Напрыклад, сужэнцы Наталля і Андрэй Мушынскія сталі бацькамі для пяці хлопчыкаў і пяці дзяўчатак ад трох да 14 гадоў. Малыя з удзячнасцю сустракалі дэпутацкі «дэсант», расказвалі аб сваіх поспехах, цікавых момантах з жыцця ў новым доме і частавалі гасцей гарбатай.

Вольга АНУФРЫЕВА.

ПРЫЕМНАЯ НАВІНА

МАЛЕНЬКІЯ ЗОРКІ Ў «КОСМАСЕ»

У вёсцы Копішча Бараўлянскага сельсавета адкрыўся новы дзіцячы сад № 3 на 150 месцаў.

Забудоўшчыкі назвалі садок «Космас». І гэтая назва цалкам адпавядае сутнасці, унутранаму і знешняму афармленню. Фасад будынка нагадвае фюзеляж і ў цёмны час сутак пераліваецца ўсімі колерамі. Каля ўвахода ўстаноўлена ракета, у памяшканні абсталяваны скаладром і зорнае неба на стале. Візітнай карткай установы стала мадэль Сонечнай сістэмы, упрыгожаная аўтографамі і пажаданнямі касманаўтаў. А восем груп, створаных тут, атрымаюць назвы планет. На вуліцы маецца гульнявая пляцоўка з усімі неабходнымі прыстасаваннямі: арэлямі, горкамі-самалётамі, горкамі-ракетамі. Побач — добраўпарадкаваная зялёная зона.

Падчас урачыстага адкрыцця **начальнік галоўнага ўпраўлення адукацыі Мінаблвыканкама Таццяна АПРАНІЧ** падкрэсліла значнасць гэтай падзеі не толькі для Мінскага раёна, але і ў цэлым для сталічнай вобласці. «Сумеснымі намаганнямі мы зрабілі такі падарунак дзецям. Кожнае дзіця для нас — зорка, і мы робім усё для таго, каб нашы зоркі свяціл ярчэй!» — падкрэсліла яна.

Ва ўстанове ёсць таксама музычная, спартыўная залы, афармленыя ў касмічнай тэматыцы. Неардынарнасць дызайну адзначалі і бацькі малых. На іх думку, незвычайнае афармленне не толькі нясе сэнсавую нагрузку, але і паўплывае на эстэтычнае развіццё дзяцей. І хто ведае, магчыма, хтосьці з іх у будучыні звяжа сваё жыццё з касмічнымі тэхналогіямі.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Жанна ВАРАБЕЙ, старшыня Бараўлянскага сельвыканкама:

— Сімвалічна, што адкрыццё дзіцячага садка супала з пачаткам рэспубліканскай акцыі «Нашы дзеці» і дазволіла часткова вырашыць праблему з месцамі ў дашкольных установах.

Акрамя гэтай дашкольнай установы ў мікрараёне Новая Баравая ўведзены ў дзеянне яшчэ два дзіцячых сады — у 2017 і 2018 гадах. Усе яны з'явіліся ў выніку прыватна-дзяржаўнага партнёрства. Іх пабудавала група кампаній «А-100 «Дэвелапмент» і перадала на баланс упраўлення адукацыі Мінаблвыканкама. У Новай Баравой пачалося таксама будаўніцтва школы на 1020 месцаў. Плануецца ўвесці яе ў эксплуатацыю ў 2020 годзе. У Бараўлянах на вуліцы Жамчужнай запланавана ўзвядзенне вучэбна-педагагічнага комплексу «Дзіцячы сад-сярэдняя школа» адпаведна на 240 і 1020 месцаў. Тут жа на вуліцы 40 год Перамогі пачалося будаўніцтва дашкольнай установы на 230 месцаў. Плануецца яе здаць у 2019-м.

ВОПЫТ

ПАДЫХОД ПА-ГАСПАДАРСКУ

Як далучыць мясцовых жыхароў да агульных добрых спраў, ведаюць актывісты на месцах

Вопытам у вырашэнні пытанняў, якія датычацца паляпшэння якасці жыцця людзей, з «МС» падзяліліся старшыні райсаветаў дэпутатаў, камітэтаў тэрытарыяльнага самакіравання і сельскія старасты.

Анжаліка ГОМАН, старшыня Краснапольскага райсавета дэпутатаў:

— Разумеючы, што партнёрства ўлады і грамадскасці — фундамент паспяховага вырашэння мясцовых праблем, Краснапольскі раённы Савет дэпутатаў далучыўся да Магілёўскай абласной асацыяцыі мясцовых Саветаў дэпутатаў і аказвае метадычную дапамогу пяці сельскім Саветам дэпутатаў, а таксама забяспечвае каардынацыю дзейнасці 64 органаў ТГС на тэрыторыі раёна.

Як мясцовыя жыхары ўключаюцца ў працэсы мясцовага развіцця? Гэта відаць па выніках. Калі ў 2015—2016 гадах члены ініцыятыўных груп прапанавалі 15 ідэй для мясцовага развіцця, то ў 2017—2018 гадах рэалізуюцца 17 праектаў на суму больш чым 250 тысяч еўра. Напрыклад, мы ствараем уласныя механізмы зялёных рэінвестыцый. Заклалі гадавальнік пладова-ягадных культур і фруктовы сад на 3000 саджанцаў пры дзвюх сельскіх школах, 30 шматдзетных сем'яў заклалі свае сады, адкрыты мясцовы цэнтр сельскага маркетынгу.

Мы стварылі дзве бізнес-супольнасці па 15 чалавек у аграгарадках Янаўка і Горы, заклалі эксперыментальныя ўчасткі, пабудавалі цяпліцы і правялі навучальныя заняткі. Дзякуючы гэтаму людзі маюць магчымасць вырошчваць экалагічна чыстую прадукцыю, выкарыстоўваючы сучасныя тэхналогіі, і дзяліцца вопытам з суседзямі.

З дапамогай праекта Еўрапейскага саюза «Садзейнічанне развіццю на мясцовым узроўні» ў раёне рэалізавалі некалькі мясцовых ініцыятыў: фестываль «Тэатральныя вечарыны», «Крок да самастойнасці», «Развіццё ганчарнага майстэрства для пазнавальнасці раёна», «Янаўка — хакейная сталіца Краснапольшчыны».

Вынікам удзелу некалькіх раёнаў — членаў Магілёўскай абласной асацыяцыі ў праектнай дзейнасці стала стварэнне Рэгіянальнага савета падтрымкі мясцовых ініцыятыў у сферы ўстойлівага развіцця. У 2017 годзе пяць райсаветаў дэпутатаў (Быхаўскага, Клічаўскага, Краснапольскага, Слаўгарадскага, Чэрыкаўскага раёнаў) вырашылі аб'яднаць намаганні і распрацавалі план узаемадзеяння па павышэнні ўстойлівага развіцця раёнаў на 2018—2020 гады і на перыяд да 2030 года. Галоўнымі напрамкамі супрацоўніцтва сталі тэмы, якія забяспечваюць падтрымку навакольнага асяроддзя, крэатыўная эканоміка, занятасць і самазанятасць, павышэнне патэнцыялу мясцовых рэсурсных цэнтраў адукацыі дарослых.

Ала ПАСТУХОВА, старшыня мікразоны «Камсамольская» (г. Крычаў):

— Наша мікразона — адна з самых густанаселеных, тут жывуць больш за пяць тысяч чалавек. Традыцыйнымі сталі конкурсы «Упрыгожыць зямлю кветкамі», «Найлепшы пад'езд». Па ініцыятыве жыхароў ладзяцца суботнікі, каб навесці парадак, добраўпарадкаваць і азеляніць двары.

У мікразоне створаны выдатныя ўмовы для адпачынку, гульнявыя пляцоўкі для дзяцей з мноствам разнастайных лабірынтаў. Мы правялі акцыю «Арт-лаўкі — казачная лавачка горада», якую ініцыявалі жыхары мікразоны, выкладчыкі школы мастацтваў. Дзеці малявалі на асфальце, а выкладчыкі пераносілі іх малюнкі на лаўкі. Атрымалася прыгожа, святочна і казачна.

Па жаданні жыхароў мікрараёна і для стварэння новых сацыяльных сувязяў працуюць клубы па інтарэсах, дзе жыхары могуць рэалізаваць сябе ў розных напрамках. Па ініцыятыве індывідуальных прадпрымальнікаў горада ў мікразоне ўсталявалі вулічныя трэнажоры. Актыўныя члены Савета мікразоны арганізавалі групу «Здароўе» сярод насельніцтва мікрараёна з наведваннем фізкультурна-аздараўленчага комплексу «Сож», плавальнага басейна.

У рамках рэспубліканскага конкурсу «Энергамарафон» распрацавалі праект «Сістэма адукацыйнага працэсу і інфармацыйна-прапагандысцкай работы ў сферы энергазберажэння ва ўстанове адукацыі», ініцыятарам якога стала жыхарка нашага мікрараёна, намеснік дырэктара школы. Так, каля школы з'явіліся сонечныя батарэі, здольныя асвятляць прылеглую тэрыторыю. А ў месцах агульнага карыстання ўстаноўлены лямпы з датчыкамі руху.

Партнёрамі шэрагу праектаў, распрацаваных у рамках Года малой радзімы, сталі самі жыхары мікрараёна. З 2018 года рэалізуецца праект «Палацава-паркавы ансамбль — тэрыторыя экатурызму і чыстай экалогіі», які стаў адным з пераможцаў конкурсу Праграмы малых грантаў Глабальнага экалагічнага фонду. Быў распрацаваны праект «Палац Пацёмкіна — паўднёва-ўсходні экацэнтр па прапагандзе, асвеце і выхаванні».

Я з упэўненасцю магу сказаць, што будучыня нашага горада ў руках неабыякавых, дзейных людзей, якія ўмеюць не толькі паказаць прыклад руплівага і гаспадарнага стаўлення, але і зацікавіць сваіх суседзяў у добрых і карысных справах.

З УЛІКАМ

Што неабходна для далейшага развіцця мясцовага самакіравання ў Беларусі і стварэння асацыяцый мясцовых Саветаў дэпутатаў?

Аб гэтым ішла грунтоўная размова ў Савеце Рэспублікі, дзе на мінулым тыдні прайшоў тэматычны семінар з удзелам еўрапейскіх экспертаў. Усе прысутныя змаглі азнаёміцца з перадавым вопытам зараджэння і развіцця нацыянальных асацыяцый у шэрагу краін Еўропы, існуючымі мадэлямі рэгіянальных інстытуцый у Беларусі і прыкладамі вырашэння пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва ў рамках рэалізацыі мясцовых ініцыятыў.

У сённяшняй тэме нумара мы падрабязна раскажам аб усім, што выклікала цікавасць ва ўдзельнікаў семінара, а таксама пазнаёмім з удалымі прыкладамі работы органаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання на месцах.

Мадэратарам выступаў **старшыня Пастаяннай камісіі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні Савета Рэспублікі Аляксандр ПАПКОЎ**, які адзначыў, што ў пэўнай ступені семінар дапаможа вырашыць цэлы шэраг пытанняў у кірунках арганізацыі мясцовага самакіравання.

— У адпаведнасці з Канстытуцыяй і законам «Аб мясцовым самакіраванні», пытанні жыццезабеспячэння на месцах ускладзены на мясцовыя ўлады. Мясцовыя Саветы дэпутатаў разглядаюць план сацыяльна-эканамічнага развіцця на пэўны перыяд, фарміруюць бюджэт, кантралююць выкананне гэтых дакументаў, і, натуральна, яны лепей ведаюць, што трэба рабіць на месцах, каб пытанні, якія хвалююць людзей, былі вырашаны, — адзначыў ён і звярнуў увагу на існуючую практыку работы, калі прыняццэ дакументаў мясцовага значэння чакаюць ад цэнтральных уладаў. Маўляў, пасля гэтага пытанні самі па сабе здымуцца. Так не бывае, упэўнены Аляксандр Папкоў, таму нацэліў прысутных на аснове вопыту, назапашанага ў Беларусі, краінах постсавецкага блока, дзяржавах, якія ўваходзяць у Еўрапейскі саюз, пачынаць дасканала вывучаць тэму. У тым ліку і на тэму стварэння Асацыяцый мясцовых Саветаў дэпутатаў.

— Мы хочам паглядзець на практыку іншых краін у гэтым кірунку, пасля чаго падрыхтуем своеасаблівую дарожную карту, па якой і будзем працаваць з улікам нацыянальных інтарэсаў, — адзначыў ён.

Мясцовы бюджэт ці інтарэсы завода?

Пра тое, як уладкавана цяперашняе самакіраванне ў Еўропе, аб сітуацыі і тэндэнцыях расказалі эксперты з ЕС.

У прыватнасці, **дырэктар Дэпартамента па дэмакратычным кіраванні Савета Еўропы Дэніэль ПАПЕСКУ** адзначыў, што дэмакратыя на месцах — гэта еўрапейская каштоўнасць.

— Даследаванні паказваюць, што дэцэнтралізацыя — гэта адзін са спосабаў эканамічнага росту для рэгіёнаў. Еўропа ў асноўным прайшла праз дэцэнтралізацыю параўнальна нядаўна — прыкладна паўстагоддзя таму. Ды і сам па сабе гэта працэс няхуткі, ён расцягваецца нават не на дзесяць гадоў, бо ўключае не толькі перадачу кампетэнцый, але і нагляд за выкананнем заканадаўства.

Спікер адзначыў чатыры тыпы рэформаў, праз якія прайшлі краіны Еўропы на шляху да цяперашняга мясцовага самакіравання. Першая з іх — адміністрацыйна-тэрытарыяльная. Напрыклад, у Францыі і Італіі змяняліся межы і колькасць рэгіёнаў і, адпаведна, органаў улады. Другая рэформа датычыцца мясцовага фінансавання. Пасля крызісу 2008 года яна перагледалася, паколькі нават у багатай Нарвегіі некаторыя муніцыпалітэты збанкрутавалі. Але пасля пачаўся эканамічны рост. Трэцяя закранае эфектыўнасць мясцовых органаў улады і ўзнімае на грэбень хвалі кадравыя пытанні. А чацвёртая з іх — абагульняльная, азначае стварэнне Асацыяцыі органаў мясцовага самакіравання. Гэта дабравольныя недзяржаўныя аб'яднанні, якія валодаюць правамі юрыдычнай асобы і вядуць перагаворы з парламентам і ўрадам па пытаннях, якія непасрэдна закранаюць інтарэсы рэгіёнаў.

Магутныя асацыяцыі створаны на Балканах. **Намеснік кіраўніка дэлегацыі Сербіі ў Кангрэсе мясцовых і рэгіянальных улад Савета Еўропы Саша ПАУНАВІЧ** расказаў на ўласным прыкладзе, наколькі гэта спрыяльна для мясцовых бюджэтаў.

— У горадзе, дзе я быў мэрам, працуе вельмі буйны цэментны завод. Ён плаціў падаткі ў наступнай прапорцыі: 80 % пералічвалася ў мясцовы бюджэт, рэшта ішла ў агульнадзяржаўны. Кіраўніцтва завода па сваіх меркаваннях пралабіравала змяненне падатковых адлічэнняў. Атрымлівалася б так, што ў мясцовы бюджэт паступала б на 90 % падаткаў меней, чым раней. Мы з гэтым былі нязгодныя і змагаліся дзесяць гадоў на самых высокіх узроўнях. Пасля гарачых дыскусій было прынята рашэнне пакінуць статус-кво.

Як працуе сістэма народнага кантролю?

Дацкім досведам падзяліўся **дырэктар Асацыяцыі органаў мясцовага самакіравання гэтай краіны Холгер ПІНТХ**. Невялікая краіна, заціснутая паміж Балтыйскім і Паўночным марамі, вядзе адлік гэтай практыкі яшчэ з 60-х гадоў ХІХ стагоддзя:

— У Даніі 50 % падаткаў ідзе ў бюджэты муніцыпалітэтаў. І гэта павялічвае адказнасць перад мясцовымі жыхарамі, паколькі ўлады пералічваюць грошы ў якасці падаткаў і цалкам законна патрабуюць, каб за гэтыя грошы было створана асяроддзе з ад-

Тэлесеткі

НОВЫ ГОД ПАД КЛАСІКУ

Сустрэць свята ў суправаджэнні не проста добрай, а правераней часам і пакаленнямі слухачоў музыкі прапануе гледачам сацыякультурны канал «Беларусь 3». Святочная канцэртная праграма, якая выйдзе ў эфір у двух аддзяленнях 31 снежня і 1 студзеня, так і называецца — «Новы год у класічным стылі».

Сімфанічны аркестр Белтэлерадыёкампаніі пад кіраўніцтвам Аляксандра Сасноўскага сабраў у адной студыі цэлае сузор'е вядомых беларускіх артыстаў оперы і аперэты. Так, разам з аркестрам і хорам выступілі салісты Вялікага тэатра Беларусі, заслужаныя артысты краіны Аксана Волкава, Алена Сало і Алена Шведава, народны артыст Беларусі Уладзімір Пятроў, артысты музычнага тэатра Мікалай Русецкі і Наталля Дзяменцьева, артысты тэатра «Тэрыторыя мюзікла», джазавы калектыў Jazzology, а таксама фіналісты сёлетняга чэмпіянату Беларусі па спартыўных бальных танцах Ангеліна Міхайлава і Віталь Вайцяшонак.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

ШАШКІ («Звязда») Выпуск № 78

У канцы лістапада 2018 года адбыўся чэмпіянат Мінска па шашках-64.

Перамог кандыдат у майстры Захар Шыбакоў — 16 ачкоў з 18 магчымых, на другім і трэцім месцах кандыдаты ў майстры Анатоль Шушкевіч — 14 ачкоў, і Мікалай Ляшкевіч — 12 ачкоў. Найлепшай у жаночым заліку стала Вікторыя Нікалаева — 14 ачкоў (2-е месца ў агульным заліку).

Паглядзіце цікавы фрагмент гульні.

№ 86 М. Ляшкевіч — М. Наўроцкая

Белыя простыя шашкі: b2, e3, d4, g7 (4).

Чорныя простыя шашкі: h2, b6, d6 (3).

Белыя згулялі 1. gf8 (пасля 1 ... bc5 2. db6 hg2 партыя скончылася нічыйным вынікам)

лепшы працяг.

1 ef4 hg1 (1...dc5 2.de5 cb4 3.gf8 ba3 4fh8+) 2 gf8 gc5

3 bc3 ba5 4 fe5 df4 5 fa3+

З 1 па 9 снежня 2018 года ў горадзе Санкт-Пецярбургу (Расія) адбыўся традыцыйны адкрыты турнір па шашках-64 памяці легендарнага ленінградскага шашыста Васіля Сокава. Беларускі гросмайстар Яўген Кандрачэнка стаў пераможцам бліскавічнай праграмы.

У пачатку снежня пайшоў з жыцця шматгадовы вядучы шашачнага аддзела газеты «Звязда», майстар спорту СССР па шашачнай кампазіцыі, міжнародны арбітр па шашачнай кампазіцыі, пераможца 1-га чэмпіянату БССР 1976 года па шашачнай кампазіцыі ў жанры праблемы-64 Мікалай Мікалаевіч Грушэўскі (16.05.1940 — 03.12.2018).

Для самастойнага рашэння прапануюцца кампазіцыі М. Грушэўскага.

№ 87

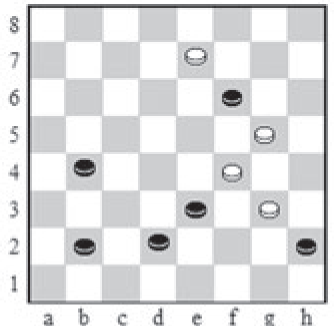

Белыя простыя шашкі: e7, f4, g3, g5 (4).

Чорныя простыя шашкі: b2, b4, d2, e3, f6, h2 (6).

№ 88

Белыя простыя шашкі: a7, d6, e7, g3, g5 (5).

Чорныя простыя шашкі: a5, b2, b8, d2, d4, f6 (6).

№ 89

Белыя простыя шашкі: a7, f4, f6, g3, g5, h6 (6).

Чорныя простыя шашкі: a5, b2, c7, d2, d4, e3, h8 (7).

Ва ўсіх пазіцыях белыя пачынаюць і выйграюць.

Прозвішчы чытачоў, якія дашлюць правільныя адказы, будуць апублікаваныя.

Анонс: адкрыты турнір па шашках-64 памяці В. І. Перавалава адбудзецца 5 і 6 студзеня 2019 г. на базе ФОЦ г. Барысава (вул. Чапаева), 11.00 (15 мін. на партыю). Заяўкі па тэл. +37529 963 62 54 Фядотаву Ігару Іванавічу. E-mail: — uchkuduk54@mail.ru

Праверце свае рашэнні: выпуск № 77 ад 23.11.18.

№ 82 I g3.a7.c5 (b2) c3.c7 +

Нельга вырашыць хадамі, як у пазіцыі № 79 у П. і В. Шульгі:

I b8? (II g3 !!!) ... з некалькімі цікавымі нічыйнымі варыянтамі.

Але рашэнне, як у № 79, праходзіць у ОЛС:

II (b2?) C7.e5.c3.g3.a7 (e5) b8 (d4) f4 (c3) c1 +

№ 83 D8,c5,hxf6!,dxf6+

№ 84 2117, 7, 39, 1, 35(13, 13) 43+

№ 85 21,3 (24x44) 50+

Правільныя адказы даслалі В. Дударэвіч (в. Новая Мыш Баранавіцкага р-на), Ф. Карпей (Мядзел), У. Статкевіч (п. Зялёны бор, Івацэвіцкі р-н), У. Панько (Камянец), І. Ананіч (Гродна), А. Шурпін (Івянец), В. Ваўчкоў (Маладзечна), П. і В. Шульгі, А. Ліцьвінаў (усе Мінск), В. Таўкачоў (Клімавіцкі р-н), В. Бандарык (Мінскі р-н).

Пішыце на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а, газета «Звязда»;

e-mail: info@zviazda.by або vorush@yandex.ru

Віталь ВАРУШЫЛА, майстар спорту.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Сядзі і глядзі

Казкі на Каляды

«Дванаццаць калядных жаданняў» АНТ, 24 снежня

Напярэдадні чарговага каляднага свята Лора Ліндсі разумее, што жыццё яе распадаецца на часткі, і ў роспачы звяртаецца да псіхолага Ноэль з просьбай аб дапамозе. Але ў адказ атрымлівае толькі дзіўную параду: вярнуцца дадому і пачаць... загадваць жаданні. З пэўнай доляй скепсісу Лора так і робіць — і, на дзіва, жаданні пачынаюць спраўджвацца адно за адным, праўда, чамусьці гэта прыносіць больш шкоды, чым карысці. Трэба тэрмінова вярнуць усё на свае месцы, і тут, відаць, дапаможа толькі сапраўдны калядны цуд.

«Тры песні для Папялушкі» «Беларусь 1», 25—27 снежня

Аня выхоўвалася ў прыёмнай сям'і, але заўжды хацела даведацца пра сваіх сапраўдных бацькоў. Перад выпускным балем дзяўчына дазнаецца, што хтосьці рэгулярна адпраўляў на яе імя грашовыя пераводы — і ў пошуках адказаў на свае пытанні едзе ў Маскву, каб знайсці таямнічага мецэната. У сталіцы яна збіраецца таксама паступіць у ВНУ, але спазняецца на экзамены — затое выпадкова трапляе на кастынг у музычны тэатр і атрымлівае ролю Папялушкі. Зрэшты, паступова высвятляецца, што апошняе зусім не выпадкова, бо маці Ані некалі пачынала акцёрскую кар'еру якраз у гэтым тэатры...

«Суджаны-ражаны» «МІР», 29 снежня

Некалі Вользе наваражылі, што сваё каханне яна сустрэне пад Новы год. Аднак у Эдзіку, які з'явіўся на парозе яе дома ў адну навагоднюю ноч, жанчына расчаравалася: абяцаны прынц аказаўся банальным і даволі нецікавым кавалерам, і рашуча змяніла ўвесь лад жыцця: знешні вобраз і стыль, работу, кватэру. А пакуль яна пазбаўлялася непрыемных успамінаў, анёлыахоўнікі рэжысіравалі новую сустрэчу. І вось у чарговы навагодні вечар да Вольгі прыходзіць нечаканы, але вельмі настойлівы госць з далёкай Поўначы. З гэтага моманту навагоднія святы ператвараюцца ў чараду прыгод, а варажба не мае ніякіх шанцаў не збыцца.

Не носяць друз у каламянцы

Штотыдзень у эфіры тэлеканала «Беларусь 3» тэлевіктарына «Размаўляем па-беларуску». Для таго каб стаць яе ўдзельнікамі, неабходна зайсці на сайт tvrgomel.by або 3belarus.by і праз банер «Размаўляем па-беларуску» запоўніць заяўку на каманду з трох чалавек. Ну а праверыць сваё веданне роднай мовы пасля таго, як праграма выйшла ў эфір, можна з дапамогай «Звязды». Ці ведалі вы, што:

пошчак — пералівісты гук;

дру́з — маса з бітага каменя;

каламя́нка — моцная льняная тканіна;

зага́на — недахоп, які выклікае асуджэнне;

трызні́ць — гаварыць у хворым стане, галюцыніраваць;

лі́пець — ледзь-ледзь трымацца;

як слова сказаць — вельмі хутка нешта зрабіць (беларусы яшчэ скажуць: *як стой, як вокам згледзець, як бач*; рускія: *в мгновение ока*);

адны слёзы — 1) вельмі дрэнны, мізэрны; 2) вельмі мала (беларускія адпаведнікі: *глядзець няма на што, нікуды не варты*; рускі: *ни в какие ворота*).

Паўторы выпускаў тэлевіктарыны — у ранішнім эфіры «Беларусь 3» кожную суботу.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Удалы шопінг са «Звяздой»

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на І квартал або І паўгоддзе 2019 года — запаўняйце картку ўдзельніка, выразайце і дасылайце яе да 8 студзеня 2019 года ў рэдакцыю на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

Сярод падпісчыкаў 10.01.2019 года будуць разыграны 7 падарункавых сертыфікатаў універмага «Беларусь» на 100 рублёў і суперпрыз — падарункавы сертыфікат універмага «Беларусь» на 300 рублёў. Вынікі будуць апублікаваны ў газеце «Звязда» да 20.01.2019 г.

Прызы можна будзе атрымаць у рэдакцыі да 19.02.2019 г. пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на І квартал або І паўгоддзе 2019 г. і пашпарта. Пасля 19 лютага выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца. Умовы рэкламнай гульні «Удалы шопінг са «Звяздой» чытайце ў 235-м нумары газеты «Звязда» ад 06.12.2018 г.

Тэлефон для даведак: 8 (017) 263 66 73.

Тэрмін правядзення гульні — з 07.12.2018 па 19.02.2019 г.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 3440 ад 04.12.2018 г., выдадзена Міністэрствам антыманапольнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь.

Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на І квартал або І паўгоддзе 2019 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку ____________________

____

Падпіска афармлена і аплачана ў ____________________
(аддзяленне сувязі)

на І квартал або І паўгоддзе 2019 года

Хатні адрас і тэлефон (абавязкова) ______ (індэкс)

____

____

Удачы ў розыгрышы!

Беларусь 1

6.05 Серыял «Сваты» (12+).
7.20, 10.20 Меладрама «Шанц на каханне» (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Галоўны эфір».
12.10, 15.10 Меладрама «Двайное жыццё» (16+).
21.00 «Панарама».
21.45 Святочнае набажэнства на Раство Хрыстова. Прамая трансляцыя.
23.45 Калядная служба з Ватыкана з удзелам Папы Францыска. Прамая трансляцыя.
0.45 Камедыя «Ёлкі-5» (6+).
2.15 «Арэна».

Беларусь 2

6.55 М/с «Усё пра Розі» (0+).
7.10 Фільм для дзяцей «Залатавалоска» (6+).
8.40, 18.35 «Тэлебарометр».
8.45 Анімацыйны фільм «Тры волаты на далёкіх берагах» (0+).
10.00 Анімацыйны фільм «Тры волаты. Ход канём» (6+).
11.15 Анімацыйны фільм «Тры волаты і марскі цар» (6+).
12.35 Анімацыйны фільм «Тры волаты і прынцэса Егіпта» (6+).
13.50 «Капейка ў капейку» (12+).
14.30 Серыял «Сямейныя гісторыі» (16+).
15.10 «Вяселле ўсляпую» (16+).
16.50 Анімацыйны фільм «Калядная гісторыя» (12+).
19.15 «Суперлато».
20.05 Фэнтэзі «Вялікі і добры волат» (12+).
22.05 КЕНО.
22.10 Камедыя «Перажыць Раство» (12+).
23.40 «Хадзі сюды і танцуй».
23.45 «Сыграй мяне, калі зможаш» (12+).

Беларусь 3

7.00 «Прыгоды Бураціна». Фільм — дзецям. 1-я серыя (6+).
8.05, 12.40, 19.50 Навіны культуры.
8.25, 20.10 «Гэты дзень».
8.30 «Пяшчотная зіма». Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі (12+).
10.25 «Беларуская кухня». Бедная куцця. Чачоха.
10.50 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
11.15 «Спявае Беларусь».
12.10 «Жывая культура». Тэхналогія вырабу шчэпавай птушкі-абярэга (Бярозаўскі раён, Брэсцкая вобласць).
13.00 М/ф (0+).
13.20 «Тры талеры». Фільм — дзецям (6+).
16.55 І. Штраус. «Казкі Венскага лесу». Спектакль Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага музычнага тэатра.
18.25 «Зігзаг удачы». Камедыя (12+).
20.15 Да 220-годдзя з дня нараджэння Адама Міцкевіча. «Адам. Жыццё чалавека». Дак. фільм. Фільм першы.
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Лёс». Маст. фільм (12+).

Беларусь 5

7.10 Валейбол. Адкрыты чэмпіянат Расіі. «Мінчанка» (Беларусь) — «Дынама-Краснадар» (Расія).
9.05 Вынікі тыдня.
9.50 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. УНІКС (Казань) — «Цмокі-Мінск».
11.35 Спорт-мікс.
11.45 Вялікі спорт.
12.30 Біятлон. Этап Кубка свету. Нове-Места. Масстарт. Мужчыны.
13.20 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Эвертан» — «Тотэнхэм».
15.15 Піт-стоп.
15.45 Біятлон. Этап Кубка свету. Нове-Места. Масстарт. Жанчыны.
16.35 Авертайм. КХЛ.
16.55 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «АК Барс» (Казань). (У перапынках — Авертайм. КХЛ.)
19.35 Спорт-цэнтр.
19.50 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. «Хімкі» (Маскоўская вобл.) — «Зеніт» (Санкт-Пецярбург). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
21.40 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
22.35 Змешаныя адзінаборствы. UFC.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00, 20.30 «Нашы навіны».
7.10 Камедыя «Карнавальная ноч» (0+).
8.55, 18.40 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
9.10 «Контуры».
10.00 «Жыць здарова!» (16+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.15 Мюзікл «Ла-Ла Лэнд» (16+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+).
16.20 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.25 «На самай справе» (16+).
18.45 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Чужая кроў» (16+).
22.05 Серыял «Мурка» (16+).
0.10 Маст. фільм «12 калядных жаданняў» (12+).

СТБ

6.00 «Вялікі горад».
6.30, 21.50 «Як устроены свет» (16+).
9.05 «Скардзіцца дазваляецца».
9.25 «Тыдзень».
10.30 «Вёска Live» (12+).
11.20, 13.40 «Залатая калекцыя беларускай песні». Найлепшае.
13.30, 16.30, 19.30 Навіны «24 гадзіны».
14.00, 0.15 «Сцеражыся аўтамабіля». Камедыя (12+).
15.45, 16.40 «Саша + Даша + Глаша». Серыял (16+).
20.00 «СТБ-спорт».
20.10 «Джэнтльмены, удачы!» Камедыя (12+).

МІР

6.00, 10.10 Серыял «Паляванне на гаўляйтара» (12+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны.
13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15 «Гульня ў кіно» (12+).
17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20, 2.25 Серыял «Даішнікі» (16+).
0.10 Дак. фільм «Дарога ў храм» (12+).
0.40 Маст. фільм «Моцная слабая жанчына» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
10.55 Надвор'е на тыдзень.
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.30, 14.30, 22.30 Серыял «Тайны спадарыні Кірсанавай» (12+).
13.40 «Наша справа» (16+).
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.00 Весткі.
20.40 Серыял «Тайны следства-18» (12+).
0.15 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.20 «Астрапрагноз».
6.25 «Terra incognita. Беларусь невядомая» (6+).
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сёння».
7.10 «Паедзем, паядзім!» (0+).
8.05 Серыял «Мухтар. Новы след» (працяг) (16+).
9.40 «Спецыяльны рэпартаж» (12+).
10.20 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).
13.25 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
14.05 Серыял «Марскія д'яблы. Смерч» (16+).
16.40 «Справа ўрачоў» (16+).
17.45 «ДНК» (16+).
19.45 Серыял «Адэсіт» (16+).
23.20 Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.55, 21.00, 0.05 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.25, 16.00 «Гумарынка».
7.30 Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+).
8.30 Серыял «Касл» (16+).
9.15 Меладрама «Рэальнае каханне» (16+).
11.45 Меладрама «Заплаці іншаму» (12+).
13.50 Серыял «Пунсовыя сэрцы» (12+).
16.05 Мультпарад. «Чароўны меч» (0+).
17.25 «Адказвайка» (0+).
17.30 Серыял «Містар Хутэн і лэдзі» (12+).
19.10 Серыял «Не сваё цела» (16+).
20.00 Серыял «Арэлі» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 Камедыя «Калядныя прыгоды» (12+).
23.05 Драма «Знаёмцеся, Джо Блэк» (16+).

ВТБ

6.05 Серыял «Улётны экіпаж-2» (16+).
7.10, 1.45 Серыял «Татавы дочкі» (12+).
8.10 «Турбаміксер» (16+).
9.00 М/ф «Тры каты» (0+).
9.25 М/ф «Ліга Watchcar» (0+).
9.55 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
10.25, 14.00, 20.30 «Уральскія пельмені» (16+).
11.25 «Проста кухня» (16+).
11.55 «Паспець за 24 гадзіны» (16+).
13.00 Прыгоды «Сцюарт Літл-2» (6+).

14.25 Фантастыка «Паляўнічыя на прывіды» (6+).
16.25 Фантастыка «Паляўнічыя на прывіды-2» (12+).
18.30 Анімацыйны фільм «Сакрэтная служба Санта-Клаўса» (0+).
20.20 Камедыя «Кухня ў Парыжы» (12+).
22.10 Камедыя «Раство з нядуачнікамі» (12+).
0.00 Трылер «Код да Вінчы» (18+).
2.30 Жахі «Прывід» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30 «Сіта і Рама». Серыял.
10.20 «Тыграня на сапечніку». М/ф.
10.35 «Звычайны канцэрт».
11.00 «Тэлескоп».
11.30 «Шафёр на адзін рэйс». Маст. фільм.
13.50, 2.00 «Снежныя мядзведзі». Дак. фільм.
14.45 «Найвялікшае шоу свету». Маст. фільм.
17.15 Да 90-годдзя з дня нараджэння Тацця-ны Шмыгі. «Больш, чым каханне».
18.00 «Дайце кнігу скаргаў». Маст. фільм.
19.30 Навіны культуры.
20.10 «Клуб 37».
21.45 «Скінь маму з цягніка». Маст. фільм.
23.10 ХХ стагоддзе. «Песня-74. Фінал».
0.40 Хасэ Карэрас, Пласіда Дамінга, Лучана Павароці. Калядны канцэрт. Запіс 1999 года.

Настальгія

6.00, 9.45, 15.55, 20.45, 0.40, 2.45, 3.45 Музычная настальгія (12+).
6.10, 12.10 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1991. 2008 год (18+).
7.25, 13.30, 20.40 «Прэс-экспрэс». 1994 год (16+).
7.40 Маст. фільм «Позняя сустрэча» (16+).
9.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00 «Колба часу» (16+).
11.00, 17.00, 23.10, 5.05 «Песня-87» (12+).
13.45 «У коле сяброў». 1986 год (12+).
15.00 «Быў час». 2008 год (16+).
16.20 Маст. фільм «Гісторыя аднаго кухталя» (12+).

18.00 «Аншлаг! Аншлаг!» 1988 год (12+).
19.15 «Навагодні лабірынт». 1985 год (12+).
21.50 Маст. фільм «Верыш, не верыш» (16+).

0.00 «Яловая субмарына». Жанна Агузарава. 2005 год (12+).
1.15 «Музычны рынг». 1989 год (16+).
4.00 «Народжаны ў СССР» (12+).

EuroSport 1

0.00, 4.30, 8.00 Біятлон. «Калядная гонка».
1.00, 3.30, 6.00, 9.00, 12.30, 15.45, 17.45, 22.00 Скачкі на лыжах з трампліна. «Турнэ чатырох трамплінаў».
2.00, 7.00, 10.00, 11.30 Горныя лыжы. Кубак свету.
10.30, 13.30, 16.30, 20.30, 23.30 Лыжныя гонкі. Кубак свету.

Кінакамедыя

0.35 Таткі без школьных звычак (16+).
2.30 Пад маскай жыгала (16+).
4.15 Навагодні адрыў (16+).
5.50 Няўдачлівыя (16+).
7.30 Іронія кахання (16+).
9.10 Ура! Канікулы! (6+).
11.10 Добры, дрэнны, гвазданутy (18+).
13.50 Дапамажыце стаць бацькам (16+).
15.40 Гульні (16+).
17.40 Дзень выбараў па-французску (16+).
19.30 Тарыф «Навагодні» (12+).
21.05 Незадаволенае сексуальнае напружанне (18+).
22.55 Хот-дог (18+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
10.00 Калекцыя «Беларусьфільма». «Пітэр Пэн». Фільм-казка (6+).
12.35 «Паненка і кулінар» (12+).
13.10 «Пасылка з Марса». Серыял (12+).
15.30 «Снежная бітва». Анімацыйны фільм (6+).
17.00, 2.00 «Тры шчаслівыя жанчыны». Маст. фільм (12+).
20.40 «Без падману» (16+).
21.35 «Асцярожна: махляры!» (16+).
22.10 «Сем'янін». Фэнтэзі (12+).
0.30 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
5.05 «Леанід Агуцін. «Ад свайго «я» не адмаўляюся». Дак. фільм (12+).

ТВ1000

6.10, 18.15 Васабі (16+).
8.05 Джулі і Джулія: рыхтуем шчасце па рэцэпце (16+).
10.30 Агент Джоні Інгліш (12+).
12.20 Сямейка Крудс (6+).
14.20 Жонка падарожніка ў часе (16+).

16.25 Монстры на канікулах (6+).
20.10 У пагоні за шчасцем (12+).
22.30 Белфегор — прывід Луўра (12+).
0.25 Бачылі ноч (18+).
2.10 Павуцінне хлусні (16+).
4.20 Пабочны эфект (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.20 Сябры сяброў (16+).
8.20 Каханне з абмежаваннямі (16+).
10.25 Піцер FM (12+).
12.20 Дабрыня Мікіціч і Змей Гарыныч (12+).
13.55 Русалка. Возера мёртвых (16+).
15.45 Паляўнічы-4. Адплата (16+).
18.00 Манах і Д'ябал (12+).
20.20 Навагодні перапалох (12+).

22.10 За гранню рэальнасці (12+).
0.20 Кококо (18+).
2.10 Навагодні тата (12+).
4.10 Князёўна Мэры (12+).

National Geographic

6.00, 5.15 Навуковыя недарэчнасці (16+).
6.15 Космас: прастора і час (16+).
7.40, 4.30 Аўта-SOS (12+).
9.15 Дзікі тунец (16+).
10.50, 17.10 Марс і SpaceX (16+).
11.35 Інстынкт выжывання (16+).
13.10 Гісторыя Бога (16+).
14.55 Расследаванні авіякатастроф (16+).
18.00, 22.00 Марс (16+).
22.50, 3.40 Невядомая планета зямля (16+).

Discovery

8.00 Як гэта ўстроена? (12+).
10.00, 4.40 Майстры зброі (16+).
11.00, 3.50 Небяспечная праца (16+).
12.00, 23.00 Махінатары (12+).
13.00, 2.55 Музейныя тайны (12+).
14.00, 2.00 Мужчынскія бярлогі (12+).
15.00 Скарбы з каморкі (12+).
18.00, 22.00 Круты цюнінг (12+).
0.00 Апошні ніндзя (16+).
1.00 Залатая ліхаманка (16+).
5.30 Выжыць разам (16+).

У праграме магчымы змяненні.
Перадрукоўка праграмы забаронена.

Беларусь 1

6.25 Слова мітрапаліта Тадэвуша Кандрусевіча на дзень Святой Сям'і.
6.35 Меладрама «40+ (плюс), або Геаметрыя пачуццяў» (16+).
8.30 «Гісторыі выратавання» (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Арсенал» (12+).
9.45 «Маршрут пабудаваны». Навагодні маршрут па Мінскім раёне (12+).
10.25 «Народная раніца» (6+).
11.05 «Вакол планеты».
12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
12.35 «50 рэцэптаў першага» (12+).
13.15 Меладрама «Шлях скрозь снягі» (12+).
15.15 «Твой горад».
15.30 Серыял «Сваты» (12+).
16.55 Меладрама «Іншы» (16+).
20.35 Навіны надвор'я.
21.00 «Галоўны эфір».
22.10 Меладрама «Я ніколі не плачу» (16+).

Беларусь 2

7.00 М/с «Усё пра Розі» (0+).
7.30 Фільм для дзяцей «Тры арэшкі для Папялушкі» (12+).
8.50, 19.55 «Тэлебарометр».
8.55 М/с «Чып і Дэйл спяшаюцца на дапамогу» (0+).
9.55 «Веру не веру» (16+).
10.50 «ЖаннаПакажы» (16+).
11.50, 23.45 «Арол і рэшка. Кругасветка» (16+).
12.50 Баявік «Мсціўцы» (12+).
15.15 «Вясельны памер» (16+).
16.15 Прыгоды «Аліса ў Краіне цудаў» (12+).
18.05 Прыгоды «Аліса ў Залюстроўі» (6+).
20.25 «Абмен жонкамі» (16+).
22.00 «Спортлато 5 з 36», КЕНО.
22.05 «Трэці лішні» (16+).
23.05 «Хадзі сюды і танцуй».
23.10 «Сыграй мяне, калі зможаш» (12+).

Беларусь 3

7.35, 15.45, 20.15 Навіны культуры.
7.55, 16.05, 20.35 «Гэты дзень».
8.00 М/ф (0+).
8.15 «Дзяўчына з гітарай». Камедыя (12+).
9.50 «Наперад у мінулае».
10.30 «Беларуская кухня». Курыца, запечаная ў цесце.
11.00 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
11.25 «Спявае Беларусь».
12.15 «Вяселле ў Малінаўцы». Камедыя (12+).
13.50 «Майстры і куміры». Заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь Аляксандр Саладуха.
14.40 «Гэта — шчасце». Спявае Аляксандр Саладуха.
16.10 «Падкідыш». Камедыя (6+).
17.20 Канцэрт BIA «Синяя птица».
18.15 «Вялікая сям'я». Маст. фільм (12+).
20.00 «Архітэктура Беларусі».
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Зімовы вечар у Гаграх». Маст. фільм (12+).
22.35 «Камертон». Заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь Ігар Сігоў.
23.00 Гала-канцэрт фіналістаў V Мінскага міжнароднага Калядняга конкурсу вакалістаў.

Беларусь 5

6.00, 23.35 Змешаныя адзінаборствы. UFC.
8.00 Валейбол. Чэмпіянат Расіі. «Мінчанка» (Мінск) — «Дынама-Метар» (Чалябінск).
10.05 Спорт-мікс.
10.15 Хакей. Маладзёжны чэмпіянат свету. Канада — Чэхія.
12.20 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Тотэнхэм» — «Вулверхэмптан».
14.20 Піт-стоп.
14.50 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Крыстал Пэлас» — «Чэлсі».
16.50 Хакей. КХЛ. «Лакаматыў» (Яраслаўль) — «Дынама-Мінск». (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
19.20 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Манчэстэр Юнайтэд» — «Борнмут». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
21.20 Вынікі года.
22.05 Футбол. Чэмпіянат свету — 2018. Вынікі.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.10 Фільм-казка «Варвара-краса, доўгая каса» (0+).
8.45 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
9.10 «Нядзельная пропаведзь» (з субцітрамі).
9.25 Навагодні канцэрт Міхаіла Задорнава.
11.00 Серыял «Навагодні рэйс» (16+).
15.00, 16.20 «Тры акорды» (16+).
17.10 «Эксклюзіў» (16+).
18.50, 21.05 Цырымонія ўручэння народнай прэміі «Залаты грамафон» (16+).
20.00 «Контуры».
23.15 «Што? Дзе? Калі?» Фінал года (16+).
1.05 «Вячэрні Ургант» (16+).

СТБ

6.25 «Ежа багоў» (16+).
8.10, 22.15 Дакументальны спецпраект (16+).
10.00 «Вёска Live».
10.50 «Цэнтральны рэгіён».
11.20, 13.40, 16.40 «Пад абцасам». Серыял (16+).
13.30, 16.30 Навіны «24 гадзіны».
19.30 «Тыдзень».
20.35 «Горка!-2» Маст. фільм (16+).
23.10 «Тыдзень спорту».
23.40 «Дванаццаць крэслаў». Камедыя (6+).

МІР

6.00, 7.25, 5.00 М/ф (0+).
6.10 «Мільён пытанняў пра прыроду» (6+).
6.25 «Народжаныя ў СССР» (12+).
8.10 Маст. фільм «Агонь, вада і медныя трубы» (12+).
10.00, 16.00 Навіны.
10.15, 4.15 Дак. фільм «Новы год. Сустракаем разам» (12+).
11.10 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
11.40, 2.40 Маст. фільм «Пунсовыя ветразі» (12+).
13.25 Маст. фільм «Фініст — Ясны сокал» (12+).
15.0, 16.15, 19.30 Маст. фільм «Д'Артаньян і тры мушкецёры» (0+).
18.30 «Разам».
21.35 Маст. фільм «Шукайце жанчыну» (0+).
0.30 Маст. фільм «Папялушка» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Пернікавы домік».
7.30 Маст. фільм «Тэорыя неверагоднасці» (12+).
11.00 Вескі.
11.20 Маст. фільм «Нялюбы» (12+).
14.50 «Ізмайлаўскі парк». Вялікі гумарыстычны канцэрт.
16.50 Маст. фільм «Родныя пенаты». (16+).
20.00 Весткі тыдня.
21.45 Маст. фільм «Навагодняя жонка» (12+).
23.30 Масква. Крэмль. Пуцін.
0.20 «Нядзельны вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.50 «Астрапрагноз».
5.55 «Terra incognita. Беларусь невядомая» (6+).
6.30 «Экспертыза злачынстваў» (16+).
7.05 Серыял «Рускі дубль» (16+).
8.00, 10.00, 16.00, 19.00 «Сёння».
8.20 «Паедзем, паядзім!» (0+).
8.15 «Урачэбныя тайны плюс» (12+).
9.45 «Спецыяльны рэпартаж» (12+).
10.25 «Галоўная дарога» (16+).
11.05 «Цуд тэхнікі» (12+).
12.00 «Кватэрнае пытанне» (0+).
13.10 «НашСпажыўНагляд» (16+).
14.15 Серыял «Асноўная версія» (16+).
16.25 «Следства вялі...» (16+).
18.05, 19.30 Дэтэктыў «Пёс» (16+).
22.30 «Найвышэйшая ліга-2018». Музычная прэмія (12+).

8 канал

7.00, 15.05, 18.55, 21.05, 0.05 «Надвор'е».
7.05 М/ф «Баранчык Шон».
7.15 Дак. серыял «Малыя» (0+).
8.00 М/ф «Галаваломка».
9.40 «Утрамдзія».
9.45 «Мой любімы гадаванец» (0+).
10.15 Маст. фільм «Гардэмарыны, наперад!» (12+).
15.10 «Глядзім усёй сям'ёй». Камедыя «Чарадзеі» (6+).
17.40 «Адказвайка» (0+).
17.45 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
18.00 Серыял «Яна напісала забойства» (12+).
19.00 Камедыя «Прышэльцы. Калідоры часу» (12+).
20.55 «Вечарніца» (0+).
21.10 Баявік «Праўдзівая хлусня» (16+).
23.25 Камедыя «Аперацыя «Ы» і іншыя прыгоды Шурыка» (12+).

ВТБ

6.05 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
6.50 Серыял «Татавы дочкі» (12+).
7.55 «Турбаміксер» (16+).
8.45 М/ф «Тры каты» (0+).
9.10 М/ф «Джынглікі» (0+).
9.40 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
10.10 «Шоу выхаднога дня» (16+).
11.15 «Турысты» (16+).
12.20 Серыял «Улётны экіпаж-2» (16+).
14.25 Фантастыка «Людзі ў чорным» (12+).
16.20 Фантастыка «Людзі ў чорным-2» (12+).
18.00 Фантастыка «Людзі ў чорным-3» (12+).
20.00 Фантастыка «Паляўнічыя на прывіды» (6+).
22.05 «Уральскія пельмені» (16+).
0.10 Камедыя «Удачы, Чак!» (18+).
1.50 Серыял «Псіхалагіні» (16+).
3.40 «Ералаш» (6+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква мемарыяльная.
7.05 «Легенды сусветнага кіно». Ромі Шнайдэр.
7.35 «Вяселле». Маст. фільм.
8.35 Да 100-годдзя Тэатра марыянетак імя А. С. Дземяні. Дак. фільм.
9.05, 17.40 «Жыццё па законах стэпаў. Манголія». Дак. фільм.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.40 XX стагоддзе. «Гарадок». 1997 год.
12.10 «Продкі нашых продкаў». Дак. серыял.
12.50, 1.25, 2.35 Сусветныя скарбы.
13.10 «Малады Карузa». Маст. фільм.
14.30 Урокі рускай. Чытанні. Саша Чорны. «Маскоўскі выпадак». Чытае Барыс Няўзораў.
15.10 «Царыца над царамі. Ірына Бугрымава». Дак. фільм.
15.35 «Бетховен. Геранізм духу».
16.35 «Агора». Токшоу.
18.35 Успамінаючы Алега Анофрыева. «Лінія жыцця».
19.45 «Галоўная роля».
20.05 «Саці. Нясумная класіка...»
20.50 Юбілей Акадэміі рускага балета імя А. Я. Ваганавай.
23.50 «Раства ў Вене».

Настальгія

6.00 Маст. фільм «Маё каханне» (12+).
7.10, 11.40, 15.45, 17.20, 19.10, 20.45, 21.45, 1.00, 2.35, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
7.30 «Аншлаг! Аншлаг!» 1987 год (12+).
8.50 «Прэс-экспрэс». 1994 год (16+).
9.00 «Быў час». 2008 год (16+).
10.00 «Пад знакам задыяка». «Казярог». 1992 год (16+).
11.55 «Песня-83» (12+).
13.45 «Вясёлыя рабяты». 1985 год (12+).
15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
16.00 Фільм-спектакль «Не заплачу!» 1983 год (12+).
18.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Эміграцыя». 2005 год (18+).
19.25 «Майстры мастацтваў. Алег Басілашвілі». 1984 год (12+).
22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
23.05 «Песня-81» (12+).
0.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1982. 1-я частка. 2011 год (16+).
1.30 Маст. фільм «Прос-та Саша» (16+).
4.00 «Колба часу» (16+).
5.05 «Песня-85». 3-я частка (12+).

EuroSport 1

0.15, 3.00, 15.30 Фрыстайл. Кубак свету.
1.00 Горныя лыжы. Кубак свету.
1.30, 3.30, 6.00, 14.30, 16.30 Біятлон. Кубак свету.
2.30, 4.30, 13.3.5 Лыжнае двабор'е. Кубак свету.
7.00, 17.00, 21.00 Скачкі на лыжах з трампліна. «Турнэ чатырох трамплінаў».
8.00, 9.30, 19.30, 22.00 Алімпійскія гульні. «Зала славы».
9.00 Алімпійскія гульні. «Алімпійская спадчына».
10.30, 12.30 Алімпійскія гульні. «Анатомія спорту».
13.30, 21.00 Дзюдо.
18.00 Алімпійскія гульні. «Людзі-байцы».
20.30 Дзюдо. «Мастэрс».

Кінакамедыя

0.35 Робін Гуд (16+).
3.00 Кахае не кахае (16+).
4.35 З рэчамі на вылет! (16+).
6.20 Хот-дог (18+).
8.30 Таткі без школдных звычак (16+).
10.25 Пад маскай жыгала (16+).
12.10 Да чорта на рогі (16+).
13.55 Ура! Канікулы! (6+).
15.45 Чацвёра супраць банка (16+).
17.35 Завадатары (16+).
19.30 Офіснае бязмежжа (18+).
21.10 Мігатлівыя агні (16+).
23.20 Гульні (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.15 «Рыжы. Сумленны. Закаханы». Фільм-казка (6+).
9.50 «Асколкі». Серыял (16+).
11.20 «Глядзі сам» (12+).
11.35 «Перыскоп» (16+).
12.00 «Асцярожна: махляры!» (16+).
12.35 «Без падману» (16+).
13.25 «Сёмы госць». Маст. фільм (12+).
15.15 «Нераскрытыя тайны» (12+).
16.15 «Мой герой» (12+).
17.10 «Развітанне» (16+).
18.05 «Зорнасць на карысць». Дак. фільм (12+).
19.40 «Грамадзянка Кацярына». Серыял (12+).
23.15 «Прывітанне сям'і». Маст. фільм (12+).
1.10 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
1.50 «Золата дурняў». Трылер (16+).
3.35 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
5.05 «Часова даступны» (12+).

ТБ1000

6.10, 13.55 Скнара (16+).
8.00 Трывожны выклік (16+).
9.50 Рок Дог (6+).
11.40 Змрочныя цені (16+).
15.45 Спяшайся кахаць (12+).
17.45 Эд з тэлевізара (12+).
20.10 Муза (16+).
22.05 Моладзь (16+).
0.05 Каралева Іспаніі (18 +).
2.30 Прыстанак зла: адплата (18+).
4.10 Тата-дасвідос (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Ёлкі-3 (6+).
8.20 Каханне ў горадзе анёлаў (16+).
10.00 Нягоднік (16+).
12.00 Поп (16+).
14.35 Востраў шанцавання (16+).
16.20, 4.20 Навагодні шлюб (12+).
18.20 Іван (6+).
20.20 Снежны анёл (12+).
22.25 Прыстойныя людзі (16+).
0.20 Памяць восені (16+).
2.20 Ёлкі (12+).

National Geographic

6.00 Суперзбудаванні старажытнасці (16+).
6.50 Гульні розуму (16+).
7.35, 2.05 Аўта-SOS (12+).
9.10, 23.40 Марс (16+).
10.00 Надзвычайныя доктар Пол (16+).
10.45 Неверагоднае падарожжа «Хабла» (16+).
11.30, 15.30, 17.05 Пачатак (16+).
17.55, 22.05, 3.35 Тайны Гроба Гасподняга (16+).
18.40, 21.10 Гісторыя Бога (16+).
22.50 Рэальнасць ці фантастыка: дотык Ісуса? (16+).
0.30 Асушыць акіян (16+).
1.15 Дзікі тунец (16+).
2.50 Машыны: разабраць і прадаць (16+).
4.25 Інжынерныя ідэі (16+).
5.15 Навуковыя недарэчнасці (16+).

Discovery

8.00, 16.00, 22.00, 0.00 Махінатары (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Круты цюнінг (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта зроблена? (12+).
11.00, 20.00, 5.30 Багажныя войны (12+).
12.00, 1.00, 6.20 Браты па зброі (12+).
13.00 Мадэль для зборкі (16+).
14.00, 3.50 Майстры зброі (16+).
18.00 Залатая ліхаманка (16+).
19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратовую нару (12+).
2.55 Гарады, якія тонуць (12+).

Беларусь 1

6.35 Слова мітрапаліта Тадэвуша Кандрусевіча на Раство Хрыстова.
6.45 Камедыя «Ёлкі новыя» (6+).
8.10, 9.10 Меладрама «З Сібіры з каханнем» (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
12.10, 15.10 Меладрама «Іншая я» (16+).
16.50 Меладрама «Тры песні для Папялушкі» (12+).
21.00 «Панарама».
21.45 Меладрама «Навагодняе шчасце» (12+).
1.30 «Сфера інтарэсаў».
1.50 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 М/с «Джынглікі» (0+).
7.30, 21.55 «Тэлебарометр».
7.35, 22.05 Маст. фільм «Калі спяваюць анёлы» (12+).
9.05 «Да пабачэння!» (16+).
9.50 «Вясельны памер» (16+).
10.50 Серыял «Субота» (12+).
11.20 Анімацыйны фільм «Алёша Паповіч і Тугарын Змей» (12+).
12.45 Анімацыйны фільм «Дабрыня Мікіціч і Змей Гарыныч» (12+).
13.55 Анімацыйны фільм «Ілья Мурамец і Салавей-Разбойнік» (12+).
15.25 Анімацыйны фільм «Тры волаты і Шамаханская царыца» (12+).
16.45 Анімацыйны фільм «Тры волаты на далёкіх берагах» (0+).
18.05 Анімацыйны фільм «Тры волаты. Ход канём» (6+).
19.20 Анімацыйны фільм «Тры волаты і марскі цар» (6+).
20.40 Анімацыйны фільм «Тры волаты і прынцэса Егіпта» (6+).
22.00 «Спортлато 6 з 49», КЕНО.
23.35 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).

Беларусь 3

7.00 «Прыгоды Бураціна». Фільм — дзецям. 2-я серыя (6+).
8.05, 12.40, 20.00 Навіны культуры.
8.25 «Гэты дзень».
8.30 «Пяшчотная зіма». Маст. фільм. 3-я і 4-я серыі (12+).
10.25 «Беларуская кухня». Пячоначная каўбаса.
10.50 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
11.15 «Спявае Беларусь».
12.10 «Жывая культура». Творчасць Мар'яна Скрамблевіча, майстра па вырабе музычных інструментаў (аграгарадок Адэльск, Гродзенскі раён, Гродзенская вобласць).
12.55 Гала-канцэрт пераможцаў і гасцей V Мінскага міжнароднага Каляднага конкурсу вакалістаў.
14.25 «Каханне зямное». Маст. фільм (12+).
15.55 Пасланне і блаславенне «Граду і Свету» з удзелам Папы Рымскага Францыска. Трансляцыя з Ватыкана.
16.45 «Лёс». Маст. фільм (12+).
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрачка».
20.15 «Адам. Жыццё чалавека». Дак. фільм.
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Зігзаг удачы». Камедыя (12+).
22.30 І. Штраус. «Казкі Венскага лесу». Спектакль Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага музычнага тэатра.

Беларусь 5

7.10 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
8.05 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «АК Барс» (Казань).
10.10 Легенды сусветнага спорту.
10.40, 11.50 Спорт-мікс.
10.50 Гульні «навырост».
11.20 Хакей для ўсіх.
12.00 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. «Хімкі» (Маскоўская вобл.) — «Зеніт» (Санкт-Пецярбург).
13.50 Трэніровачны дзень.
14.20 Хакей. КХЛ. «Куньлунь» (Пекін) — СКА (Санкт-Пецярбург).
16.50 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Шахцёр» (Салігорск) — «Нёман» (Гродна). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
19.10 Спорт-цэнтр.
19.20 Мастацкая гімнастыка. Baby Cup.
21.30 Жанчыны і спорт. Дынара Алімбекава.
22.00 Спорт-кадр.
22.30 Ліга гандбола.
23.05 Біятлон. Этап Кубка свету. Нове-Места. Спрынт. Жанчыны.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00, 20.30 «Нашы навіны».
7.10, 0.10 Камедыя «Міміно» (12+).
8.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
9.10 Меладрама «Прыходзь на мяне паглядзець» (6+).
11.15 Маст. фільм «12 калядных жаданняў» (12+).
13.00, 16.20 «Песня года Беларусі — 2018» (6+).
18.20 «Удача ў прыдачу!» з «Еўраопт».
19.05 Камедыя «Карнавальная ноч» (0+).
21.10 Серыял «Чужая кроў» (16+).
22.05 Серыял «Мурка» (16+).

СТБ

6.00 «Цэнтральны рэгіён».
6.30 Дакументальны праект (16+).
7.25, 23.25 «Як устроены свет» «(16+).
9.05 «Саша + Даша + Глаша». Серыял (16+).
12.20, 13.40 «Залатая калекцыя беларускай песні». Найлепшае.
13.30, 16.30, 19.30 Навіны «24 гадзіны».
15.40, 16.40 «Джэнтльмены, удачы!» Камедыя (12+).
17.45 «Не можа быць!» Камедыя (12+).
20.00 «СТБ-спорт».
20.10 «Як выйсці замуж за мільянера». Серыял (12+).
0.55 Элтан Джон: канцэрт «Фартэпіяна за мільён долараў» (16+).

МІР

6.00, 10.10, 19.25, 2.10 Серыял «Дашынькі» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны.
13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.40 «Гульня ў кіно» (12+).
17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
0.10 «Сакрэтныя матэрыялы». Раўненне на сцяг (16+).
1.40 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35 «Наша справа» (16+).
12.55, 14.30, 22.30, 23.10 Серыял «Тайны спадарыні Кірсанавай» (12+).
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 Серыял «Тайны следства-18» (12+).
0.10 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.20 «Астрапрагноз».
6.25 «Terra incognita. Беларусь невядомая» (6+).
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сёння».
7.05, 8.05, 10.20 Серыял «Адэсіт» (16+).
11.15 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).
13.25 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
14.05 Серыял «Марскія д'яблы. Смерч» (16+).
16.40 «Справа ўрачоў» (16+).
17.45 «ДНК» (16+).
19.45 Серыял «Марскія д'яблы. Рубяжы Радзімы» (16+).
23.25 Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.55, 21.20, 1.30 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.25, 16.00 «Гумарынка».
7.30 Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+).
8.30 Серыял «Касл» (16+).
9.40, 20.00 Серыял «Арэлі» (16+).
10.30 Мой любімы гадаванец.
11.00, 19.10 Серыял «Не сваё цела» (16+).
11.45 Меладрама «Закаханыя» (16+).
13.55 Серыял «Пунсовыя сэрцы» (12+).
16.05 У дні школьных канікул. Фільм-казка «Каралеўства крывых люстэркаў» (0+).
17.25 «Адказвайка» (0+).
17.30 Серыял «Містар Хутэн і лэдзі» (12+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.25 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
21.35 Камедыя «Адзін дома» (0+).
23.15 Меладрама «Вялікі Гэтсбі» (16+).

ВТБ

6.05, 19.00 Серыял «Улётны экіпаж-2» (16+).
7.10 М/ф «Тры каты» (0+).
7.30 М/ф «Ліга Watchcar» (0+).
8.00 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
8.35 «Ералаш» (6+).
9.25 «Уральскія пельмені» (16+).
10.30, 17.25 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
12.05, 2.35 «Узважаныя і шчаслівыя людзі» (16+).
14.05 Серыял «Псіхалагіні» (16+).
16.10 Прыгоды «Сцюарт Літл» (6+).
17.55 «Турысты» (16+).
20.00 Серыял «Атэль «Элеон»-2» (16+).
22.00 Камедыя «Краіна Цудаў» (12+).

23.40 Фэнтэзі «Жахі» (12+).
1.45 «Кіно ў дэталях» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30 «Тайна найвялікшай грабніцы Старажытнага Кітая». Дак. фільм.
8.05 «Уладзімір Хенкін. Прафесія — смяхач». Дак. фільм.
8.30 «Дайце кнігу скаргаў». Маст. фільм.
10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.00 XX стагоддзе. «Песня-74. Фінал».
12.40 Колер часу. Аловак.
12.50 «Міко з Тампере просіць парады». Маст. фільм.
14.30 Урокі рускай. Чытанні. А. Купрын. «Вікторыя». Чытае Віктар Мярэжка.
15.10 Хасэ Карэрас, Пласіда Дамінга, Лучана Павароці. Калядны канцэрт. Запіс 1999 года.
16.35 Сусветныя скарбы.
16.50 «Шукальнікі». «Па слядах скарбаў Кісы Вараб'янінава».
17.40 «Рэальны свет Аватара — Хунань». Дак. фільм.
18.35 Успамінаючы Алега Табакова. «Лінія жыцця».
19.45 Усерасійскі адкрыты тэлевізійны конкурс юных талентаў «Сіняя птушка». Фінал.
22.05 Юлія Лежнева, Кацярына Семянчук, Павел Пятроў, Уладзімір Федасееў у навагоднім канцэрце тэлеканала «Расія-Культура».
0.00 «Найвялікшае шоу свету». Маст. фільм.
2.30 «Перш мы былі птушкамі». «Рускія напевы». М/ф для дарослых.

Настальгія

6.00 «Яловая субмарына». Жанна Агузарава. 2005 год (12+).
6.40, 9.45, 12.00, 15.45, 21.55, 2.35, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
7.15 «Музычны рынг». 1989 год (16+).
8.50, 13.25, 19.30, 2.50 «Прэс-экспрэс». 1994 год (16+).
9.00, 15.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 4.00 «Народжаны ў СССР» (12+).
11.05, 17.00, 23.00 «Песня-87» (12+).
12.10, 18.10 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1991. 1-я частка. 2008 год (18+).
13.40 Маст. фільм «Позняя сустрэча» (16+).
16.00 «Колба часу» (16+).
19.45 «У коле сяброў». 1986 год (12+).
21.00 «Быў час». 2008 год (16+).
22.20 Маст. фільм «Гісторыя аднаго кухталя» (12+).
0.00 «Спяем, сябры!» з Наталляй Казялковай. 2005 год (12+).
1.10 Маст. фільм «Дзённы цягнік» (16+).

EuroSport 1

0.05, 10.30 Зімовыя віды спорту. «У пагоні за гісторыяй».
0.30, 7.00, 10.00 Алімпійскія гульні. «Жывыя легенды».
1.05, 3.30, 9.00, 18.00, 22.20 Скачкі на лыжах з трампліна. «Турнэ чатырох трамплінаў».
2.00, 5.00, 7.30, 11.00, 13.30, 19.30 Горныя лыжы. Кубак свету.
4.30, 20.15 Біятлон. Кубак свету.
16.30, 23.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету.

Кінакамедыя

0.35 Мігатлівыя агні (16+).
2.50 Палета (16+).
4.30 Уцекачы (12+).
6.15 Замуж пасля ўсіх (16+).
10.05 Незадаволенае сексуальнае напружанне (18+).
11.50 Хот-дог (18+).
14.00 Дзетародныя (16+).

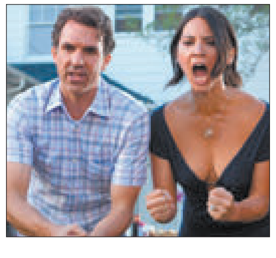

15.55 Завадатары (16+).
17.45 Грамабой (12+).
19.30 Офіснае бязмежжа (18+).
21.10 Старая добрая оргія (16+).
23.00 Увесь гэты джэм (12+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
10.00 «Улегцы» (12+).
10.30 «Перыскоп» (16+).
10.55, 4.35 «Хронікі маскоўскага побыту» (16+).
11.45, 1.35 «Заложніца». Серыял (16+).
15.20 «Зігзаг удачы». Камедыя (6+).
17.00 «Грынч — выкрадальніца Раства». Камедыя (6+).

18.55, 5.15 «Знак якасці» (16+).
19.50 «10 самых» (16+).
20.25 «Навагодні шлюб». Маст. фільм (12+).
22.15 «Інтуіцыя». Меладрама (12+).
0.05 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).

ТБ1000

6.10, 17.55 Якія не спяць у Сіэтле (0+).
8.30 Я не ведаю, як яна робіць гэта (16+).
10.30 Малышка на мільён (16+).
13.15 Немагчымае (16+).
15.30 Хуткі і мёртвы (16+).
20.10 Сямейка Крудс (6+).
22.10 Горад анёлаў (12+).
0.25 Удачы, Чак! (18+).
2.25 Рыцар кубкаў (18+).
4.20 Жонка падарожніка ў часе (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 32 снежня (12+).
8.20 Заўтра раніцай (12+).
10.15 Артыстка (12+).
12.20 Алёша Паповіч і Тугарын Змей (12+).
14.05 Стальны матылёк (16+).
16.15 Паляўнічы-3. Забойства дэпутата (16+).
18.25 Русалка. Возера мёртвых (16+).
20.20 Сябры сяброў (16+).
22.10 Каханне з абмежаваннямі (16+).
0.15 Піцер FM (12+).
2.10 Манах і Д'ябал (12+).
4.25 Дзяўчына з касой (16+).

National Geographic

6.00, 5.35 Навуковыя недарэчнасці (16+).
6.15, 14.55 Космас: прастора і час (16+).
7.45, 4.00 Аўта-SOS (12+).
9.15 Дзікі тунец (16+).
10.55 Марс (16+).
11.40 Інстынкт выжывання (16+).
13.15 Гісторыя Бога (16+).
18.00, 22.00 Місія палёту да Сонца (16+).
18.45, 2.25 Расследаванні авіякатастроф (16+).
22.45, 0.50 2000-я: час, калі мы ўбачылі ўсё (16+).
1.35 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).

Discovery

8.00, 15.00, 22.00 Махінатары (12+).
9.00, 16.00, 23.00, 4.40 Круты цюнінг (12+).
10.00, 14.00, 21.00 Як гэта зроблена? (12+).
11.00, 20.00, 5.30 Багажныя войны (12+).
12.00, 1.00, 6.20 Браты па зброі (12+).
13.00, 2.55 Біярыц: рускі кастам у Еўропе (12+).

17.00 Залатая ліхаманка (16+).
19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратовую нару (12+).
3.50 Майстры зброі (16+).

Беларусь 1

6.00 «Існасць».
6.30 Меладрама «40+ (плюс), або Геаметрыя пачуццяў» (16+).
8.25 Кулінарная дыпламатыя (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Маршрут пабудаваны». Белавежская пушча (12+).
9.50 Здароўе (12+).
10.45 «Жанчыны і спорт».
11.20 «Пад ключ» (12+).
12.10 «50 рэцэптаў першага» (12+).
12.50 Камедыя «Прывід» (12+).
15.15 «Краіна».
15.45 Меладрама «Я ніколі не плачу» (16+).
20.00 «Макаёнка, 9».
21.00 «Панарама».
21.45 Меладрама «Шукаю жонку з дзіцем» (16+).
1.05 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 М/с «Фіксікі» (0+).
7.15 М/с «Усё пра Розі» (0+).
7.25 Серыял «Субота». Заключная серыя (12+).
9.05, 21.55 «Тэлебарометр».
9.10 Анімацыйны фільм «Храбрая сэрцам» (12+).
10.35, 0.25 «Хто я?» (12+).
11.00 «Капейка ў капейку» (12+).
11.35 «Камень, нажніцы, папера» (16+).
12.10 «Да пабачэння!» (16+).
12.55 «Паненка-сялянка» (16+).
13.55 «Вясельны памер» (16+).
14.55 Камедыя «101 далмацінец» (0+).
16.40 Камедыя «102 далмацінцы» (12+).
18.20 Фэнтэзі «Захавальнік часу» (12+).
20.25 «Вяселле ўсляпую». Заключны выпуск (16+).
22.00 «Спортлато 6 з 49», КЕНО.
22.05 Баявік «Мсціўцы» (12+).

Беларусь 3

7.35 «Сіла веры».
8.00, 15.05, 20.15 Навіны культуры.
8.15, 15.20, 20.35 «Гэты дзень».
8.20 М/ф (0+).
8.30 «Зімовы вечар у Гаграх». Маст. фільм (12+).
10.00 «Жывая культура». Творчасць майстра па вырабе габеленаў у традыцыях падвойнага і перапрацоўкі льну адзін...

10.00 «Жывая культура». Творчасць майстра па вырабе габеленаў у традыцыях падвойнага і перапрацоўкі ...

10.30 «Беларуская кухня». Салцісон.
10.55 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
11.20 «Спявае Беларусь».
12.15 «Паласаты рэйс». Камедыя (12+).
13.40 «Прэм'еры Новага года». Канцэрт эстраднай музыкі.
15.25 «Сірата казанская». Маст. фільм (12+).
16.50 «Бяседа» віншуе з Новым годам.
17.40 «Карнавал». Камедыя (12+).
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Дзяўчына з гітарай». Камедыя (12+).
22.35 «Архітэктура Беларусі».
22.50 «Вялікія мастакі». Жорж Сёра (12+).

Беларусь 5

6.30 Хакей. Маладзёжны чэмпіянат свету. Казахстан — ЗША.
8.50 Вялікі спорт.
9.35 Хакей. Маладзёжны чэмпіянат свету. Чэхія — Расія.
11.40 Хакей. КХЛ. «Аўтамабіліст» (Екацярынбург) — «Дынама-Мінск».
13.45 Спорт-мікс.
13.55 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
14.55 Хакей. КХЛ. ЦСКА (Масква) — «АК Барс» (Казань).
16.50 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс.
17.20 Фактар сілы.
17.50 Трэніровачны дзень.
18.20 Валейбол. Чэмпіянат Расіі. «Мінчанка» (Мінск) — «Дынама-Метар» (Чалябінск).
20.20 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Ліверпуль» — «Арсенал». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
22.20 Хакей. Маладзёжны чэмпіянат свету. Чэхія — Расія.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.10 Меладрама «Сірата казанская» (12+).
8.50 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
9.10 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+).
9.40 «Жыць здарова!» (16+).
10.45 «Ідэальны рамонт» (16+).
11.50 «Навагодні канцэрт» (16+).
13.30 «Ералаш» (6+).
14.00 Меладрама «Снежны анёл» (16+).
16.20 «Хто хоча стаць мільянерам?» Навагодні выпуск (12+).
17.55 «Сёння вечарам» (16+).
20.00 «Нашы навіны. Суботні выпуск».
20.45 «Метэагід».
21.05 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
21.10 «Голас. Перазагрузка» (16+).
23.15 «Легенды» Рэтра FM» (16+).

СТБ

6.05 «Анфас».
6.25 «Ежа багоў» (16+).
8.10 «Самая карысная праграма» (16+).
9.05 «Мінтранс» (16+).
10.00 «Мінск і мінчане».
10.35 «Вялікі горад».
11.05 Фінал Міжнароднай лігі КВЗ (16+).
13.30, 16.30, 19.30 Навіны «24 гадзіны».
13.45, 16.45 «Як выйсці замуж за мільянера». Серыял (12+).
17.50 Дакументальны спецпраект (16+).
20.00 «СТБ-спорт».
20.10 «Горка!» Маст. фільм (16+).
21.50 «Дзіўная справа» (16+).
0.15 «Кін-дза-дза!» Трагікамедыя (6+).

МІР

6.00, 8.05 М/ф (6+).
6.15 «Мільён пытанняў пра прыроду» (6+).
6.30 «Саюзнікі» (12+).
7.05 «Такія розныя» (16+).
7.30 «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
8.15 Маст. фільм «Фініст — Ясны сокал» (12+).
10.00, 16.00, 19.00 Навіны.
10.15 «Як у рэстаране» (12+).
10.45 «Вой, мамачкі!» (12+).
11.15 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
11.45 Маст. фільм «Паміж анёлам і чортам» (16+).
13.45, 16.15 Маст. фільм «Шукайце жанчыну» (0+).
17.00 Маст. фільм «Суджаны-ражаны» (16+).
19.15 Маст. фільм «Французы» (12+).
21.30 Маст. фільм «Папялушка» (12+).
23.55 Маст. фільм «Ватэль» (18+).
1.45 Канцэрт «Ліся, песня!» (12+).
3.50 Канцэрт «Песні пад ялінку» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Беларусі».
10.00 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
11.00 Весткі.
11.25 Камедыя «Дуэння» (12+).
13.15 «Наша справа» (16+).
13.30 Маст. фільм «Не хадзіце, дзеўкі, замуж» (12+).
15.00 «Пернікавы домік» (12+).
15.30 «Гумар! Гумар! Гумар!!!» Спецыяльны выпуск (16+).
17.40 «Прывітанне, Андрэй!» Навагодні выпуск (16+).
19.55 Надвор'е на тыдзень.
20.00 Весткі ў суботу.
20.55 Серыял «Тайны следства-18» (12+).
0.30 Маст. фільм «Кар'ера Дзімы Горына». (12+).

НТБ—Беларусь

5.45 «Астрапрагноз».
5.55 «Terra incognita. Беларусь невядомая» (6+).
6.25 «Зразумець і абясшкодзіць» (12+).
7.00 Серыял «Рускі дубль» (16+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00 «Сёння».
8.05 «НЗ.by».
8.40 «Урачэбныя тайны плюс» (12+).
9.15 «Гісторыі рамонту» (0+).
9.45 «Нашы». Дзед Мароз (12+).
10.25 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).
13.25 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
14.05 Серыял «Аснoўная версія» (16+).
16.25 «Следства вялі...» (16+).
17.15 «Сакрэт на мільён». Святочны выпуск (16+).
19.00 «Цэнтральнае тэлебачанне».
20.45 Серыял «Хуткая дапамога» (16+).
22.30 Серыял «Марскія д'яблы. Рубяжы Радзімы» (16+).
0.30 «Аднойчы...» (16+).

8 канал

7.00, 19.00, 21.05, 23.40 «Надвор'е».
7.05 М/ф «Баранчык Шон».
7.15 Дак. серыял «Малыя» (0+).
8.00 М/ф «Пінгвін і каменьчык».
9.25 «Утрамдзія».
9.30 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
9.40 Меладрама «Карнавал» (12+).
12.00 Меладрама «Палярны рэйс» (16+).
13.30 Камедыя «Гісторыя Папялушкі» (12+).
15.05 «Адказвайка» (0+).
15.10 М/ф «Настасся».
16.45 Фантастыка «Выратавальнік Сусвет».
18.45 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
19.05 Камедыя «Прышэльцы» (12+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 «Фэшн is my прафэшн».
21.20 Баявік «Першы мсціўца» (12+).

ВТБ

6.05 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
6.50, 2.20 Серыял «Татавы дочкі» (12+).
7.55 «Турбаміксер» (16+).
8.45 М/ф «Тры каты» (0+).
9.10 М/ф «Джынглікі» (0+).
9.40 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
10.15, 18.00, 22.05 «Уральскія пельмені» (16+).
11.20 Анімацыйны фільм «Выратавальнік Санту» (0+).
13.00 Прыгоды «Сцюарт Літл» (6+).
14.40 Прыгоды «Сцюарт Літл-2» (6+).
16.10 Камедыя «Раство з няўдачнікамі» (12+).
20.00 Фантастыка «Паляўнічыя на прывіды-2» (12+).

23.05 «Шоу выхаднога дня» (16+).
0.10 Серыял «Псіхалагіні» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква ўніверсітэцкая.
7.05 «Легенды сусветнага кіно». Жан Марэ.
7.35, 20.05 «Людзі і манекены». Маст. фільм. 1-я серыя.
8.50 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
9.05, 17.40 «Жыццё па законах джунгляў. Камерун». Дак. фільм.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 0.45 ХХ стагоддзе. «Балет ад першай асобы. Юрый Грыгаровіч». Дак. фільм. 1-я серыя.
12.10 80 гадоў з дня нараджэння Аркадзія Хайта. «Давайце жыць дружна». Дак. фільм.
12.55 «Мы — грамацеі!»
13.35, 23.50 «Малы». Маст. фільм.
14.30 Урокі рускай. Чытанні. Н. Тэфі. «Забытыя шляхі». Чытае Ала Сурыкава.
15.10 «Ільвіная доля. Вальтэр Запашны». Дак. фільм.
15.40 «Раство ў Вене».
17.10 «Кнігі, якія зазірнулі ў будучыню». Дак. серыял.
18.35 Успамінаючы Андрэя Дзяменцьева. «Лінія жыцця».
19.45 «Галоўная роля».
21.25 Ганна Нятрэбка, Ільдар Абдразакаў, Дзяніс Мацуеў, Валерый Гергіеў і Сімфанічны аркестр Марыінскага тэатра ва ўрачыстым адкрыцці Маскоўскай канцэртнай залы «Зарадддзе».
23.20 Колер часу. Жорж-П'ер Сёра.
1.45 «Адроджаны шэдэўр. З гісторыі Канстанцінаўскага палаца». Дак. фільм.
2.40 «Pro memoria». Хоку.

Настальгія

6.00 «Песня-83» (12+).
7.50 «Вясёлыя рабяты». 1985 год (12+).
9.00, 15.00, 21.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 11.20, 13.10, 14.45, 15.45, 20.45, 21.45, 1.10, 5.40 Музычная настальгія (12+).
10.00 Фільм-спектакль «Не заплачу!» 1983 год (12+).
12.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Эміграцыя». 2005 год (18+).
13.25 «Майстры мастацтваў. Алег Басілашвілі». 1984 год (12+).
16.00, 22.00 «Народжаны ў СССР» (12+).
17.05, 23.00 «Песня-81» (12+).
18.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Магія і перабудова» (16+).
19.00 «Госці з Сан-Рэма». 1992 год (12+).
19.45 «Гэты фантастычны свет». «Бездань». 1987 год (12+).
0.00 Маст. фільм «Маё каханне» (12+).
1.30 «Аншлаг? Аншлаг!» 1987 год (12+).
2.50 «Прэс-экспрэс». 1994 год (16+).
3.00 «Быў час». 2008 год (16+).
4.00 «Пад знакам задыяка». «Казярог». 1992 год (16+).

EuroSport 1

0.00, 9.00, 15.00, 21.45 Алімпійскія гульні. «Зала славы».
0.55 Дзюдо.
1.00, 5.00, 8.00, 14.00, 18.30 Скачкі на лыжах з трампліна. «Турнэ чатырох трамплінаў».
2.00, 3.30, 6.00 Лыжнае двaяборʼе. Кубак свету.
2.30, 21.00 Фрыстайл. Кубак свету.
4.00, 7.00, 13.00, 18.00, 19.30 Біятлон. Кубак свету.
10.00 Алімпійскія гульні. «Алімпійская спадчына».
10.30, 12.30 Алімпійскія гульні. «Жывыя легенды».
22.45 Алімпійскія гульні. «Хронікі Нагана».

Кінакамедыя

1.20 Пагоня за трыма зайцамі (12+).
5.15 Шанхайскія рыцары (12+).
7.30 Завадатары (16+).
9.20 Мігатлівыя агні (16+).
11.30 Робін Гуд (16+).
14.00 Грамабой (12+).
15.45 Да чорта на рогі (16+).
17.25 Гульні (16+).
19.30 Жанчыны супраць мужчын (16+).
21.15 Добры, дрэнны, гвазданутый (18+).
23.50 Пад маскай жыгала (16+).

ТБЗ

6.00 М/ф (6+).
9.20 Калекцыя «Беларусьфільма». «Казка пра Зорнага хлопчыка». Фільм-казка (0+).
11.45 «Зорнасць на карысць». Дак. фільм (12+).
13.15 «Тайны нашага кіно. «Дзяўчаты» (12+).
13.45 «Дзяўчаты». Камедыя (12+).
15.40 «Настасся». Анімацыйны фільм (12+).
17.20, 2.45 «Жонка напракат». Маст. фільм (12+).
21.15 «Дзённік Брыджыт Джонс». Меладрама (16+).
23.00 «Леанід Агуцін. «Ад свайго «я» не адмаўляюся». Дак. фільм (12+).
0.05 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
0.55 «Ілюзія падману». Трылер (16+).

ТБ1000

6.10, 14.00 Хаціко — самы верны сябар (6+).
8.00 Моладзь (16+).
10.05 Прыгоды Шаркбоя і Лавы (12+).
12.00 Муза (16+).
15.55 Больш, чым жыццё (12+).
17.50 Тата-дасвідос (16+).
20.10 Якія не спяць у Сіэтле (0+).
22.15 Хуткі і мёртвы (16+).
0.15 Рыцар кубкаў (18+).
2.40 Тэрміновая дастаўка (16+).
4.10 Саліст (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Прыстойныя людзі (16+).
8.20 Нявеста любой цаной (16+).
10.25 Памяць восені (16+).
12.30 Усё пра мужчын (16+).
14.20 Ёлкі (12+).
16.20, 4.10 Каханне і мора. 1—2-я серыі (12+).
18.30 Сёстры (16+).
20.20 З Новым годам, мамы! (12+).
22.10 Русалка. Возера мёртвых (16+).
0.00 Паляўнічы-3. Забойства дэпутата (16+).
2.05 Ёлкі-2 (12+).

National Geographic

6.00 Супервзбудаванні старажытнасці (16+).
6.50 Гульні розуму (16+).
7.55, 1.15 Аўта-SOS (12+).
9.30, 17.55, 22.10, 3.35 Супервзбудаванні: Саграда Фамілія (16+).
10.15 Надзвычайны доктар Пол (16+).
11.00, 17.05 Марс (16+).
11.50, 15.40 Гісторыя пра нас (16+).
16.20, 23.40 Паломніцтва за святой крайняй плоццю (16+).
18.40, 21.15 Гісторыя Бога (16+).
22.55 Астана: горад будучыні (16+).
0.25 Асушыць акіян (16+).
2.45 Машыны: разабраць і прадаць (16+).
4.25 Інжынерныя ідэі (16+).
5.15 Навуковыя недарэчнасці (16+).

Discovery

8.00, 14.00, 16.00, 22.00, 3.50 Махінатары (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Круты цюнінг (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (12+).
11.00, 20.00, 5.30 Багажныя войны (12+).
12.00, 1.00, 6.20 Браты па зброі (12+).
13.00 Мадэль для зборкі (16+).
18.00 Залатая ліхаманка (16+).
19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратовую нару (12+).
0.00 Апошні ніндзя (16+).
2.55 Музейныя тайны (12+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!».
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.00 «Зона Х» (16+).
9.10, 22.05 **Серыял «След» (16+).**
10.50, 12.10 **Меладрама «Тры песні для Папялушкі» (12+).**
13.05 «Дзіцячы доктар».
13.35 «Дзень у вялікім горадзе».
14.35, 15.25 **Меладрама «Учора. Сёння. Назаўжды...» (12+).**
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
18.35, 19.20 **Меладрама «Іншая я» (16+).**
21.00 «Панарама».
21.50 На кантролі Прэзідэнта.
23.40 «Сфера інтарэсаў».
0.40 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+).
9.00, 17.25 «Тэлебарометр».
9.10, 19.55 **Серыял «Сляпая» (16+).**
10.10, 22.20 «Экстрасэнсыдэтэктывы» (16+).
11.15, 17.30 **Серыял «Опер па выкліку» (16+).**
13.15, 23.20 **Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).**
14.20 «Паненка-сялянка» (16+).
15.20 «Хто я?» (12+).
15.40 «Нічога сабе ньюз» (12+).
15.45, 0.20 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.25 «Вясельны памер» (16+).
19.25 **Серыял «Субота» (12+).**
20.50, 22.05 «Абмен жонкамі» (16+).
22.00 «Спортлато 5 з 36», КЕНО.

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Кухаль.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 18.10 **«Сем нянек». Камедыя (12+).**
9.45 «Тэатр у дэталях». Спектакль Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага музычнага тэатра «Блакітная камея».
10.15, 16.30 **«Банзай». Камедыя (12+).**
12.45, 21.05 **«Вечны кліч». Маст. фільм (12+).**
15.15 «Хата на хату».
16.05 «Беларусь як песня». Якаў Навуменка.
19.30 «Камертон». Заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь Антон Краўчанка.
20.15 «Адам. Жыццё чалавека». Дак. фільм.
20.40 «Калыханка» (0+).
23.25 «Святло далёкай зоркі». Памяці кампазітара, народнага артыста Беларусі і СССР Яўгена Цікоцкага.

Беларусь 5

7.10 Хакей. КХЛ. «Куньлунь» (Пекін) — СКА (Санкт-Пецярбург).
9.05 Спорт-кадр.
9.35 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Шахцёр» (Салігорск) — «Нёман» (Гродна).
11.30 Жанчыны і спорт. Дынара Алімбекава.
12.00 Мастацкая гімнастыка. Baby Cup.
14.05 Ліга гандбола.
14.35 Козел пра футбол.
14.55 Валейбол. Чэмпіянат Расіі. «Енісей» (Краснаярск) — «Мінчанка» (Мінск).
16.50 Хакей. КХЛ. «Трактар» (Чалябінск) — «Дынама-Мінск». (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
19.15 Агнявы рубеж.
19.45 Слэм-данк.
20.15 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Брайтан» — «Арсенал». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
22.20 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Уотфард» — «Чэлсі». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
0.00 Хакей. Маладзёжны чэмпіянат свету. Чэхія — Швейцарыя.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Жыць здорава!» (16+).
10.20 **Серыял «Дэтэктывы» (16+).**
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.10, 13.10 **Серыял «Прыгажуня» (16+).**
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+).
16.20, 0.10 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.30, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 **Серыял «Чужая кроў» (16+).**
22.05 **Серыял «Мурка» (16+).**
1.10 «Нашы навіны. Галоўнае за дзень».

СТБ

5.30 «Тыдзень спорту».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.10 «Мінск і мінчане».
9.40, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 **«Не можа быць!» Камедыя (12+).**
12.25, 23.50 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Дзіўная справа» (16+).
14.45 «Ежа багоў» (16+).
16.50 **«Жорсткі раманс». Драма (12+).**
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.30, 0.35 Дакументальны спецпраект (16+).
22.00 «Глядзець усім!» (16+).

МІР

6.00, 10.10, 19.25, 2.30 **Серыял «Даішнікі» (16+).**
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны.
13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 1.10 «Гульня ў кіно» (12+).
17.00 **Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).**
0.10 «Тайны часу» (12+).
2.00 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35, 14.30, 22.30, 23.10 **Серыял «Тайны спадарыні Кірсанавай» (12+).**
13.50, 16.50, 19.50, 21.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 **Серыял «Тайны следства-18» (12+).**
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сёння».
6.10 «Цуд тэхнікі» (12+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
7.55, 8.05 **Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).**
9.40 «Спецыяльны рэпартаж» (12+).
10.20 **Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).**
13.25 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
14.05 **Серыял «Марскія д'яблы. Смерч» (16+).**
16.40 «Справа ўрачоў» (16+).
17.45 «ДНК» (16+).
19.45 **Серыял «Марскія д'яблы. Паўночныя рубяжы» (16+).**
21.35 **Серыял «Марскія д'яблы. Рубяжы Радзімы» (16+).**
23.35 «НЗ.by».
0.00 **Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).**

8 канал

7.00, 15.55, 19.55, 21.05, 1.00 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.25, 16.00 «Гумарынка».
7.30 **Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+).**
8.30 **Серыял «Касл» (16+).**
9.15, 20.00 **Серыял «Арэлі» (16+).**
11.00, 19.10 **Серыял «Не саве цела» (12+).**
11.45 **Камедыя «Адзін дома» (0+).**
13.50 **Серыял «Пунсовыя сэрцы» (12+).**
16.05 «Мультпарад». «Смяшарыкі» (0+).
17.25 «Адказвайка» (0+).
17.30 **Серыял «Містар Хутэн і лэдзі» (12+).**
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 **Драма «Шчаслівага Раства» (12+).**
23.00 **Камедыя «Красуня» (16+).**

ВТБ

6.05, 19.00 Серыял «Улётны экіпаж-2» (16+).
7.10, 3.45 М/ф «Тры каты» (0+).
7.30, 3.25 М/ф «Ліга Watchcar» (0+).
8.00 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
8.35, 2.55 «Ералаш» (6+).
9.25, 14.10 «Уральскія пельмені» (16+).
10.30, 17.25 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
12.05, 2.00 «Узважаныя і шчаслівыя людзі» (16+).
15.25 Камедыя «Гуляй, Вася!» (16+).

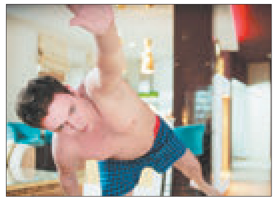

20.00 Серыял «Атэль «Элеон»-2» (16+).
0.00 Серыял «Зніклая» (16+).
0.55 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква рамантычная.
7.05 «Легенды сусветнага кіно». Фані Ардан.
7.35, 19.45 «Людзі і манекены». Маст. фільм.
9.00 «Рэальны свет Аватара — Хунань». Дак. фільм.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.45 ХХ стагоддзе. «Марыя Міронава ў сваім рэпертуары...» Юбілейны вечар у Тэатры эстрады. 1986 год.
12.25 Колер часу. Альбрэхт Дзюрэр. «Меланхолія».
12.35, 23.50 «Рэвю Чапліна». Маст. фільм.
14.30 Урокі рускай. Чытанні. Ф. Дастаеўскі. «Раман у дзевяці пісьмах». Чытае Аляксандр Адабаш'ян.
15.10 «Энігма. Томас Ангіян».
15.50 В. А. Моцарт. Каранацыйная меса да мажор.
16.50 Сусветныя скарбы.
17.05 «Тайна найвялікшай грабніцы Старажытнага Кітая». Дак. фільм.
18.35 Успамінаючы Рамана Карцава. «Лінія жыцця».
21.05 Лаўрэат прэміі «Грэмі-2018». Данііл Трыфанаў.

Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» з Наталляй Казялковай. 2005 год (12+).
7.10 Маст. фільм «Дзённы цягнік» (16+).
8.40, 9.45, 11.00, 12.40, 15.45, 18.00, 21.45, 2.35, 3.45 Музычная настальгія (12+).
8.50, 14.50, 19.25 «Прэсэкспрэс». 1994 год (16+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 «Яловая субмарына». Жанна Агузарава. 2005 год (12+).
13.15 «Музычны рынг». 1989 год (16+).
17.05, 23.00 «Песня-87» (12+).
18.10 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1991. 1-я частка. 2008 год (18+).
19.40 Маст. фільм «Позняя сустрэча» (16+).
22.00 «Колба часу» (16+).
0.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Магія і перабудова» (16+).
1.00 «Госці з Сан-Рэма». 1992 год (12+).
1.45 «Гэты фантастычны свет». «Бездань». 1987 год (12+).
5.00 «Песня-81». 2-е адзяленне (12+).

EuroSport 1

1.00 Алімпійскія гульні. «Хронікі Нагана».
2.25, 6.45, 12.10 Watts. Топ-10.
2.30, 8.00, 10.30, 21.00 Скачкі на лыжах з трампліна. «Турнэ чатырох трамплінаў».
3.30, 7.00 Алімпійскія гульні. «Зала славы».
4.30, 10.00 Біятлон. Кубак свету.
05.45, 9.00, 11.30, 16.30, 18.30 Алімпійскія гульні. «Жывыя легенды».
6.15, 9.30, 19.30 Зімовыя віды спорту. «У пагоні за гісторыяй».
12.15, 15.00, 20.00, 23.00 Горныя лыжы. Кубак свету.

Кінакамедыя

0.50 Добры, дрэнны, гвазданутый (18+).
3.35 Робін Гуд (16+).
6.10 Ас з асаў (16+).
8.10 Шанхайскія рыцары (12+).
10.25 Гульні (16+).
12.25 Няўдачлівыя (16+).

14.05 Старая добрая оргія (16+).
15.55 Незадаволенае сексуальнае напружанне (18+).
17.40 З рэчамі на вылет! (16+).
19.30 Дзень выбараў пафранцузску (16+).
21.10 Навагодні адрыў (16+).
22.55 Офіснае бязмежжа (18+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.10 «У выдатнай форме» (12+).
7.40 «Доктар І...» (16+).
8.15 «Асколкі». Серыял (16+).
9.40, 23.20 «Мастакі Парыжскай школы. Ураджэнцы Беларусі» (12+).
10.10, 4.30 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.55, 16.35 «Варажбіткa» (12+).
13.05 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.05 «Адкрыта» з Аксанай Байрак» (16+).
15.05 «Нераскрытыя тайны» (12+).
15.40 «Мой герой» (12+).
17.55, 0.35 «Сон і сны». Дак. фільм (16+).
19.30 «Сардэчна запрашаем, або Суседзям уваход забаронены». Камедыя (12+).
21.20 «Любіце Купера». Камедыя (16+).
23.50 «Вяселле і развод» (16+).
2.00 «90-я» (16+).
2.40 «Савецкія мафіі» (16+).
3.20 «Дзікія грошы» (16+).
4.00 «Уся праўда» (16+).

ТБ1000

6.10, 18.15 Муза (16+).
8.05 Пабочны эфект (16+).
10.10 Павуцінне хлусні (16+).
12.50 Маёмасць з хвастом (12+).
14.40 Моладзь (16+).
16.40 Сцюарт Літл-2 (12+).
20.10 Немагчымае (16+).
22.25 Я не ведаю, як яна робіць гэта (16+).
0.15 Малышка на мільён (16+).
2.50 Бачылі ноч (18+).
4.15 Хуткі і мёртвы (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Князёўна Мэры (12+).
8.35 Дзяўчына з касой (16+).
10.30 Нявеста любой цаной (16+).
12.35 Заўтра раніцай (12+).
14.20 Памяць восені (16+).
16.20, 4.20 Паездка за шчасцем (12+).
18.25 Прыстойныя людзі (16+).
20.20 32 снежня (12+).
22.10 Стальны матылёк (16+).

0.20 З пяці да сямі (18+).
2.25 Стаўка на каханне (12+).

National Geographic

6.00 Навуковыя недарэчнасці (16+).
6.20 Суперэбудаванні старажытнасці (16+).
7.10 Гульні розуму (16+).
8.00, 2.45 Аўта-SOS (12+).
9.30, 15.40 Расследаванні авіякатастроф (16+).
10.15, 22.45 Марс (16+).
11.05 24/7 на касмічнай станцыі (16+).
11.50, 18.45 Ледзяная дарога (16+).
12.35, 19.35 Востраў бунтароў (16+).
13.20, 20.20 Інстынкт выжывання (16+).
14.10, 21.10, 1.55 Дзікі тунец (16+).
17.10, 22.00, 1.10, 4.20 Дзікая Аўстралія (16+).
23.35 80-я. Найвялікшыя тэхнічныя навінкі (16+).
0.20 Асушыць акіян (16+).
5.10 Інжынерныя ідэі (16+).

Discovery

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Круты цюнінг (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (12+).
11.00, 20.00, 5.30 Багажныя войны (12+).
12.00, 1.00, 6.20 Браты па зброі (12+).
13.00, 2.55 Мужчынскія бярлогі (12+).
14.00, 18.00, 3.50 Залатая ліхаманка (16+).
19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратовую нару (12+).
0.00 Майстры зброі (16+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!».
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 1.40** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15 «Зона Х» (16+).
9.10, 12.10 Меладрама «Учора. Сёння. Назаўжды...» (12+).
13.05 «Дзіцячы доктар».
13.35 «Дзень у вялікім горадзе».
14.30, 15.25 Камедыя «SOS, Дзед Мароз, або Усё збудзецца!» (12+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
16.35, 17.05 Серыял «Сваты» (12+).
18.45, 19.25 Меладрама «Шлях скрозь снягі» (12+).
21.00 «Панарама».
21.50 Меладрама «40+ (плюс), або Геаметрыя пачуццяў» (16+).
2.00 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+).
9.00, 17.25 «Тэлебарометр».
9.05, 20.00 Серыял «Сляпая» (16+).
10.10, 21.00 «Чалавек-невідзімка» (16+).
11.10, 17.30 Серыял «Опер па выкліку» (16+).
13.15 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).
14.15 «Вясельны памер» (16+).
15.20 «Хто я?» (12+).
15.40 «Нічога сабе ньюз» (12+).
15.45, 0.10 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.25 «Веру не веру» (16+).
19.30 Серыял «Субота». Заключная серыя (12+).
22.00 «Спортлато 5 з 36», КЕНО.
22.05 Фэнтэзі «Захавальнік часу» (12+).

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35 «Беларуская кухня». Галубцы з грыбамі.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 17.25 «Чалавек з бульвара Капуцынаў». Камедыя (16+).
10.10 «Тэатр у дэталях». Спектакль Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы «Ноч на Калядь».
10.35, 16.10 «Трыццаць тры». Камедыя (12+).
12.45, 21.05 «Вечны кліч». Маст. фільм, заключная серыя (12+).
14.05 «Беларусь як песня». Тамара Раеўская.
14.30 Юбілейны канцэрт Дзяніса Майданава «Паўжыцця ў дарозе».
19.05 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
19.30 «Камертон». Заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь Марына Вежнавец.
20.15 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака». Дызайнер, мадэльер Святлана Гнядзёнак.
20.40 «Калыханка» (0+).
22.30 «Час кіно». Работы студэнтаў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў.
22.40 «Вам падарунак...» (12+), «Распуцін. Роля асобы ў гісторыі дзяржавы». Дак. фільмы (12+).

Беларусь 5

6.30 Хакей. Маладзёжны чэмпіянат свету. Фінляндыя — Казахстан.
8.50 Авертайм.
9.20 Хакей. Маладзёжны чэмпіянат свету. Швейцарыя — Канада.
11.25 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс.
11.55, 14.40 Спорт-мікс.
12.05 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Юнацтва-Мінск» — «Дынама» (Маладзечна).
14.05 Легенды сусветнага спорту.
14.50 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Саўтгемптан» — «Вест Хэм».
16.50 Хакей. КХЛ. «Аўтамабіліст» (Екацярынбург) — «Дынама-Мінск». (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
19.20 Хакей. КХЛ. ЦСКА (Масква) — «АК Барс» (Казань). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.50 Фактар сілы.
22.20 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
23.20 Змешаныя адзінаборствы. UFC.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Жыць здарова!» (16+).
10.20 Серыял «Дэтэктывы» (16+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.10, 13.10 Серыял «Прыгажуня» (16+).
15.00, 0.55 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.20, 0.35 «Трывожная кнопка» (16+).
16.40, 18.20 Меладрама «Сірата казанская» (12+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Поле цудаў» (16+). Навагодні выпуск.
20.00 «Час».
21.05 Меладрама «Жаданне» (16+).
23.00 «Што? Дзе? Калі?» у Беларусі. Фінал зімовай серыі гульняў (16+).
1.50 «Нашы навіны. Галоўнае за дзень».

СТБ

5.30 «Усім па катку» (16+).
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.10 «Спецыяльны рэпартаж СТБ».
9.35, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40, 20.50, 0.35 Дакументальны спецпраект (16+).
12.25 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 23.55 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Дзіўная справа» (16+).
14.40 «Ежа багоў» (16+).
15.30, 16.50 «Пад абцасам». Серыял (16+).
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.30 «Скардзіцца дазваляецца».

МІР

6.00, 10.20 Серыял «Дашнікі» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны.
10.10 «У гасцях у лічбы» (12+).
13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 1.10 «Гульня ў кіно» (12+).
17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20, 0.10 Маст. фільм «Д'Артаньян і тры мушкецёры» (0+).
2.00 Маст. фільм «Самазванка» (16+).
4.55 М/ф (6+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35, 14.30, 22.30, 23.10 Серыял «Тайны спадарыні Кірсанавай» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 21.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 Серыял «Тайны следства — 18» (12+).
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сёння».
6.10 «Таямнічая Расія» (16+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
8.05 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
9.40, 23.35 «НЗ.by».
10.20 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).
13.25 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
14.05 Серыял «Марскія д'яблы. Смерч» (16+).
16.40 «Справа ўрачоў» (16+).
17.45 «ДНК» (16+).
19.40 Серыял «Марскія д'яблы. Паўночныя рубяжы» (16+).
21.30 Серыял «Марскія д'яблы. Рубяжы Радзімы» (16+).
0.10 Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).

8 канал

7.00, 15.45, 19.55, 21.05, 0.35 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.25, 16.00 «Гумарынка».
7.30 Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+).
8.30 Серыял «Касл» (16+).
9.15, 20.00 Серыял «Арэлі» (16+).
10.10 «Здароўе».
10.45, 18.40 Серыял «Не сваё цела».
11.30 Меладрама «Гэта выдатнае жыццё» (12+).
13.40 Серыял «Пунсовыя сэрцы» (12+).
15.55 У дні школьных канікул. М/ф «Балта».
17.05 «Адказвайка» (0+).
17.10 Камедыя «Прыгоды медзведзяняці» (6+).
19.25 «Мой любімы гадаванец» (0+).
20.55 «Вечарніца» (0+).
21.10 Фантастыка «Выратаваць Сусвет» (12+).
23.10 Камедыя «Цяжкае дзіця» (12+).

ВТБ

6.05 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
7.10 М/ф «Тры каты» (0+).
7.30 М/ф «Ліга Watchcar» (0+).
8.00 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
8.35, 3.35 «Ералаш» (6+).
9.25, 14.10 «Уральскія пельмені» (16+).
10.30, 17.25 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
12.05, 2.00 «Узважаныя і шчаслівыя людзі» (16+).
15.45 Камедыя «Капітал» (16+).
19.00 Серыял «Улётны экіпаж-2» (16+).
20.00 Серыял «Атэль «Элеон»-2» (16+).
22.00 Камедыя «Без межаў» (12+).
0.00 Серыял «Зніклая» (16+).
0.55 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква армянская.
7.05 «Легенды сусветнага кіно». Сафі Ларэн.
7.35, 20.05 «Людзі і манекены». Маст. фільм.
8.50, 14.15, 2.40 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
9.05, 17.40 «Жыццё па законах саваны. Намібія». Дак. фільм.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.00 ХХ стагоддзе. «Балет ад першай асобы. Юрый Грыгаровіч». Дак. фільм. 2-я серыя.
12.05 «Уладзімір Ляпко. Любоў да ўсіх». Дак. фільм.
12.50 Сусветныя скарбы.
13.05, 23.50 «Цырк». Маст. фільм
14.30 Урокі рускай. Чытанні. М. Булгакаў. «Ханскі агонь». Чытае Ягор Канчалоўскі.
15.10 «Прафесія — Кіо». Дак. фільм.
15.40 Галіне Вішнеўскай прысвячаецца...
17.10 «Кнігі, якія зазірнулі ў будучыню». Дак. серыял.
18.35 Успамінаючы Станіслава Гавaрухіна. «Лінія жыцця».
19.45 «Галоўная роля».
21.20 Да 100-годдзя з дня нараджэння Леанарда Бернстайна. Канцэрт у Бостане.
1.55 «Гатчына. Адбылося». Дак. фільм.

Настальгія

6.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Эміграцыя». 2005 год (18+).
7.10, 8.45, 9.45, 14.40, 15.45, 20.40, 21.45, 23.00, 3.45, 5.20 Музычная настальгія (12+).
7.25 «Майстры мастацтваў. Алег Басілашвілі». 1984 год (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00 «Народжаны ў СССР» (12+).
11.05, 17.00 «Песня-81» (12+).
12.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітоўскім: «Магія і перабудова» (16+).
13.00 «Госці з Сан-Рэма». 1992 год (12+).
13.45 «Гэты фантастычны свет». «Бездань». 1987 год (12+).
18.00 «Спяем, сябры!» з Наталляй Казялковай. 2005 год (12+).
19.10 Маст. фільм «Дзённы цягнік» (16+).
20.50 «Прэс-экспрэс». 1994 год (16+).
0.00 «Песня-83» (12+).
1.50 «Вясёлыя рабяты». 1985 год (12+).
4.00 Фільм-спектакль «Не заплачу!» 1983 год (12+).

EuroSport 1

0.00 Алімпійскія гульні. «Залатое пакаленне».
1.30 Алімпійскія гульні. «Анатомія спорту».
2.00, 6.00, 12.30, 15.00, 23.00 Скачкі на лыжах з трампліна. «Турнэ чатырох трамплінаў».
3.00, 5.00, 8.00, 13.30, 22.00 Біятлон. Кубак свету.
4.00, 7.00, 18.39 Фрыстайл. Кубак свету.
8.30, 10.30, 16.00, 17.30 Алімпійскія гульні. «Зала славы».
17.00 Алімпійскія гульні. «Алімпійская спадчына».
19.30 Конны спорт. Global Champions Tour.
20.30 Конны спорт. Кубак свету.
21.30 «Найлепшае з коннага спорту».

Кінакамедыя

1.35 Забойства на траіх (12+).
5.45 Дапамажыце стаць бацькам (16+).
7.35 Добры, дрэнны, гвазданутый (18+).
10.20 Офіснае бязмежжа (18+).
12.00 Чацвёра супраць банка (16+).
13.50 Гульні (16+).
15.50 Ура! Канікулы! (6+).
17.50 Іронія кахання (16+).
19.30 Незадаволенае сексуальнае напружанне (18+).
21.10 Старая добрая оргія (16+).
23.00 Хот-дог (18+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.15 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
7.50 «Дзяўчаты». Камедыя (12+).
9.40, 23.10 «Мастакі Парыжскай школы. Ураджэнцы Беларусі» (12+).
10.15, 3.35 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
12.00, 17.45 «Варажбітка» (12+).
13.10, 16.45, 5.10 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.15 «Адкрыта» з Аксанай Байрак» (16+).
15.15 «Простыя складанасці» (12+).
15.50 «Натуральны адбор» (12+).
19.05, 2.25 «Асколкі». Серыял (16+).
20.30 «Пасылка з Марса». Серыял (12+).
21.45 «90-я» (16+).
22.35 «Лінія абароны» (16+).
23.45 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
0.35 «Mamma mia!» Мюзікл (16+).

ТБ1000

6.10, 18.10 Турба (12+).
8.05 Якія не спяць у Сіэтле (0+).
10.10 Упс... Ной сплыў! (6+).
11.55 Хуткі і мёртвы (16+).
14.05 Саліст (16+).
16.20 Тэрміновая дастаўка (16+).
20.10 Васабі (16+).
22.00 Жонка падарожніка ў часе (16+).
0.05 Джулі і Джулія: рыхтуем шчасце па рэцэпце (16+).
2.35 Уна (18+).
4.10 Змрочныя цені (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Русалка. Возера мёртвых (16+).
8.20 З Новым годам, мамы! (12+).
10.10 Паляўнічы-3. Забойства дэпутата (16+).
12.20 Тата (12+).
14.20 Нявеста любой цаной (16+).
16.20, 4.20 Каханне і мора (12+).
18.20 Стаўка на каханне (12+).
20.20 Навагодні тата (12+).
22.10 Манах і Д'ябал (12+).
0.20 Паляўнічы-4. Адплата (16+).
2.20 Пецярбург. Толькі па каханні (18+).

National Geographic

6.00 Навуковыя недарэчнасці (16+).
6.25 Суперзбудаванні старажытнасці (16+).
7.10 Гульні розуму (16+).
8.00, 2.40 Аўта-SOS (12+).
9.30, 13.20, 20.25 Інстынкт выжывання (16+).
10.15 Надзвычайны доктар Пол (16+).
11.00 Трагедыя «Чэленджэра» (16+).
11.45 Ледзяная дарога (16+).
12.30, 19.35, 3.30 Марс (16+).
14.05, 17.10, 21.10, 1.10, 4.20 Дзікі тунец (16+).
15.40 Расследаванні авіякатастроф (16+).
18.45 Ледзяная дарога (16+).
22.45 Планета катастроф (16+).
23.35 90-я: дзесяцігоддзе, якое нас аб'яднала (16+).
0.20 Асушыць акіян (16+).
5.10 Інжынерныя ідэі (16+).

Discovery

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Круты цюнінг (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (12+).
11.00, 20.00, 5.30 Багажныя войны (12+).
12.00, 1.00, 6.20 Браты па зброі (12+).
13.00 Музейныя тайны (12+).
14.00, 3.50 Апошні ніндзя (16+).
18.00 Залатая ліхаманка (16+).
19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратовую нару (12+).
0.00 Небяспечная праца (16+).
2.55 Мадэль для зборкі (16+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!».
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.35** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.15 «Зона Х» (16+).
9.10, 22.20 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10 Меладрама «Тры песні для Папялушкі» (12+).
13.05 «Дзіцячы доктар».
13.35 «Дзень у вялікім горадзе».
14.35, 15.25 Меладрама «Учора. Сёння. Назаўжды...» (12+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
18.35, 19.20 Меладрама «Іншая я» (16+).
21.00 «Панарама».
21.50 Жанчыны і спорт.
23.55 «Сфера інтарэсаў».
0.55 «Дзень спорту».

Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+).
9.00, 17.30 «Тэлебарометр».
9.10, 20.05 Серыял «Сляпая» (16+).
10.10, 22.05 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.15, 17.35 Серыял «Опер па выкліку» (16+).
13.15, 23.05 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).
14.20 «ЖаннаПажані» (16+).
15.20 «Хто я?» (12+).
15.40 «Нічога сабе ньюз» (12+).
15.45, 0.10 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.30 «Вясельны памер» (16+).
19.35 Серыял «Субота» (12+).
21.00 «Трэці лішні» (16+).
22.00 «Спортлато 6 з 49», КЕНО.

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35 «Беларуская кухня». Тварожная бабка з яблыкамі.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 17.40 «Чалавек ніадкуль». Камедыя (12+).
9.50 «Тэатр у дэталях». Спектакль Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь «Баядэрка».
10.20, 16.05 «Кожны дзень доктара Калінніквай». Маст. фільм (12+).
12.25 «Святло далёкай зоркі». Памяці актрысы, народнай артысткі Беларусі і СССР Галіны Макаравай.
12.45, 21.05 «Вечны кліч». Маст. фільм (12+).
15.15 «Хата на хату».
19.00 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
19.30 «Камертон». Народны артыст Беларусі Сяргей Франкоўскі.
20.15 «Адам. Жыццё чалавека». Дак. фільм, заключны фільм.
20.40 «Калыханка» (0+).
23.40 «Час кіно». Мастак кіно Уладзімір Дзяменцьеў.

Беларусь 5

6.30 Хакей. Маладзёжны чэмпіянат свету. Фінляндыя — Швецыя.
8.50 Слэм-данк.
9.20 Валейбол. Чэмпіянат Расіі. «Енісей» (Краснаярск) — «Мінчанка» (Мінск).
11.15 Агнявы рубеж.
11.45, 16.25 Легенды сусветнага спорту.
12.15 Хакей. КХЛ. «Трактар» (Чалябінск) — «Дынама-Мінск».
14.20 Спорт-мікс.
14.30 Хакей. Маладзёжны чэмпіянат свету. Чэхія — Швейцарыя.
16.55 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Лестэр» — «Манчэстэр Сіці».
18.50 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Юнацтва-Мінск» — «Дынама» (Маладзечна). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.10 Спорт-цэнтр.
21.20 Хакей. Маладзёжны чэмпіянат свету. Фінляндыя — Швецыя.
23.25 Авертайм.
0.00 Хакей. Маладзёжны чэмпіянат свету. Расія — Данія.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Жыць здорава!» (16+).
10.20 Серыял «Дэтэктывы» (16+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.10, 13.10 Серыял «Прыгажуня» (16+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+).
16.20, 0.40 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.30, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+).
21.40 Серыял «Чужая кроў» (16+).
22.35 Серыял «Мурка» (16+).
1.40 «Нашы навіны. Галоўнае за дзень».

СТБ

5.30 «Усім па катку» (16+).
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.10, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Жорсткі раманс». Драма (12+).
13.10 «Вадзіць па-руску» (16+).
13.45 «Дзіўная справа» (16+).
14.40 «Ежа багоў» (16+).
15.35, 16.50 «Пад абцасам». Серыял (16+).
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.30 «Спецыяльны рэпартаж СТБ».
20.50, 0.35 Дакументальны спецпраект (16+).

МІР

6.00, 10.10, 19.25, 2.45 Серыял «Дашнікі» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны.
13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 1.10 «Гульня ў кіно» (12+).
17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
0.10 «Тайны часу» (12+).
2.00 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35, 14.30, 22.30, 23.10 Серыял «Тайны спадарыні Кірсанавай» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 21.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 Серыял «Тайны следства-18» (12+).
0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сёння».
6.10 «НашСпажыўНагляд» (16+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
8.10 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
9.40, 23.35 «НЗ.by».
10.20 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).
13.25 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
14.05 Серыял «Марскія д'яблы. Смерч» (16+).
16.40 «Справа ўрачоў» (16+).
17.45 «ДНК» (16+).
19.45 Серыял «Марскія д'яблы. Паўночныя рубяжы» (16+).
21.35 Серыял «Марскія д'яблы. Рубяжы Радзімы» (16+).
0.00 Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.55, 21.05, 0.45 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.25, 16.00 «Гумарынка».
7.30 Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+).
8.30 Серыял «Касл» (16+).
9.15, 20.00 Серыял «Арэлі» (16+).
10.10 «Здароўе».
11.00, 19.00 Серыял «Не сваё цела» (16+).
11.45 Рэтра-дэтэктыў «Калядныя прыгоды Пуаро» (12+).
13.50 Серыял «Пунсовыя сэрцы» (12+).
16.05 У дні школьных канікул. Фільм-казка «Зачараваная».
16.45 «Мой любімы гадаванец» (0+).
17.15 «Адказвайка» (0+).
17.20 Серыял «Містар Хутэн і лэдзі» (12+).
19.45 «Фэшн is my прафэшн».
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
21.20 Камедыя «Іван Васілевіч мяняе прафесію» (0+).
23.00 Мюзікл «Mamma mia!» (16+).

ВТБ

6.05, 19.00 Серыял «Улётны экіпаж-2» (16+).
7.10 М/ф «Тры каты» (0+).
7.30 М/ф «Ліга Watchcar» (0+).
8.00 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
8.35, 3.35 «Ералаш» (6+).
9.25, 14.10 «Уральскія пельмені» (16+).
10.30, 17.25 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
12.05, 2.00 «Узважаныя і шчаслівыя людзі» (16+).
15.25 Камедыя «Без межаў» (12+).

20.00 Серыял «Атэль «Элеон»-2» (16+).
22.00 Камедыя «Гуляй, Вася!» (12+).
0.00 Серыял «Зніклая» (16+).
0.55 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква храмавая.
7.05 «Легенды сусветнага кіно». Жан-Поль Бельмандо.
7.35, 20.05 «Людзі і манекены». Маст. фільм.
8.45 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
9.05, 17.40 «На мяжы двух светаў». Дак. фільм.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.15 XX стагоддзе. «Бенефіс Савелія Крамарава». 1974 год.
12.05 «Сяргей Урусеўскі». Дак. фільм.
12.45 Сусветныя скарбы.
13.05, 23.50 «Новыя часы». Маст. фільм.
14.30 Урокі рускай. Чытанні. А. Чэхаў. «Пра каханне». Чытае Ігар Ясуловіч.
15.10 «Чарадзей. Аруцюн Акапян». Дак. фільм.
15.40 Юрый Башмет. Юбілейны канцэрт у КЗЧ.
17.10 «Кнігі, якія зазірнулі ў будучыню». Дак. серыял.
18.35 Успамінаючы Мікалая Караччанцава. «Лінія жыцця».
19.45 «Галоўная роля».
21.10 «Энігма. Томас Ангіян».
21.50 Адкрыццё II Міжнароднага конкурсу маладых піяністаў Grand Piano Competition.
23.15 Колер часу. Густаў Клімт. «Залатая Адэль».
2.05 «Душа Пецярбурга». Дак. фільм.

Настальгія

6.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Магія і перабудова» (16+).
7.00 «Госці з Сан-Рэма». 1992 год (12+).
7.45 «Гэты фантастычны свет». «Бездань». 1987 год (12+).
8.45, 9.45, 14.40, 15.45, 17.00, 18.40, 21.45, 1.10, 2.45, 3.45 Музычная настальгія (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
11.00, 5.05 «Песня-81» (12+).
12.00 «Спяем, сябры!» з Наталляй Казялковай. 2005 год (12+).
13.10 Маст. фільм «Дзённы цягнік» (16+).
14.50, 20.50 «Прэс-экспрэс». 1994 год (16+).
18.00 «Яловая субмарына». Жанна Агузарава. 2005 год (12+).
19.15 «Музычны рынг». 1989 год (16+).
23.05 «Песня-87». 1-я частка (12+).
0.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Эміграцыя». 2005 год (18+).
1.25 «Майстры мастацтваў. Алег Басілашвілі». 1984 год (12+).

EuroSport 1

0.00, 15.00, 20.00 Алімпійскія гульні. «Жывыя легенды».
2.30, 8.30, 10.30, 21.00 Алімпійскія гульні. «Зала славы».
3.30, 6.00, 8.00, 13.00, 15.30 Біятлон. Кубак свету.
4.00, 7.00, 16.00 Скачкі на лыжах з трампліна. «Турнэ чатырох трамплінаў».
05.00, 12.35 Лыжнае двааборʼе. Кубак свету.
13.30 Горныя лыжы. Кубак свету.
17.00, 19.30 Алімпійскія гульні. «Анатомія спорту».
20.30 Зімовыя віды спорту. «У пагоні за гісторыяй».
22.05 Алімпійскія гульні. «Залатое пакаленне».
23.30 Алімпійскія гульні. «Людзі-байцы».

Кінакамедыя

1.10 Тры лані на алмазнай сцежцы (12+).
5.00 Мігатлівыя агні (16+).
7.10 Супермозг (16+).
9.25 Ліхтугі кітайца ў Кітаі (16+).
11.40 Хот-дог (18+).
13.50 Да чорта на рогі (16+).
15.30 Шанхайскія рыцары (12+).
17.45 Офіснае бязмежжа (18+).
19.30 Уцекачы (12+).
21.10 Няўдачлівыя (16+).
22.55 Ура! Канікулы! (6+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
7.10 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
7.45 «Доктар І...» (16+).
8.15, 19.00, 2.50 «Асколкі». Серыял (16+).
9.40, 23.20, 5.30 «Улегцы» (12+).
10.15, 4.00 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
12.00, 17.40 «Варажбітка» (12+).
13.10, 16.35 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.10 «Адкрыта» з Аксанай Байрак» (16+).
15.05 «Простыя складанасці» (12+).
15.40 «Натуральны адбор» (12+).
20.25 «Пасылка з Марса». Серыял (12+).
21.40 «Знак якасці» (16+).
22.30 «Савецкія мафіі» (16+).
23.50 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
0.35 «Уцёкі з Шаўшэнка». Драма (16+).

ТБ1000

6.10, 18.20 Трывожны выклік (16+).
8.05 Жонка падарожніка ў часе (16+).
10.10 Джулі і Джулія: рыхтуем шчасце па рэцэпце (16+).
12.30 Васабі (16+).

14.25 Змрочныя цені (16+).
16.35 Сцюарт Літл (0+).
20.10 Маёмасць з хвастом (12+).
22.05 Пабочны эфект (16+).
0.10 Павуцінне хлусні (16+).
2.40 Якая бяжыць ад рэальнасці (18+).
4.10 Моладзь (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Манах і Дʼябал (12+).
8.30 Навагодні тата (12+).
10.25 Паляўнічы-4. Адплата (16+).
12.35 Стаўка на каханне (12+).
14.25 Нягоднік (16+).
16.20, 4.10 Паездка за шчасцем. 1—2-я серыі (12+).
18.30 Каханне ў горадзе анёлаў (16+).
20.20 Дзяўчына з касой (16+).
22.10 Княжна Мэры (12+).
0.20 Гарадскія птушачкі (18+).
2.15 Прыстойныя людзі (16+).

Discovery

6.00, 5.35 Навуковыя недарэчнасці (16+).
6.25 Суперзбудаванні старажытнасці (16+).
7.10 Гульні розуму (16+).
8.00, 3.10 Аўта-SOS (12+).
9.30, 14.55, 2.20 Дзікі тунец (16+).
10.15 Надзвычайны доктар Пол (16+).
11.00 Марсаход Curiosity (16+).
11.50, 18.45 Ледзяная дарога (16+).
12.35, 19.35 Вострау бунтароў (16+).
13.20, 20.20 Інстынкт выжывання (16+).
14.05, 21.10, 0.45 Марс (16+).
15.40, 22.00, 1.30, 4.50 Расследаванні авіякатастроф (16+).
22.45 Секунды да катастрофы (16+).
23.10 Гарачыя межы: Лацінская Амерыка (16+).
23.55 80-я. Найвялікшыя футбольныя моманты (16+).
4.00 Машыны: разабраць і прадаць (16+).

National Geographic

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Круты цюнінг (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (12+).
11.00, 20.00, 5.30 Багажныя войны (12+).
12.00, 1.00, 6.20 Браты па зброі (12+).
13.00 Гарады, якія тонуць (12+).
14.00, 3.50 Небяспечная праца (16+).
18.00, 0.00 Залатая ліхаманка (16+).
19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратовую нару (12+).
2.55 Мадэль для зборкі (16+).

НАЦЫЯНАЛЬНЫХ ІНТАРЭСАЎ

паведнымі ўмовамі — належны стан дарог, жыллёва-камунальнай гаспадаркі, грамадскага транспарту і іншае. Акрамя таго, у нас працуе сістэма народнага кантролю. Напрыклад, нейкі муніцыпалітэт працуе дрэнна. У такім разе кожны грамадзянін можа на яго паскардзіцца ў Асацыяцыю, і калі інфармацыя пацвердзіцца, мы прымем захады супраць нядбайных кіраўнікоў. Да таго ж, калі прымаецца новы законапраект, то абавязкова вядуцца перагаворы паміж нашай Асацыяцыяй і зацікаўленымі міністэрствамі. Калі ж паглядзець на агульны аб'ём сродкаў, якімі валодае муніцыпалітэт, то атрымліваецца, што яны складаюцца на 75 % з падаткаў, а яшчэ чвэрць даплачвае цэнтральны ўрад у выглядзе трансфертаў.

Кансерватыўнымі традыцыямі славіцца Вялікабрытанія. Пра рэалізацыю прынцыпаў мясцовага самакіравання ў Туманным Альбіёне расказваў **эксперт Савета Еўропы Джон ДЖЭКСАН**.

— Дваццаць гадоў таму Асацыяцыя працавала над шэрагам рэформаў. Мы атрымалі мандат на гэта ад урада, таму што некаторыя галіны эканомікі і сацыяльнай сферы працавалі неэфектыўна. Асабіста я адказваў за стасункі з парламентам Брытаніі. Нашы прапановы былі ўлічаны, іх пасля абмеркавалі на ўсіх узроўнях — і, як бачыце, у Брытаніі доўгі час захоўваецца эканамічны рост.

Адкуль слабая зацікаўленасць

Тэме павышэння эфектыўнасці работы органаў мясцовага самакіравання, перспектывах стварэння і дзейнасці асацыяцый мясцовых Саветаў дэпутатаў у Беларусі была прысвечана другая частка семінара.

Член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце, член Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Галіна ФІЛІПОВІЧ сцвярджае, што мясцовае самакіраванне на месцах развіваецца, але гэтаму перашкаджаюць стрымальныя фактары.

— Час прадыктаваў неабходнасць зменаў у Закон «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні», — сцвярджае яна. — У Саветаў дэпутатаў базавага ўзроўню стала больш кампетэнцый. Парадак дня першых сумесных рэгіянальных сходаў больш сыходзіў з сацыяльна-эканамічнага развіцця адпаведных рэгіёнаў. Пры гэтым яны могуць стаць добрай пляцоўкай для грамадскага абмеркавання рашэнняў сесій Саветаў дэпутатаў, рашэнняў выканкамаў, якія закранаюць інтарэсы большасці грамадзян. А яшчэ — аналізаваць звароты людзей і прымаць меры для таго, каб падстаў для скаргаў станавілася менш.

Але, на думку парламентарыя, гэтую справу стрымліваюць пэўныя фактары. Яны паказваюць на тое, што сістэма дзяржаўнага кіравання і мясцовага самакіравання пакуль яшчэ ў большай ступені арыентавана на цэнтралізаваныя метады.

— Напрыклад, у кампетэнцыі Саветаў усіх узроўняў уваходзіць зацвярджэнне праграм сацыяльна-эканамічнага развіцця адпаведных тэрытарыяльных адзінак. На практыцы больш актуальнае зацвярджэнне рэгіянальных комплексаў мерапрыемстваў, якія забяспечваюць рэалізацыю дзяржаўных праграм за кошт сродкаў мясцовых бюджэтаў. Мясцовыя Саветы зацвярджаюць бюджэты, але не маюць дастатковай самастойнасці ў размеркаванні нават дадатковa атрыманых даходаў у бюджэт. Як следства — слабая зацікаўленасць у пошуку іншых крыніц фінансавання.

Зараз у краіне сфармавана дастаткова моцная вертыкаль выканаўчай улады, калі права ўнясення рэгіянальных пытанняў на абмеркаванне маюць выканаўчыя камітэты. І рашэнне прымаецца, зыходзячы з іх паўнамоцтваў. Атрымліваецца, што дэпутаты мясцовых Саветаў выконваюць тут пасіўную ролю, што таксама нядобра.

Газонакасілка ў падарунак

З тым, чым сёння жыве адна з дзвюх існуючых у краіне асацыяцый мясцовых Саветаў дэпутатаў — Гродзенская абласная, пазнаёміў яе **старшыня Анатоль НІКІЦІН**.

— У лістападзе 2015 года быў зацверджаны статут Гродзенскай абласной асацыяцыі мясцовых Саветаў дэпутатаў, куды ўвайшлі абласны, гарадскі, 11 раённых Саветаў і 38 сельскіх Саветаў. Па колькасным складзе — 425 дэпутатаў. Кіраўніцтва дзейнасцю асацыяцыі ажыццяўляе праўленне, членамі якога з'яўляюцца сем Саветаў дэпутатаў (абласны, гарадскі і пяць раённых), — паведаміў ён.

Галоўным прадметам дзейнасці асацыяцыі з'яўляецца актыўнае садзейнічанне станаўленню і развіццю мясцовага самакіравання. Калі больш дэталёва, то тут працуюць па многіх кірунках: ад правядзення вучобы і абмену вопытам да міжнароднага супрацоўніцтва ў сферы мясцовага кіравання і самакіравання і праектнай дзейнасці.

Цікавым кірункам дзейнасці з'яўляецца арганізацыя і правядзенне конкурсаў. Штогод тут вызначаюць найлепшага старасту вёскі найлепшыя КТГС і сельскі Савет. Напрыклад, летась у конкурсе ўдзельнічалі 38 сельсаветаў, 54 старасты, 22 КТГСа Гродзеншчыны — членаў Асацыяцыі. У якасці прыза прадугледзелі неабходную ў рабоце рэч: паколькі большасць сельскіх Саветаў наракалі на недахоп сродкаў на арганізацыю пакосу травы — вырашылі падарыць газонакасілкі.

Ці патрэбна нам Асацыяцыя?

Праблемныя аспекты арганізацыі дзейнасці асацыяцый мясцовых Саветаў дэпутатаў у Беларусі агучыў **старшыня Беларускай рэспубліканскай калегіі адвакатаў, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве Віктар ЧАЙЧЫЦ**.

Ён прааналізаваў меркаванні вялікай колькасці дэпутатаў, з якімі пагутарыў напярэдадні семінара, і агучыў іх:

— Асноўным у арганізацыі дзейнасці Асацыяцый мясцовых Саветаў з'яўляецца пытанне: а ці трэба яны нам? Асобныя, далёка не горшыя дэпутаты выказваюць пункт гледжання, што дзеючае заканадаўства дазваляе арганізаваць работу мясцовага самакіравання на належным узроўні, і ў нашым заканадаўстве ёсць элементы асацыяцыі, — адзначае Віктар Чайчыц. — У гэтым выпадку спрацоўвае прымаўка пра тое, хто нацэлены на вынік, хоча, можа і ўмее працаваць — той шукае варыянты і шляхі выйсця. А хто працаваць не жадае — прычыны і адгаворкі.

На яго думку, гэта можна аднесці не толькі да дэпутатаў, але і да асобных грамадзян, якія вядуць сябе па-спажывецку:

— Органы мясцовага самакіравання выказваюць заклапочанасць, ці не спарадзілі мы дух утрыманства і звычку жыць па інструкцый і ўказаннях зверху? На жаль, часта адзначаецца пазіцыя людзей: «вы нам нешта павінны», а не «давайце што-небудзь зробім разам». І вядома, узнікае пытанне: дзе ўзяць сродкі, знайсці кадры, каб уладкаваць годнае жыццё для грамадзян канкрэтнай тэрыторыі?

Пры зносінах з дэпутатамі Віктар Чайчыц пераканаўся: далёка не ўсе бачаць плюсы ў стварэнні і дзейнасці асацыяцыі і ўяўляюць, як з яе дапамогай можна вырашаць праблемныя пытанні ў дзейнасці органаў мясцовага самакіравання.

Прываблівае прынцып добраахвотнасці

Дзеля справядлівасці ён адзначыў, што да стварэння асацыяцый большасць дэпутатаў адносіцца станоўча. І нават тыя, хто добра і паспяхова працуюць, разумеюць: з дапамогай гэтай структуры можна будзе працаваць яшчэ лепш. Прываблівае перш за ўсё прынцып добраахвотнасці і магчымасць прыцягваць сродкі, а таксама тое. Што так працай арганізацыю людзей на добрыя справы.

— Акрамя таго дэпутаты, якія выступаюць у падтрымку стварэння асацыяцый, мяркуюць, што з ёй будуць больш лічыцца рэспубліканскія дзяржаўныя органы і не ўзнікнуць сітуацыі, калі на высокім дзяржаўным узроўні прымаецца рашэнне аб будаўніцтве завода або культурна-масавай установы без уліку меркавання людзей і як вынік — пратэсты ад мясцовага насельніцтва, — падкрэсліў ён.

Яшчэ адным «за» пры стварэнні асацыяцый, па словах Віктара Чайчыца, апытаныя ім дэпутаты лічаць магчымасць карыстацца юрыдычным суправаджэннем.

— На жаль, часам (у тым ліку і на мясцовым узроўні) дэпутаты лічаць, што можна нешта хутка стварыць у інтарэсах людзей. Наколькі гэта законна — задумваюцца не заўсёды, — звярнуў ён увагу. І ў якасці прыкладу прывёў арганізацыю работ па ўладкаванні спартыўнай пляцоўкі для дзяцей па ініцыятыве дэпутата. Усё зрабілі добра, але не прадумалі, як яна будзе працаваць? Ці не нясе яна пагрозу для дзяцей? На думку сенатара важна, каб пры дапамозе асацыяцыі на належным узроўні вялося юрыдычнае суправаджэнне.

У якасці яшчэ аднаго плюса на карысць стварэння асацыяцыі парламентарый назваў упэўненасць апытаных дэпутатаў у тым, што з яе → с. 14

Святлана ЯЗЕРСКАЯ, старшыня Слаўгарадскага раённага Савета дэпутатаў:

— Сёння мы можам казаць пра павелічэнне сацыяльнай актыўнасці грамадзян, гэтаму спрыяе вопыт узаемадзеяння ў праектнай дзейнасці з міжнароднымі структурамі. Актыўна развіваецца турыстычная галіна, рэалізуючы сумесныя з замежнымі партнёрамі праекты. Падтрымана 21 мясцовая ініцыятыва жыхароў і арганізацый на суму 120 тысяч еўра, якія накіраваны на развіццё сельскага і экалагічнага турызму, аграсядзіб, рамёстваў, сыраварэння. Створана шэсць новых турыстычных маршрутаў, праводзіцца работа па іх інтэграцыі ў рэгіянальныя і нацыянальныя турыстычныя сеткі.

У выніку рэалізацыі мясцовай ініцыятывы «Музей пад адкрытым небам» у рамках усё таго ж праекта ЕС/ПРААН у аграгарадку Лясная з'явіўся яшчэ адзін аб'ект, прысвечаны падзеям часоў Паўночнай вайны 1700—1721 гадоў.

Ужо стала брэндам раёна хатняе сыраварэнне: каля 40 хатніх гаспадарак робяць сыр для сябе і на продаж. Пры актыўнай падтрымцы сельскага Савета дэпутатаў быў створаны спажывецкі сельскагаспадарчы кааператыў «Гіжанскі аграрый». На сённяшні дзень у яго ўваходзяць 15 сыравараў, кааператыў рэалізуе праект «Падтрымка хатняга сыраварэння як альтэрнатыўнай формы занятасці» пры падтрымцы малых грантаў ПРААН / ГЭФ. У аграгарадку Лясная адкрылася сырная крама, дзе з'явіўся міні-музей сыру, яго тут можна набыць і навучыцца рабіць.

Штогод праходзіць фестываль народных промыслаў «Гаспадарчы сыр», дзе мясцовыя сыравары дэманструюць да 50 гатункаў мяккага сыру, прыгатаванага ў хатніх умовах.

Рэалізацыя розных ініцыятыў дазволіла ўцягнуць 31 рамесніка, што займаюцца вышыўкай, лозапляценнем, вяжуць карункі, ткуць паясы, вырабляюць лялькі, вараць мыла, зарабляюць дрэваапрацоўкай, мастацкім каваннем металу. Адкрыўся салон-магазін у аграгарадку Лясная па продажы сувеніраў і рамесніцкіх вырабаў. Створаны клуб майстроў-рамеснікаў «Майстры Слаўгарадчыны».

У раёне рэалізуецца шэраг сумесных з замежнымі партнёрамі праектаў, з дапамогай якіх у эканоміку раёна прыцягнута звыш 81,8 мільёна рублёў.

Для далейшага развіцця прадпрымальніцтва мы плануем рэалізаваць праект «МОСТ як пілотная эка-бізнес-мадэль для мясцовага і рэгіянальнага эканамічнага росту», у рамках якога запланаваны мерапрыемствы па развіцці тэрыторый левабярэжжа ракі Сож і створаны Цэнтр сельскага прадпрымальніцтва на базе трох будынкаў, што не ў вёсцы Старая Каменка. Бюджэт праекта — 600 тысяч еўра.

Таксама рэалізуем другі праект сумесна з чатырма раёнамі паўднёвага ўсходу Магілёўскай вобласці «Сеткавае ўзаемадзеянне для паляпшэння магчымасцяў працаўладкавання ў сельскіх раёнах Магілёўскай вобласці», падтрыманы Еўрапейскай камісіяй.

Алена ШКЕЛДА, староста аграгарадка Кальчуны Ашмянскага раёна:

— На тэрыторыі сельсавета 35 сельскіх населеных пунктаў, у якіх жывуць каля трох тысяч чалавек, у сельсавеце працуюць 16 старастаў. Дзякуючы сумесным намаганням мы зрабілі столькі працы на карысць людзей, не ўзяўшы ні капейкі ў дзяржавы. Напісалі праект, які выйграў. Так, у 2015 годзе быў рэалізаваны праект дзейнасці клуба старастаў вёсак «Культура кіравання тэрыторыяй» (ККТ). Праект стаў сапраўдным прыкладам грамадзянскага ўдзелу ў мясцовым самакіраванні. Стварылі клуб старастаў вёсак, на базе бібліятэкі працуе сацыяльна-інфармацыйны цэнтр з групай валанцёраў. Ініцыятыва праекта ішла ад групы мясцовых актывістаў і прадстаўнікоў грамадскасці, якую я ўзначальвала.

Было відавочна, што рэалізацыя праекта будзе спрыяць актыўнасці вырашэння пытанняў сельскага жыцця ў людзей. Скажу, што вынікам конкурсу «Добрая справа» сталі пасаджаны грамадскі сад у вёсцы Мардасы, адрамантаваны мост у вёсцы Будзёнаўка і пабудаваная дзіцячая пляцоўка ў Кальчунах. Хачу сказаць, што наш грамадскі сад ужо два гады дае плады, якія мы аддаём у інтэрнаты, дзіцячыя прытулкі і пажылым людзям.

Конкурс «Найлепшы гаспадар — 2014» паказаў імкненне людзей у аддаленых вёсках добраўпарадкоўваць асабістыя падворкі, палепшыць эстэтычны выгляд сваіх дамоў. Не менш значным стаў і дзіцячы творчы конкурс «Мой родны кут». Ён быў самым шматлікім па колькасці ўдзельнікаў, дзеці ў мастацкай форме паказалі сваю любоў да малой радзімы.

Конкурсы, якія праводзіліся, сталі добрым стымулам для павышэння актыўнасці простых людзей, цікавасці да таго, што адбываецца, жадання паказаць і праявіць сябе. Напрыклад, калі прапановы на конкурс «Добрая справа» не разглядаліся па шэрагу прычын членамі журы, яны самастойна рэалізоўваліся жыхарамі.

Паралельна на базе Кальчунскай бібліятэкі стварыўся сацыяльна-інфармацыйны цэнтр. Для яго дзейнасці закуплена абсталяванне: інфармацыйны стэлаж, праектар, экран, ноўтбук, ткацкі станок, тэнісны стол, танометр і тры хуткасныя веласіпеды для валанцёраў. І ўсё гэта актыўна выкарыстоўваецца ў працы. Валанцёры выязджаюць у аддаленыя вёскі, дастаўляюць пажылым людзям і інвалідам літаратуру, прывозяць лекі, вымяраюць ціск, дапамагаюць па гаспадарцы. Набытае абсталяванне дазваляе ажыццяўляць абслугоўванне жыхароў і стацыянарна, а таксама з выездам у малыя населеныя пункты.

Самым гучным і значным мерапрыемствам праекта стаў фестываль народнай культуры «КУТарскі фэст», у праграме якога працавалі пляцоўкі народных умельцаў з майстар-класамі, выстаўкі дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва, ладзілася выступленне самадзейных артыстаў.

Поспех праекта абумоўлены тым, што ініцыятыўная група грамадзян аб'яднала вакол сябе неабыякавых актыўных людзей, гатовых удзельнічаць у вырашэнні пытанняў мясцовага значэння. Стрыжнёвай ідэяй праекта было стварэнне клуба старастаў, які і цяпер працягвае сваю работу. Сёння ў склад клуба ўваходзяць 11 старастаў з 16. Але клуб адчынены не толькі для іх, але і для сельскіх актывістаў.

Адметная асаблівасць праекта ў тым, што наўпрост ці ўскосна былі задзейнічаны ўсе жыхары населеных пунктаў сельскага Савета. У сацыяльна-інфармацыйныя цэнтры можна з карысцю правесці час: пачытаць газеты, жанчыны асвойваюць ткацкі станок, мужчыны і моладзь гуляюць у тэніс, пажылыя людзі ў вёсках чакаюць валанцёраў з літаратурай, старасты з работнікамі культуры арганізуюць сустрэчы для насельніцтва з цікавымі праграмамі. Усё гэта паспяхова працуе і сёння.

З УЛІКАМ

дапамогай будзе больш эфектыўна весцися падрыхтоўка кадраў для органаў мясцовага самакіравання, якіх не хапае.

Дарэчы, пытаннямі ўдасканалення сістэмы падрыхтоўкі, перападрыхтоўкі і павышэння кваліфікацыі кадраў для органаў мясцовага самакіравання ўдзяліў увагу і **Валерый БАРАДЗЕНЯ, першы прарэктар Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь**. Ён расказаў «МС», якія ёсць магчымасці і праблемы з атрыманнем адукацыі прадстаўнікамі мясцовай улады.

Сярод відавочных плюсоў можна назваць тое, што дэпутаты мясцовых Саветаў у палове выпадкаў працуюць больш аднаго выбарчага тэрміну, а гэта значыць, што дасведчанаму складу не трэба з нуля атрымліваць веды, уменні і навыкі, якія неабходныя дэпутацкаму корпусу для эфектыўнай работы. Акрамя таго, суразмоўнік адзначыў высокі ўзровень інфармацыйнага развіцця грамадства і адукацыі насельніцтва наогул.

З адмоўных фактараў Валерый Барадзеня назваў адсутнасць базавай спецыяльнай падрыхтоўкі ўсіх дэпутатаў, бо далёка не ўсе народныя выбраннікі з першых дзён валодаюць неабходным вопытам.

Разам з тым мясцовыя бюджэты не заўсёды валодаюць сродкамі для павышэння кваліфікацыі персаналу, а таксама не заўсёды прадстаўнікі мясцовай улады могуць дакладна сфармуляваць запыт да адукацыйнай сістэмы.

У якасці выйсця навуковец прапануе выкарыстоўваць магчымасці сістэмы бесперапыннай адукацыі кадраў у сферы дзяржкіравання для мясцовых органаў кіравання: перыпадрыхтоўка кіруючых работнікаў і спецыялістаў, кароткатэрміновы курс павышэння кваліфікацыі і дадатковая адукацыя дарослых. І яшчэ, сістэму самаадукацыі таксама ніхто не адмяняў.

За кошт чаго будуць існаваць асацыяцыі?

Аб гэтым «МС» расказала намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення бюджэтнай палітыкі — **начальнік упраўлення мясцовых бюджэтаў Міністэрства фінансаў Беларусі Таццяна АМЯЛЯШКА**.

Дарэчы, згодна з міжнароднай практыкай, асацыяцыі — самадастатковыя ўтварэнні, якія фінансуюцца дзякуючы членскім унёскам, грашам, што прыносіць камерцыйная дзейнасць створаных імі арганізацый, міжнародная тэхнічная, спонсарская дапамозе, ахвяраванням, а таксама даходам ад аказання розных відаў паслуг, выкарыстання маёмасці, што ім належыць, і гэтак далей.

А што ў нас?

— У Беларусі права стварэння асацыяцый мясцовыя органы самакіравання атрымалі адносна нядаўна — толькі ў 2010 годзе, — і далёка не ўсе паспяшаліся яго выкарыстаць. Таму, можна сказаць, мы знаходзімся на пачатковым этапе развіцця асацыяцый і, безумоўна, яшчэ трэба будзе шмат зрабіць і ўдасканаліць, — адзначыла суразмоўніца.

Але тая база, што існуе, дазваляе ствараць асацыяцыі ў форме юрыдычных асоб, якія маюць права весці фінансава-гаспадарчую дзейнасць. Іх маёмасць, згодна з заканадаўствам, ствараецца з унёскаў і іншых крыніц.

Разам з тым, шматлікія пытанні стварэння і функцыянавання асацыяцый, у тым ліку фінансавыя, аддадзены на «водкуп» мясцовым Саветам дэпутатаў — гэта значыць, іх заснавальнікам.

Заканадаўствам не размежаваны віды асацыяцый (напрыклад, змешанага віду, што ўключаюць Саветы ўсіх узроўняў) у залежнасці ад адміністрацыйна-тэрытарыяльнага ўзроўню (абласныя, раённыя, пярвічныя), не ўрэгулявана, колькі складаюць уступныя, членскія зносы, колькі разоў яны павінны плаціцца, і некаторыя іншыя пытанні.

Фактычна крыніцамі фінансавання дзейнасці дзвюх існуючых у краіне абласных асацыяцый з'яўляюцца сродкі мясцовых бюджэтаў, добраахвотныя ўзносы членаў, спонсарская дапамога. Разбяромся крыху падрабязней.

Бюджэтнае заканадаўства дазваляе забяспечваць пералік узносаў асацыяцый мясцовых Саветаў за кошт сродкаў бюджэтаў сельсаветаў, раённага і абласнога ўзроўняў.

— Да цяперашняга часу сродкі бюджэту накіроўваліся толькі Гродзенскай абласной Асацыяцыі, — кажа Таццяна Амяляшка. — Разам з тым сёлета сходам прадстаўнікоў Магілёўскай абласной Асацыяцыі таксама зацверджаны памер уступных і членскіх узносаў, якія плануецца пералічваць са сродкаў мясцовых бюджэтаў.

Дарэчы, гэтыя грошы ідуць на аплату працы штатных супрацоўнікаў, удзел Асацыяцыі ў міжнародных праектах, правядзенне семінараў, круглых сталоў, адукацыі.

Другой даходнай крыніцай, нагадаем, з'яўляюцца добраахвотныя ўзносы дэпутатаў мясцовых Саветаў. Штогод, звычайна, яны складаюць адну базавую велічыню. Гэтыя грошы ідуць на заахвочванне пераможцаў конкурсаў сярод сельскіх Саветаў, старастаў і камітэтаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання, падшэфных арганізацый і гэтак далей.

Што датычыцца спонсарскай дапамогі, яна, згодна з заканадаўствам, выкарыстоўваецца выключна па мэтавым прызначэнні. Звычайна — на стварэнне матэрыяльнай базы: аргтэхніку, канцтавары і іншыя аналагічныя рэчы.

Між іншым, у якасці даходаў асацыяцый могуць быць працэнты за захаванне грошай на банкаўскім рахунку, а таксама ахвяраванні фізічных і юрыдычных асоб, сродкі з дзейнасці, што прыносіць даходы, а таксама эфектыўнага выкарыстання маёмасці, што знаходзіцца ва ўласнасці.

На думку суразмоўніцы, дадзеная заканадаўствам самастойнасць нясе за сабой і адпаведную адказнасць, якую не кожны гатовы прымаць. Кіраванне рэсурсамі патрабуе адмысловых навыкаў і ведаў, магчыма, таму мэтазгодна на заканадаўчым узроўні вызначыць «рамкі», у межах якіх асацыяцыі маглі б упэўнена функцыянаваць.

— Неабходнасць развіцця асацыяцый бясспрэчная. Мясцовы ўзровень улады — гэта кароткі і прамы кірунак да рашэння надзённых і жыццёва неабходных для чалавека праблем. Эфектыўнасць улады людзі вызначаюць па элементарных крытэрыях — цяпло ў дамах, асветленасць вуліц, якасць дарог, транспартнае забеспячэнне і гэтак далек. І вырашаць гэтыя пытанні мэтазгодна на месцах, там, дзе жывуць грамадзяне ,— у гарадах, пасёлках, вёсках, — рэзюмуе спецыяліст Мінфіна.

Ці могуць зарабіць?

Прававыя асновы стварэння і дзейнасці асацыяцый мясцовых Саветаў дэпутатаў прааналізаваў **Вадзім ІПАТАЎ, дырэктар Нацыянальнага цэнтра заканадаўства і прававых даследаванняў Беларусі**. Ён паведаміў, што магчымасць стварэння асацыяцый замацавана ў артыкуле 7 закона «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні».

— Згодна з гэтай нормай мясцовыя Саветы дэпутатаў маюць права ствараць аб'яднанні ў форме асацыяцый мясцовых Саветаў дэпутатаў, — адзначыў ён.

Важным пунктам нормы закона, паводле яго слоў, з'яўляецца магчымасць стварэння Нацыянальнай асацыяцыі мясцовых Саветаў дэпутатаў — сумесна з асацыяцыямі Саветаў і Мінскім гарадскім Саветам.

Дарэчы, законам прадугледжана, што яны рэгіструюцца ў якасці некамерцыйных арганізацый. Акрамя таго, Закон вызначае парадак фарміравання маёмасці такіх асацыяцый.

— Што датычыцца дзейнасці, якая прыносіць даходы, яе варта разглядаць з пункту гледжання нормаў Грамадзянскага кодэкса, — лічыць Вадзім Іпатаў.

Згодна з артыкулам 121 ГК, калі асацыяцыя вырашыць займацца прадпрымальніцкай дзейнасцю, яна павінна перайтварыцца ў гаспадарчае таварыства, альбо стварыць для гэтых мэтаў камерцыйную арганізацыю.

— Такім чынам, магчымасць ажыццяўлення прадпрымальніцкай дзейнасці для асацыяцый мясцовых Саветаў дэпутатаў без стварэння камерцыйнай арганізацыі павінна быць непасрэдна прадугледжана заканадаўствам, — звярнуў увагу дырэктар Нацыянальнага цэнтра заканадаўства і прававых даследаванняў.

Ён адзначыў, што ў некаторых выпадках гэта можна адрэгуляваць пералікам у заканадаўчым акце канкрэтных відаў дзейнасці, што прыносяць даход, якімі мае права займацца тая ці іншая арганізацыя. А для прыкладу прывёў спартыўныя арганізацыі, створаныя згодна з Указам № 191 «Аб аказанні падтрымкі арганізацыям фізічнай культуры і спорту» ў форме грамадскіх аб'яднанняў (саюзаў, асацыяцый).

— Такім чынам, заканадаўчым актам, у прыватнасці законам «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні ў Рэспубліцы Беларусь», можа быць прадугледжаны іншы, у адрозненне ад Грамадзянскага кодэкса, парадак вядзення прадпрымальніцкай дзейнасці асацыяцыямі мясцовых Саветаў дэпутатаў.

Цяпер Палатай прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу рыхтуецца да разгляду ў першым чытанні праекта закона «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у закон «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні». Пры неабходнасці законапраект можна дапоўніць адпаведнымі палажэннямі.

— Аднак варта разумець, што такі падыход — хутчэй выключэнне, чым правіла, і да яго трэба ставіцца вельмі асцярожна, старанна вызначыўшы, наколькі неабходна асацыяцыям мясцовых Саветаў дэпутатаў ажыццяўляць прадпрымальніцкую дзейнасць, — перакананы Вадзім Іпатаў.

Ён таксама звярнуў увагу, што ў праект закона «Аб змяненні некаторых кодэксаў Рэспублікі Беларусь», па прапанове прадпрымальніцкіх аб'яднанняў, уключана норма, якая прадугледжвае выключэнне пункта 2 артыкула 121 ГК, што дасць магчымасць асацыяцыям займацца прадпрымальніцкай дзейнасцю без неабходнасці стварэння камерцыйных арганізацый.

Якое прадстаўніцтва неабходна?

Дарэчы, Вадзім Іпатаў не абмінуў магчымасці паразважаць над яшчэ адным складаным пытаннем:

— Ці дастаткова будзе двухтрох раённых Саветаў, каб ствараць рэгіянальную (абласную) асацыяцыю мясцовых Саветаў дэпутатаў?

— Так, дапусцім. Ці могуць тыя, што засталіся, Саветы Гродзенскай вобласці, якія не ўвайшлі ў склад дзеючай Гродзенскай абласной асацыяцыі мясцовых Саветаў дэпутатаў, стварыць, напрыклад, асацыяцыю мясцовых Саветаў дэпутатаў Гродзенскай вобласці, якая таксама будзе дзейнічаць ад імя гэтай вобласці?

НАЦЫЯНАЛЬНЫХ ІНТАРЭСАЎ

Паводле яго слоў, цяпер законам не вызначаны патрабаванні (квоты) для колькасці раённых Саветаў, якія дазваляюць ствараць, напрыклад, абласныя асацыяцыі мясцовых Саветаў дэпутатаў.

Адсюль лагічна ўзнікае пытанне і аб Нацыянальнай асацыяцыі мясцовых Саветаў. Яе стварэнне, згодна з законам, магчыма па сумесным рашэнні асацыяцый Саветаў і Мінскага гарадскога Савета. У Беларусі створаны і дзейнічаюць дзве абласныя асацыяцыі мясцовых Саветаў дэпутатаў — Гродзенская і Магілёўская.

— Ці дастаткова гэтых дзвюх асацыяцый і Мінскага гарадскога Савета для стварэння Нацыянальнай асацыяцыі? — запытаўся ў прысутных Вадзім Іпатаў.

На яго думку, такой колькасці недастаткова, паколькі такая «Нацыянальная» асацыяцыя будзе прадстаўляць інтарэсы толькі малой часткі органаў мясцовага самакіравання і не будзе ахопліваць тэрыторыю ўсёй краіны. Магчыма, каб такая асацыяцыя была прадстаўнічай, яна павінна ўключаць больш за палову ад агульнай колькасці Саветаў адпаведнага рэгіёна.

Яшчэ адно пытанне. Як быць, калі ў рэгіёне ствараецца некалькі асацыяцый мясцовых Саветаў дэпутатаў?

— Улічваючы свабоду мясцовых Саветаў у вырашэнні пытання стварэння асацыяцый, ці не ўзнікнуць якія-небудзь праблемы ў сувязі з гэтым (напрыклад, калі ў межах аднаго раёна сельскія Саветы вырашаць аб'яднацца не ў адну, а ў 2—3—4 асацыяцыі)? — працягвае спікер.

У сувязі з гэтым вельмі важна ведаць, як рэгулююцца гэтыя працэсы ў замежных краінах, каб вырашыць, ці трэба дзяржаве рэгуляваць гэтыя і аналагічныя ім пытанні ці цалкам аддаць іх мясцовым Саветам дэпутатаў.

Ці не атрымаем лабіраванне?

У **старшыні праўлення асветніцкага грамадскага аб'яднання «Фонд імя Льва Сапегі» Мірослава КОБАСЫ** таксама шмат пытанняў да таго, якой жа павінна быць сістэма мясцовага самакіравання ў Беларусі.

— З аднаго боку, нельга забараняць ствараць асацыяцыі мясцовых Саветаў. З іншага — празмерная колькасць асацыяцый вядзе да абцяжарвання ў выпрацоўцы адзінай пазіцыі, важнай пры дасягненні мэт. Але я адназначна лічу, што заканадаўства, якое датычыцца асацыяцый, развіваць трэба.

Адно з найбольш важных пытанняў — вызначэнне мэты асацыяцыі. Тут таксама ёсць некаторыя абмежаванні. Напрыклад, частка 1 артыкула 121 Грамадзянскага кодэкса і артыкул 7 закона «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні» замацоўваюць мэты, якія асацыяцыя можа паставіць. Але калі я хачу пазначыць мэтай само развіццё сістэмы мясцовага самакіравання, то ці не ўзнікнуць з гэтага пытанні? Кожны з нас пад развіццём мясцовага самакіравання можа разумець нешта сваё. І ў такім выпадку трэба дамаўляцца.

На думку Мірaслава Кобасы, неабходна вызначыцца таксама з інтарэсамі, якія будуць аб'ядноўваць удзельнікаў будучай асацыяцыі.

— Дапусцім, мы стварылі асацыяцыю, якая дзейнічае ў межах вобласці. А ці можа яна цяпер выносіць пытанні рэспубліканскага характару? Яе прадстаўнікоў заканамерна адправяць у абласны выканкам. І калі мы кажам пра інстытуцыянальныя змены, то ў якасці аб'ядноўчага прынцыпу павінна быць нешта іншае. Напрыклад, гэта можа быць, згодна з еўрапейскім досведам, прыналежнасць да аднаго тэрытарыяльнага ўзроўню.

Таксама немалаважнае пытанне колькасці членаў асацыяцыі. Мірaслаў Кабаса лічыць, што для такой невялікай краіны, як Беларусь, можна разглядзець варыянт стварэння адной асацыяцыі. Іншае пытанне, колькі яна будзе ўключаць прадстаўнікоў — гэта залежыць ад таго, колькі тысяч чалавек будзе прадстаўляць адзін дэлегат.

— Немалаважны складнік — дабравольнасць знаходжання. Калі кагосьці прымушаць уступаць у асацыяцыю, то ён у рэшце рэшт уступіць, але нічога не будзе рабіць. І тады асацыяцыя атрымаецца слабай. І куды гэта варта? Я ўпэўнены, што гэтая частка павінна быць дапрацавана. Таксама ёсць пытанне да прынцыпу адзінства. Зразумела, што самакіраванне як з'ява — гэта разнастайнасць поглядаў, думак. Тым, уласна кажучы, яно і каштоўнае. Але групавыя інтарэсы могуць уплываць на адзінства, лабіруючы свае зацікаўленасці. І ці не атрымаецца такая сітуацыя, што чыесьці інтарэсы выйдуць на першы план? Гэта, у сваю чаргу, прывядзе да пэўнай аднабаковасці падыходу.

Прырост у гандлі — 254 мільёны долараў

Уладзімір ДРАЖЫН узначальваў пасольства Беларусі ў Літве з 2006 да 2013 года. За гэты час быў назапашаны велізарны досвед стасункаў органаў мясцовага самакіравання на міждзяржаўным узроўні.

— Я заўжды разумеў, што ў краін Еўрасаюза, з якімі мяжуе Беларусь, можна пераняць многае для развіцця сістэмы самакіравання. Для гэтага трэба было пачынаць актыўную работу. І на працягу трох гадоў мы здолелі заключыць 68 дамоў аб супрацоўніцтве паміж раёнамі і гарадамі Беларусі і Літвы.

Пытанні, якія цікавілі органы самакіравання дзвюх краін, былі вызначаны адразу. Гэта эканоміка, інвестыцыі, сацыяльная сфера. І, вядома, досвед працы ў развіцці сістэмы мясцовай улады.

— Хачу прывесці яскравы прыклад. У Літве яшчэ з савецкіх часоў працуе беларускамоўная гімназія імя Францыска Скарыны. У 2006 годзе, калі я быў прызначаны паслом, то наведаў гімназію ледзь не адразу і звярнуў увагу на нізкі ўзровень стану матэрыяльнай базы. Гімназія патрабавала капітальнага рамонту ва ўсіх сэнсах.

Я звярнуўся да мэраў Мінска і Вільнюса, якія разумелі важнасць гэтага пытання. І мы знайшлі ўзаемапрымальнае рашэнне. Мінгарвыканкам узяў на сябе вырашэнне пытанняў, звязаных з рамонтам памяшканняў, забеспячэннем гімназіі абсталяваннем, мэбляй, камп'ютарнымі класамі. А мэрыя літоўскай сталіцы абавязалася замяніць усе камунікацыі і правесці цеплавую рэабілітацыю будынка. На гэта спатрэбіўся 1 мільён еўра. Гэтая сума была падзелена прапарцыянальна паміж органамі самакіравання дзвюх сталіц. І за два гады гімназія, у якой займаюцца 220 вучняў, была выдатна адрамантавана.

Уладзімір Дражын таксама наладжваў стасункі з Асацыяцыяй самакіраванняў Літвы.

— З 2012 года мы дамовіліся аб правядзенні штогадовых форумаў рэгіянальнага супрацоўніцтва. І першы форум правялі ў Маладзечне, куды запрасілі ўсіх мэраў літоўскіх гарадоў, якія мелі дачыненне да супрацоўніцтва. Мы абмяркоўвалі развіццё эканомікі ў цэлым і інвестыцый у прыватнасці, сацыяльную палітыку. Пасля форумы праводзіліся па чарзе ў Літве і ў Беларусі. Мы прааналізавалі эканамічныя стасункі дзвюх краін пасля пачатку работы ў такім фармаце. І атрымалі прырост у гандлі паміж рэгіёнамі ў 26 %. А гэта 254 мільёны долараў. І зноў жа, вядучая роля ў гэтым належыць менавіта органам мясцовага самакіравання.

Дыялог — аснова работы

— Вы паставілі столькі пытанняў, што еўрапейскія эксперты адразу і не адкажуць на іх, — заўважыў Аляксандр Папкоў. — Мы дамовіліся, што створым рабочую групу, якая павінна напрацаваць пэўныя падыходы.

Ён адзначыў, што ў законе «Аб мясцовым самакіраванні», здаецца, усё ёсць: маўляў, бяры і працуй. Але вось што датычыцца інструментаў — тут ёсць над чым папрацаваць. Як падкрэсліў старшыня профільнай камісіі, неабходна іх знайсці: як вырашыць пытанні фінансавай устойлівасці, выпрацоўваць зносіны з органамі дзяржаўнага кіравання? Інакш кажучы, — вызначыць ролю мясцовых улад у вырашэнні актуальных праблем жыццезабеспячэння.

— Мы павінны на працягу гэтага і наступнага паўгоддзя сумесна з экспертамі з Еўропы вызначыцца і знайсці інструменты вырашэння гэтых пытанняў, — скіраваў увагу прысутных Аляксандр Папкоў. Калі глыбока паглыбляцца ў праблему, па крупіцах напрацоўваючы пэўны вопыт, тады прыходзіць разуменне, што дыялог — гэта аснова нашай работы.

— Выступаючы перад гэтай аўдыторыяй, старшыня Савета Рэспублікі Міхаіл Мясніковіч казаў, што мы гатовыя ісці настолькі далёка, наколькі гэта магчыма ў вырашэнні пытанняў, якія забяспечваюць жыццядзейнасць нашых тэрыторый, усіх праблем, якія павінны вырашаць органы ўлады на месцах, — рэзюмаваў ён.

Вольга АНУФРЫЕВА, Валяр'ян ШКЛЕННІК, фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Кацярына КУХАРЧЫК, старшыня КТГС «Надзея» (г. Баранавічы):

— Камітэт тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання «Надзея» з'явіўся ў 2003 годзе на тэрыторыі мікрараёна «Усходні», ён аб'ядноўвае 25 шматкватэрных дамоў, дзе жывуць каля пяці тысяч чалавек.

Орган тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання абіраецца на чатыры гады. Актыўныя жыхары мікрараёна такім чынам аб'ядноўваюцца для вырашэння актуальных пытанняў. Механізм працы камітэта «Надзея» досыць просты: пазначаецца праблема, напрыклад жыхары прапаноўваюць устанавіць лаўкі ў дварах або зрабіць ямачны рамонт. КТГС выступае арганізатарам мерапрыемстваў, праводзіць сходы, дзе абмяркоўваецца, наколькі будзе карысная ініцыятыва для жыхароў, і вырашаюць, што трэба зрабіць, якія арганізацыі прыцягнуць, колькі спатрэбіцца на гэта сродкаў і які ўдзел будуць прымаць самі жыхары.

Для рэалізацыі ініцыятыў мы выкарыстоўвалі па магчымасці тры крыніцы фінансавання: асабістыя сродкі жыхароў, гранты ЕС і рэсурсы мясцовых органаў улады. Акумуляваць сродкі з розных крыніц дазваляе статус юрыдычнай асобы.

Добраўпарадкаванне тэрыторыі пачалі з устаноўкі ліхтароў, паколькі гэтая праблема была самай актуальнай. Добраўпарадкавалі двары, паставілі новыя лаўкі, пабудавалі дзіцячыя і спартыўныя пляцоўкі, альтанкі, адрамантавалі фасады дамоў і дахі. Рэалізавалі гэтую ініцыятыву дзякуючы тэхнічнай дапамозе Сусветнага банка, бюджэтным сродкам і ўзносам грамадзян, якія акумулявалі на рахунак камітэта «Надзея».

Арганізацыяй работ займаліся члены КГС, жыхары дамоў і работнікі ЖЭС № 5. Дарэчы, дзеці актыўна прымалі ўдзел у добраўпарадкаванні: фарбавалі арэлі, баскетбольныя шчыты, лаўкі, дапамагалі рамантаваць сталы і лаўкі, упрыгожвалі клумбы каля пад'ездаў. Для падтрымання парадку на тэрыторыі камітэта «Надзея» актывістамі рэгулярна ладзяцца суботнікі, якія праходзяць масава.

Там, дзе дзейнічаюць органы тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання, можна бачыць, наколькі актыўна і канструктыўна праяўляюць сябе грамадзяне. Яны не толькі ставяць перад мясцовымі органамі ўлады пытанні, але і самі ўдзельнічаюць у іх вырашэнні.

Шклатара не ў фаворы

Падводзім вынікі нашай апошняй апытанкі, але не заканчваем інтэрактыў з чытачамі на экалагічную тэму.

Першае пытанне, на якое мы прапаноўвалі адказаць наведвальнікам нашага інтэрнэт-рэсурсу, датычылася ўвядзення грашовай адказнасці для тых, хто не сартуе смецце. Большасць рэспандэнтаў (дзве траціны) аказаліся людзьмі разважлівымі, якія не прывыклі сячы з-за пляча. Яны прапануюць фармат своеасаблівага негалоснага кантракта: спачатку трэба паставіць у кожным двары дастатковую колькасць кантэйнераў для раздзельнага збору адходаў і толькі пасля гэтага пачынаць распрацоўваць штрафныя санкцыі. Галасы тых, хто выступае за ідэю спаганяць грошы з тых, хто выкідвае ўсё ў адзін кантэйнер, і тых, хто так не робіць, падзяліліся прыкладна пароўну. Але ад агульнай колькасці яны набралі па адной шостай.

Восемдзесят працэнтаў апытаных лічаць, што тых, хто сартуе смецце, трэба заахвочваць, у тым ліку і матэрыяльна. Рэшта спадзяецца на альтруізм і свядомасць людзей.

Але якую ж сыравіну здаюць беларусы? Большасць займаецца традыцыйнымі відамі смецця — макулатурай, поліэтыленам і пластыкавымі бутэлькамі, ломам чорных і каляровых металаў, а таксама адпрацаванымі ртутнымі лямпамі і батарэйкамі. Праўда, з топ-ліста нечакана выпала шклатара. Толькі 15 % апытаных ідуць са слоікамі і бутэлькамі ў прыёмны пункт. Цікава, што тут паўплывала? Тое, што вытворцы шырока выкарыстоўваюць пластыкавыя бутэлькі? Зусім мала галасоў, амаль на мяжы статыстычнай памылкі, сабралі зношаныя шыны, тэкстыль, бытавая тэхніка і адпрацаванае масла. Так што, здаецца, ёсць у якім кірунку працаваць на ніве экалагічнай асветы.

Дзве траціны апытаных жывуць у вялікіх гарадах — гэта Мінск або абласныя цэнтры. Дзесяць працэнтаў — у вёсцы. Рэшта жыве ў невялікім горадзе або пасёлку. Пяцідзесяці пяці працэнтам людзей, якія запоўнілі анкету, споўнілася ад 30 да 45 гадоў. Прыкладна чвэрць удзельнікаў маладзейшая за 30 гадоў, яшчэ столькі ж знаходзяцца ва ўзросце ад 45 да 60.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

Нечаканыя вынікі апытанкі, сапраўды. А мы працягваем інтэрактыўны праект з нашымі чытачамі «Крокі да экалогіі», да якога з задавальненнем далучылася рэдакцыя часопіса «Родная прырода». Разам з калегамі мы падрыхтавалі цікавы тэст, адказаўшы на пытанні якога можна даведацца, наколькі мы «экасвядомыя». Для гэтага скарыстайцеся сваім смартфонам, каб адсканаваць QR-код і перайсці на наш сайт.

ЖЫЛЛЁ МАЁ

АДХОДЫ З ХАТЫ, ДВАРА І АГАРОДА

Новыя сметніцы з'явяцца на кожным беларускім падвор'і

Раз на тыдзень узімку, летам — тройчы. Прыкладна такі расклад руху смеццявозаў мяркуецца пачаць наладжваць налета ва ўсіх беларускіх населеных пунктах без выключэння. Збіраць свае адходы жыхары індывідуальных дамоў цяпер будуць не ў пакеты, а ў два 120-літровыя пластыкавыя кантэйнеры: для камунальнага смецця і другасных рэсурсаў.

Такія новаўвядзенні прадугледжаны Перспектыўнай схемай абыходжання з камунальнымі адходамі, якая вось-вось атрымае юрыдычную сілу. Пра жаданне апрабаваць новы спосаб збору смецця на вёсцы і ў сядзібнай забудове гарадоў ужо заявілі камунальныя службы некалькіх рэгіёнаў: Астравецкая ЖКГ, гомельскі «Спецкамунтранс», ЖКГ Гродзенскага раёна, Баранавіцкая гарадская ЖКГ і «Аршанская спецаўтабаза». Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў запланаваў набыццё кантэйнераў і смеццявозаў для іх абслугоўвання для Астравецкага раёна і гарадскога пасёлка Копысь, што на Аршаншчыне.

— Сёлета на выкананне дзяржпраграмы па абыходжанні з адходамі, укараненне новых тэхналогій іх збору і выкарыстання ў якасці другаснай сыравіны, будаўніцтва заводаў і вытворчасцяў па сартаванні і выкарыстанні камунальных адходаў і другасных матэрыяльных рэсурсаў (ДМР) выдзелена звыш 60 мільёнаў рублёў, — расказала **Наталля ГРЫНЦЭВІЧ, дырэктар дзяржаўнай установы «Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў».** — Гэтая сума разлічана таксама на ўдасканаленне матэрыяльна-тэхнічнай базы арганізацый, якія збіраюць і выкарыстоўваюць другасныя рэсурсы. Забеспячэнне кантэйнерамі для раздзельнага збору смецця сектара індывідуальнай забудовы — гэта адзін з новых падыходаў да збору адходаў у невялікіх гарадах і на вёсцы.

Падлічыць, колькі ўсяго спатрэбіцца грошай на закупку кантэйнераў і смеццявозаў, не бяруцца пакуль ні Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў, ні Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Беларусі. Адзінае, што вядома дакладна: кожная новая 120-літровая сметніца для падворкаў сёння абыходзіцца ў 57 рублёў, а людзі атрымаюць іх бясплатна. Кантэйнеры будуць пластыкавымі, з накрыўкай і на калёсах. Чорныя — для змешаных камунальных адходаў, каляровы — для другаснай сыравіны. У апошні трэба класці шкло, паперу, пластык, цэлафан і ўсё, што вартае перапрацоўкі. Такі змешаны, але асобны збор усё роўна значна палягчае далейшае сартаванне і павышае працэнт вымання карысных адходаў з агульнага складу камунальнага смецця.

Акрамя таго, пяройдуць на выкарыстанне смеццявозаў з задняй загрузкай адходаў. Гэта ўніфікуе закупкі, а таксама рамонт і абслугоўванне транспарту. Плюс лягчэй будзе пад'ехаць да сметнікаў. Кантэйнеры, як мяркуюць спецыялісты, людзі будуць трымаць на падворку, а ў дні прыезду смеццявоза выкочваць іх на вуліцу.

Запланаваны крок у ЖКГ разглядаюць перш за ўсё з экалагічнага і сацыяльнага бакоў. Эканамічныя складнікі адыходзяць на другі план. Нават калі ў вёсцы жыве адзін чалавек, па яго смецце будуць прыязджаць, а павышаць аплату за вываз падчас рэалізацыі новай схемы не збіраюцца, расказалі ў міністэрстве.

— Удасканальванне парадку збору і выдалення камунальных адходаў павінна прадухіліць забруджванне смеццем асяроддзя і зрабіць раздзельны збор ДМР даступным для кожнага чалавека, дзе б ён ні жыў. Неабходна забяспечваць збор усіх відаў камунальнага смецця, уключаючы адходы жыццядзейнасці насельніцтва. Гэта і рэшткі ежы, і смецце з двара, абрэзкі дрэў, зелле з агарода, буйнагабарытнае смецце, электратэхніка, не павінна быць выключэнняў, — мяркуе **Алег ГРУЗІНАЎ, начальнік аддзела водаправодна-каналізацыйнай гаспадаркі і добраўпарадкавання Міністэрства ЖКГ.** — Да таго ж гэта наступная прыступка ў развіцці менталітэту нашых грамадзян у разуменні сваёй адказнасці за тое, што мы пакінем пасля сябе. Гэта прызвычайванне да думкі, што сартаванне смецця, недапушчэнне выкідвання яго ў лесе, паабапал дарог, каля вёсак — задача кожнага чалавека.

Ірына СІДАРОК.

КАРЫСНАЕ СМЕЦЦЕ

1000 тон макулатуры

за два месяцы сабралі школьнікі Беларусі

З верасня па лістапад падчас акцыі «Макулатура ў перапрацоўку. Наш клопат, а не янота» вучні гарадскіх школ сабралі па шэсць кілаграмаў макулатуры, а навучэнцы з сельскай мясцовасці — па 9,5. Арганізатар конкурсу, Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў, вызначыў 12 школ-пераможцаў, кожная з якіх атрымае ў падарунак ноўтбук.

З 15 верасня па 10 лістапада 447 устаноў адукацыі па ўсёй Беларусі, якія паўдзельнічалі ў акцыі, сабралі 1163 тоны паперы і кардону. Карысную другасную сыравіну перадалі арганізацыям-нарыхтоўшчыкам і на папяровыя фабрыкі краіны, якія выкарыстоўваюць макулатуру для вырабу новай паперы.

Дзякуючы сабранаму школьнікамі аб'ёму макулатуры ўдалося выратаваць ад высечкі такую плошчу лесу, што яе б хапіла на чатыры футбольныя палі. А яшчэ з такой колькасці сыравіны можна вырабіць амаль 23 мільёны сшыткаў па 12 аркушаў, запэўніла **Наталля ГРЫНЦЭВІЧ, дырэктар установы «Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў»:**

— Каб усе ўдзельнікі конкурсу мелі роўныя магчымасці, пры вызначэнні пераможцаў параўноўваліся аб'ёмы сабранай другаснай сыравіны на аднаго навучэнца. А найлепшыя тры ўстановы, якія здалі найбольшую масу макулатуры ў разліку на аднаго школьніка, вызначаліся ў кожнай з чатырох катэгорый у залежнасці ад колькасці вучняў і месца знаходжання школы: у горадзе ці раёне.

Першае месца ў намінацыі «Найлепшая сельская школа з агульнай колькасцю навучэнцаў да 80 чалавек» заняла Вяжноўская базавая школа Светлагорскага раёна Гомельскай вобласці. Яе вучні — бясспрэчныя лідары сярод усіх удзельнікаў рэспубліканскага конкурсу і найлепшыя — сярод сельскіх школ Беларусі. Вынік гэтых школьнікаў — 61,5 кілаграма макулатуры на аднаго вучня.

Найлепшай сельскай школай з агульнай колькасцю навучэнцаў звыш 80 чалавек у адпаведнай намінацыі стаў Пашкоўскі дзіцячы сад — базавая школа Магілёўскага раёна, выхаванцы якога сабралі па 37,4 кілаграма макулатуры на чалавека.

Галоўны прыз у катэгорыі «Найлепшая гарадская школа з агульнай колькасцю навучэнцаў да 800 чалавек» атрымала сярэдняя школа № 9 г. Віцебска. Тут сабралі 20,6 кілаграма макулатуры на аднаго вучня, што зрабіла ўстанову лідарам сярод гарадскіх школ краіны.

Лідар намінацыі «Найлепшая гарадская школа з агульнай колькасцю навучэнцаў больш за 800 чалавек» — гімназія № 1 г. Баранавічы Брэсцкай вобласці. Яе вучні сабралі 18,5 кілаграма папяровай сыравіны на аднаго школьніка.

Дарэчы, за дзесяць месяцаў сёлета праз сістэму кантэйнернага збору адходаў і пункты нарыхтоўкі другаснай сыравіны сабралі ўжо 291 тысячу тон паперы і кардону, што на 10,5 % больш, чым за такі ж перыяд летась.

Ірына СІДАРОК.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

Грамадскі савет: **ПАПКОЎ А. А.**, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; **ЦУПРЫК Л. А.**, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце; **ПАПКО В. М.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах; **БЕЛЯКОЎ А. Э.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці; **ПАНАСЮК В. В.**, старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў; **ДРЫЛЁНАК Т. Л.**, старшыня Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШЧАНКА М. Л.**, старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;
e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30 20 снежня 2018 года.